

รายงานฉบับสมบูรณ์

การประเมินผลการให้ความรู้เรื่องเพศแก่นักเรียน
และเยาวชนเรื่องการป้องกันการติดเชื้อ **HIV**
เพื่อพัฒนาความรู้และคุณภาพชีวิต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ได้รับการสนับสนุนจากทุนวิจัยงบประมาณแผ่นดินปีงบประมาณ 2549

รายงานฉบับสมบูรณ์

การประเมินผลการให้ความรู้เรื่องเพศแก่นักเรียน
และเยาวชนเรื่องการป้องกันการติดเชื้อ **HIV**
เพื่อพัฒนาความรู้และคุณภาพชีวิต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาวรัตนา จารุเบญจ
นางสาวสิริภา สงเคราะห์
สถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ได้รับการสนับสนุนจากทุนวิจัยงบประมาณแผ่นดินปีงบประมาณ 2549

คำนำ

รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินผลทำให้ความรู้เรื่องเพศแก่นักเรียนและเยาวชน เรื่อง การป้องกันการติดเชื้อ hiv เพื่อพัฒนาความรู้และคุณภาพชีวิต เป็นรายงานการวิจัยประจำปีงบประมาณ 2549 โดยการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นการศึกษาเพื่อประเมินสถานการณ์ความรู้เรื่องเพศศึกษาของเด็กและเยาวชนว่าอยู่ในภาวะเสี่ยงมากน้อยเพียงใดเพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาความรู้และคุณภาพชีวิต และเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนให้ทันต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การวิจัยเป็นการเก็บข้อมูลจากนักเรียน ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอาชีวศึกษา รวมทั้งครูอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพศศึกษา ทั้งในโรงเรียนของรัฐและเอกชน

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจากผู้อำนวยการทุกโรงเรียน ครูอาจารย์ และนักเรียนทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูลจนทำให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ คณะวิจัยจึงใคร่ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

คณะวิจัย

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาวรัตนา จารุเบญจ นักวิจัย

นางสาวสิริภา สงเคราะห์ นักวิจัย

นางสาวรัศมี เอกศิริ ผู้ช่วยนักวิจัย

นายชัชวัฒน์ จิตราภิรมย์ ผู้ช่วยนักวิจัย

ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

นางสาวพรทิพย์ วัฒนะพรพงษ์สุข

นางสุรีย์พร อำนวยรัตน์

นายสมภพ จิตต์สุทธิผล

นายชาติรี มานูรัตน์

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 ความเป็นมา	1-1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	1-2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	1-2
1.4 ระเบียบวิธีวิจัย	1-2
บทที่ 2 สถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของเด็กและเยาวชนจาก วรรณกรรมและงานวิจัย	2-1
2.1 งานวิจัยด้านทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศ	2-1
2.2 งานวิจัยด้านพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อเอดส์	2-7
2.3 งานวิจัยด้านพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เสี่ยงและพฤติกรรมป้องกัน	2-8
บทที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาของเด็กและเยาวชนในโรงเรียน	3-1
3.1 ผลการศึกษาประชากรกลุ่มนักเรียน	3-1
3.1.1 ประชากรตัวอย่าง	3-2
3.1.2 กิจกรรมของนักเรียน	3-10
3.1.3 พฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน	3-14
3.1.4 ประสบการณ์ในการรู้จักสารเสพติดของนักเรียน	3-15
3.1.5 ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศของนักเรียน	3-18
3.1.6 ความรู้เกี่ยวกับการติดต่อของโรคเอดส์	3-22
3.1.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักเรียน	3-23
3.1.8 แหล่งความรู้เรื่องโรคเอดส์ของนักเรียน	3-24
3.1.9 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์	3-25
3.2 ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างอาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรการสอนเพศศึกษา	3-27
3.2.1 เนื้อหาหรือหลักสูตรรวมทั้งสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับ เพศสัมพันธ์ หรือโรคเอดส์	3-27
3.2.2 รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอน	3-29
3.2.3 กิจกรรมเสริมหลักสูตรการสอนเรื่องเพศสัมพันธ์ หรือโรค เอดส์	3-31
3.2.4 การสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องเพศสัมพันธ์ หรือเอดส์ของผู้บริหารโรงเรียน	3-33
3.2.4.1 นโยบายการสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ	3-33
3.2.4.2 การสนับสนุนด้านงบประมาณและสนับสนุนสื่ออุปกรณ์การเรียนการ สอนและสื่ออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม	3-34
3.2.4.3 การสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพอาจารย์	3-34

3.2.4.4 การสนับสนุนในการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก	3-36
3.2.5 ปัญหาหรืออุปสรรคในการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์	3-39
3.2.5.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้สอนเอง	3-39
3.2.5.2 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนและปัจจัย ผลักดันที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ	3-40
3.2.5.3 ปัญหาที่เกิดจากครอบครัวและผู้ปกครองของเด็ก	3-41
3.2.6 ปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ในการที่เด็กจะนำความรู้เกี่ยวกับ เรื่องเพศสัมพันธ์และเอดส์ไปใช้ในการป้องกันหรือดูแลตนเอง	3-41
3.2.7 มุมมองของอาจารย์เกี่ยวกับความรู้หรือวิธีการสอนเกี่ยวกับ เรื่องเพศสัมพันธ์หรือโรคเอดส์ในปัจจุบัน	3-43
3.2.8 พฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และเอดส์ในโรงเรียนเท่าที่ อาจารย์พบเห็นในปัจจุบัน	3-45
3.2.9 สถานการณ์เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ในโรงเรียน	3-47
3.2.10 ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ในการป้องกันหรือแก้ปัญหา เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์	3-48
3.3 การจัดกิจกรรมเพศศึกษาเพื่อประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมทาง เพศของเด็กและเยาวชน	3-53
3.3.1 สิ่งที่กำลังเป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่น	3-53
3.3.2 4 สถานีในการสำรวจความรู้ความคิดเห็นเรื่องเพศของเด็กและเยาวชน	3-53
3.3.2.1 สถานการณ์ปัญหาทางเพศของวัยรุ่น	3-53
3.3.3.2 ประเด็นที่วัยรุ่นอยากรู้หรือกังวลเรื่องเพศ	3-53
3.3.3.3 เพศศึกษาคืออะไร	3-54
3.3.3.4 วัยรุ่นเรียนรู้เรื่องเพศจากไหน	3-54
3.3.3 คำถามคาใจ	3-54
3.4 ผลการทำกลุ่มสนทนากับนักเรียนเพื่อหารูปแบบการให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียน การสอนเพศศึกษา	3-56
3.4.1 เพศศึกษา คือ อะไร	3-56
3.4.2 วัยรุ่นควรมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนหรือไม่	3-59
3.4.3 วัยรุ่นควรมีเพศสัมพันธ์เมื่อใด	3-59
3.4.4 เนื้อหา หลักสูตรเพศสัมพันธ์ของโรงเรียนเพียงพอที่จะไปใช้ป้องกันตนเอง หรือไม่	3-60
3.4.5 เนื้อหาที่ต้องการให้เพิ่มในการเรียน	3-60
3.4.6 กิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนเพศศึกษา	3-61
3.4.7 บุคคลที่จะปรึกษาเมื่อมีปัญหาเพศสัมพันธ์	3-61

3.4.8	วิธีการป้องกันการติดเชื้อจากกรณีเพศสัมพันธ์หรือการตั้งครรรภ์	3-62
3.4.9	พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์	3-63
3.4.10	ทักษะในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์	3-63
3.4.11	ทำไมวัยรุ่นจึงอยากมีเพศสัมพันธ์	3-63
3.4.12	ความคิดเห็นต่อความเป็นห่วงของผู้ใหญ่	3-64
3.4.13	ประเด็นที่ต้องการให้ครูสอนเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์	3-64
3.4.14	พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อติดต่อทางเพศสัมพันธ์/เอดส์/การตั้งครรรภ์	3-64
3.4.15	ข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ด้านต่างๆ	3-65
บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ		4-1
สรุปผล		4-1
4.1	ความรู้เรื่องเพศศึกษาของเด็กและเยาวชนในโรงเรียน	4-1
4.2	หลักสูตรการเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน	4-1
ข้อเสนอแนะ		4-1
บรรณานุกรม		

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

จากสภาพสังคมไทย ที่เปิดประตูรับเศรษฐกิจเสรีนิยมและวัฒนธรรมแบบวัตถุนิยม บริโภคนิยม ที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้สถาบันครอบครัวรวมทั้งสถาบันอื่น ๆ ที่สำคัญไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษา สื่อมวลชน ศาสนา ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นหน่วยที่มีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมสมาชิกคนรุ่นใหม่ของสังคมทำหน้าที่อย่างขาดตกบกพร่องและปรับตัวไม่ทันกับการตั้งรับกระแสที่ไหลบ่าเข้ามาพร้อมกับความเจริญล้ำหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลให้เด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบันหลงลืมรากเหง้า วัฒนธรรมไทย คำสั่งสอน ศีลธรรมอันดีงามของพุทธศาสนาที่เคยเป็นภูมิคุ้มกันสังคมในอดีต ต้องกลายเป็นผู้ที่อ่อนแอทางสติปัญญาไม่สามารถแยกแยะผลกระทบที่ตามมาจากการรับอิทธิพลของความฉาบฉวยที่แผ่มาจากลัทธิบริโภคนิยม ก่อให้เกิดพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ ไม่ว่าจะเป็นค่านิยมฟุ้งเฟ้อ หรือการประกอบอาชีพที่มีรายได้ดีแต่ไม่ต้องทำงานหนัก การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรจนนำไปสู่การขายบริการทางเพศ และที่กำลังเป็นข่าวครึกโครมและเป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่น ได้แก่ การมีพฤติกรรมทางเพศแบบสวิงกิง พฤติกรรมดังกล่าวส่งผลให้กลุ่มเยาวชนและวัยรุ่นส่วนหนึ่งกลายเป็นเหยื่อของอาชญากรรม รวมทั้งตกอยู่ในภาวะเสี่ยงต่ออันตรายทั้งสภาพทางร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ รวมไปถึงปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่จะตามมา ไม่ว่าจะเป็นการทำแท้ง ปัญหา ยาเสพติด การติดการพนัน ปัญหาโสเภณี และปัญหาอาชญากรรมอื่น ๆ โดยเฉพาะในปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจที่เปิดโอกาสและกระตุ้นให้มีการผลิตสื่อวิทยุทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ลามก วีซีดีลามก การ์ตูนลามก ที่สามารถหาซื้อได้อย่างง่ายดาย รวมทั้งสถาบันบันเทิงหลากหลายรูปแบบที่ไม่สามารถควบคุมได้ทั่วถึงที่เปิดอยู่เกลื่อนกลาดทั่วบ้านทั่วเมืองก็กลายเป็นแหล่งมั่วสุมทางเพศและยาเสพติด ส่งผลให้วัยรุ่นทั้งหญิงและชายมีพฤติกรรมทางเพศอย่างขาดความระมัดระวังหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ตามสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว นอกจากนี้ค่านิยมหรือทัศนคติทางเพศที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตที่ฝ่ายหญิงต้องรักษานวลสงวนตัวและต้องรักษาพรหมจารีตามขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของไทยก็ถูกมองว่าเป็นเรื่องเขยหรือล้าสมัย วัยรุ่นหญิงและชายในปัจจุบันต่างก็มีทัศนคติที่มองว่าการมีเช็กส์เพื่อเป็นการพิสูจน์ความรักต่อกัน หรือการมีเช็กส์ไว้เพื่อคุยอวดในหมู่เพื่อนฝูง ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นกรณีมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยังน้อย การมั่วเช็กส์ การเปลี่ยนคู่นอนเป็นว่าเล่น พฤติกรรมรักร่วมเพศ พฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อภาวะเสี่ยงที่จะติดเชื้อเอชไอวีที่มีแนวโน้มสูงขึ้นในหมู่วัยรุ่น องค์กรต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวก็ตระหนักถึงภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้น นอกจากจะมีการรณรงค์เรียกร้องให้สถาบันต่าง ๆ ในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการหล่อหลอมขัดเกลาวัยรุ่นให้หันมามีค่านิยมทางเพศในทางที่ถูกที่ควร รวมทั้งรู้จักกาลเทศะในการใช้ชีวิตแต่ละช่วงวัยแล้ว การสร้างความรู้และความเข้าใจเพื่อปกป้องตนเองจากภาวะเสี่ยงต่อปัญหาการติดเชื้อโรคจากเพศสัมพันธ์ก็น่าจะเป็นสิ่งสำคัญที่ควรจะต้องดำเนินการควบคู่กันไป ซึ่งก็สอดคล้องกับ นโยบายด้านสาธารณสุขและสุขภาพของคณะรัฐมนตรีพันตำรวจเอกทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2546 คือ "การจัดระบบการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตราย การป้องกันอุบัติเหตุและอุบัติเหตุ การควบคุมการเพิ่มจำนวนผู้ป่วยเอดส์ และการดูแลผู้ป่วยเอดส์อย่างเหมาะสม พร้อมกับการสนับสนุนการสร้างและเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพ เจริญกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพ การกีฬา และสนับสนุนให้เกิดองค์กรเครือข่ายป้องกันโรคในทุกระดับ"

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ประเมินความรู้เรื่องเพศของนักเรียนและเยาวชนในการป้องกันการติดเชื้อ HIV
2. ประเมินการให้ความรู้เรื่องเพศแก่นักเรียนและเยาวชนในการป้องกันการติดเชื้อ HIV
3. เพื่อพัฒนาความรู้และคุณภาพชีวิตแก่นักเรียนและเยาวชน
4. เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาแก่เด็กและเยาวชนในการป้องกันการติดเชื้อ HIV

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 การศึกษาเชิงปริมาณ เป็นการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามตนเองในกลุ่มนักเรียน โดย

1. เลือกนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายระดับละ 50 ตัวอย่าง จากโรงเรียนประจำอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดฉะเชิงเทรา	รวมเป็น	1,200	ตัวอย่าง
2. โรงเรียนเอกชน 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 100 ตัวอย่าง	รวมเป็น	200	ตัวอย่าง
3. โรงเรียนสายอาชีพ 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 100 ตัวอย่าง	รวมเป็น	200	ตัวอย่าง
รวมเป็นตัวอย่างทั้งสิ้น		1,600	ตัวอย่าง

1.3.2 การศึกษาเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม

1. สัมภาษณ์ครูที่ดูแลหลักสูตรหรือครูที่สอนวิชาสุขศึกษา และครูที่ปรึกษาโรงเรียนละ 5 ราย รวมเป็นตัวอย่างทั้งสิ้น 100 ราย
2. จัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องเพศศึกษากับนักเรียนระดับมัธยมต้นทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท 5 โรงเรียน
3. จัดสนทนากลุ่มนักเรียนโดยเลือกจากโรงเรียนโรงเรียนที่ได้รับกิจกรรมเรื่องเพศศึกษาโดยคัดเลือกเด็กนักเรียนระดับมัธยมต้นที่เคยและไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมประมาณโรงเรียนละ 20-25 คน

1.4 ระเบียบวิธีวิจัย

1.4.1 การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้เรื่องเพศ ทศนคติ พฤติกรรมทางเพศ และพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อ HIV ของเด็กและเยาวชน

1.4.2 การสำรวจนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลทุกอำเภอของจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยเลือกนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระดับชั้นละ 50 คนเพื่อประเมินความรู้เรื่องเพศศึกษาของเด็กและเยาวชน

1.4.3 สัมภาษณ์ครูพลศึกษา ครูที่สอนวิชาสุขศึกษา และครูประจำชั้นหรือครูแนะแนวในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนเพศศึกษาเพื่อประเมินการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาในโรงเรียน

1.4.4 จัดกิจกรรมเพศศึกษา ซึ่งเป็นรูปแบบการให้ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาโดยเลือกเด็กมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.4.5 จัดกลุ่มสนทนาโดยเลือกเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV เพื่อหารูปแบบการให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กและเยาวชน

1.4.6 วิเคราะห์ สรุปผล และรายงานผลการวิจัย

บทที่ 2

สถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของเด็กและเยาวชนจากวรรณกรรมและงานวิจัย

ในการศึกษาพฤติกรรมของวัยรุ่น โดยเฉพาะพฤติกรรมทางเพศในปัจจุบัน มีผู้ที่สนใจศึกษาในหลากหลายมิติ และในสาขาที่เกี่ยวข้องหลายสาขา ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ปัญหาสังคมที่นับวันจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากพฤติกรรมดังกล่าว ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเป้าหมายในการศึกษาที่พบส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป โดยเฉพาะในเขตเมืองใหญ่ๆ ในแต่ละภาคของประเทศ เช่น ในภาคกลางนอกจากกรุงเทพมหานครแล้ว ยังพบการศึกษาในจังหวัดอื่นๆ อาทิเช่น สมุทรปราการ สมุทรสาคร นครปฐม นครนายก กาญจนบุรี เพชรบุรี นครสวรรค์ สุพรรณบุรี ชลบุรี ระยอง ในภาคเหนือ เช่น เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน พะเยา ลำปาง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น เลย ขอนแก่น มหาสารคาม นครพนม ชัยภูมิ และในภาคใต้ เช่น ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร นครศรีธรรมราช สงขลา ยะลา นราธิวาส เป็นต้น

การกระจายการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว มีพื้นที่การศึกษาทั้งในสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งในมหาวิทยาลัยที่สังกัดภาครัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน ในโรงเรียนทั้งสายอาชีพและสายสามัญศึกษา ในชุมชนต่างๆ ในโรงงาน รวมทั้งสถานบันเทิงซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดที่ทำให้วัยรุ่นมีการพบปะสังสรรค์กันและพัฒนาไปสู่การมีเพศสัมพันธ์กับคนที่รู้จักโดยฉิวเฉียดในช่วงข้ามคืน

ขอบเขตของการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในบริบทของการศึกษาที่เกี่ยวข้องนั้น ผู้ศึกษาจะมุ่งเน้นศึกษาเรื่องความรู้ ทัศนคติ ปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือส่งผลให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศ วัฒนธรรมทางเพศ พฤติกรรมการใช้ชีวิต พฤติกรรมเสี่ยง โดยเฉพาะการศึกษาเกือบทั้งหมดเป็นพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นที่อยู่ในวัยเรียนและท้องก่อนการสมรส นอกจากนี้ การศึกษาพฤติกรรมทางเพศบางชิ้นยังเชื่อมโยงไปถึงสถาบันที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อการอบรมขัดเกลาทางสังคม อาทิเช่น สถาบันครอบครัว โดยพบในมิติของวิธีการอบรมขัดเกลาทางสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม การสอนเพศศึกษาของครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่น รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีผลต่อการรับรู้และทัศนคติในเรื่องเพศ ตลอดจนความสามารถในการเผชิญภาวะวิกฤติของครอบครัวที่เกิดจากลูกหลานมีเพศสัมพันธ์ระหว่างเรียน

นอกจากนี้ ในการศึกษาบริบทของพฤติกรรมทางเพศ ยังสามารถแบ่งงานวิจัยที่ศึกษาออกเป็น การศึกษาพฤติกรรม 2 ประเภท ได้แก่ พฤติกรรมเสี่ยง และพฤติกรรมป้องกันโดยเฉพาะโรคเอดส์

ดังนั้นในการทบทวนและสรุปงานวิจัยหรือวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้ จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน กล่าวคือ

ส่วนที่ 1 เป็นการรวบรวมและการสรุปภาพรวมของงานวิจัยที่ศึกษาถึงทัศนคติ ความรู้ วัฒนธรรม และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหญิงชาย ตลอดจนสถาบันหลักอย่างครอบครัวที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องในการอบรมสั่งสอน และมีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

ส่วนที่ 2 เป็นการรวบรวมและการสรุปภาพรวมของงานวิจัยที่ศึกษาถึงพฤติกรรมที่ถือว่าเป็นพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะโรคเอดส์ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สำคัญสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้งโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาโรคเอดส์ในรูปแบบต่างๆ

2.1 งานวิจัยด้านทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศ

ในส่วนนี้เป็นการรวบรวมงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติ ความรู้ วัฒนธรรม และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหญิงและชาย ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น เช่น สื่อ หนังสือการ์ตูน และสถานบันเทิงต่างๆ รวมทั้งบทบาทของสถาบันครอบครัวในการอบรมสั่งสอนและมีอิทธิพลต่อการแสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น การศึกษาวิจัยในมิติต่างๆ เหล่านี้จะมีทั้งงานวิจัยในเชิงสำรวจและงานศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพที่สัมภาษณ์แบบเจาะลึกและศึกษาแบบสังเกตการณ์กลุ่มตัวอย่างในระดับครอบครัว พื้นที่ศึกษาจะครอบคลุมทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่นๆ ทั้งสถาบันการศึกษาในระบบ และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน โดยงานวิจัยส่วนใหญ่จะศึกษากลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชน ที่มีอายุตั้งแต่ 12- 24 ปี และกำลังอยู่ระหว่างการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นขึ้นไป งานวิจัยต่างๆ ค้นพบข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและสามารถสรุปภาพรวมได้ดังนี้ คือ

เด็กและเยาวชนวัยรุ่นไทย ทั้งหญิงและชายค่อนข้างมีความรู้เรื่องเพศศึกษาในระดับดี (ทัศนีย์ ทองก้อน : 2542 และ อภาภรณ์ เจริญรัตน์ : 2546) รวมทั้งรู้ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ เช่น คนอื่นอาจจะมองในทางเสียหาย/ไม่ดี การปล่อยเนื้อปล่อยตัวมากเกินไป อาจเป็นสาเหตุให้เลิกกับแฟนเร็วขึ้น และอาจถูกลวนลาม/ข่มขืน/เสียตัวเร็วขึ้น ส่วนผลที่ตามมาจากการมีเพศสัมพันธ์ในช่วงวัยที่ไม่เหมาะสมเช่นในวัยเรียนอาจทำให้เกิดการตั้งครรภ์/โรคติดต่อจากการร่วมประเวณี หรือเสียการเรียนและอาจถูกไล่ออกจากโรงเรียน (สมบุญรณ์ จิตชาญวิชัย : 2546)

อย่างไรก็ตามค่านิยมก็ยังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในปัจจุบันมากกว่า เนื่องจากวัยรุ่นมองว่ามนุษย์ทุกคนต้องมีคู่/มีความรักและเป็นสิ่สันของชีวิต ดังนั้นการมีแฟนหรือการเปลี่ยนแฟน จนถึงขั้นการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นเรื่องปกติธรรมดาไม่ใช่เรื่องเสียหาย รวมทั้งการใช้ชีวิตคู่ร่วมกันก็เป็นเรื่องปกติธรรมดาเช่นกัน และปัจจุบันวัยรุ่นเห็นว่ามีแฟนหนึ่งคนส่วนคนที่เหลือเป็นกิ๊ก (มีแฟนมากกว่า 1 คน และมีเพศสัมพันธ์ได้) อาจจะเลิกเป็นแฟนกันถ้านิสัยเข้ากันไม่ได้ มีการเปลี่ยนแฟนหรืออาจคบกับคนใหม่ได้ ซึ่งคนใหม่อาจเป็นกิ๊กที่คบอยู่ก่อนแล้ว สำหรับการคงคู่ของตัวในอนาคตเป็นเรื่องไม่แน่นอนและไม่จำเป็น เพราะคนเรามีสิทธิเลือกคนที่ดีที่สุดในชีวิต สำหรับการเปลี่ยนแฟนบ่อยๆ ก็เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องปกติของวัยรุ่นที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป และเป็นเรื่องของนิสัยความชอบส่วนตัวที่หากเข้ากันไม่ได้ก็ต้องเปลี่ยน (สมบุญรณ์ จิตชาญวิชัย : 2546) รวมทั้งเรื่องการแต่งงานไม่ใช่เรื่องสำคัญ (สมศรี ชีวะเกตุ : 2547)

นอกจากนี้ในงานศึกษาของ สมบุญรณ์ จิตชาญวิชัย (2546) ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์เกือบครึ่งมองว่าการมีเพศสัมพันธ์หรือการร่วมประเวณีเป็นเรื่องปกติของวัยรุ่น และการยอมรับเหตุผลที่ว่า หากไม่มีวันนี้ วันหน้าก็ต้องมี รวมถึงเป็นสิทธิส่วนบุคคล สาเหตุหรือแรงผลักดันที่มีผลโดยตรงต่อการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นร้อยละ 80 มองว่า เกิดจากอารมณ์ ความรัก ความใคร่ รองลงมาเกิดจากความอยากรู้อยากเห็น อยากรลอง การได้ดูสื่อลามกก่อนร่วมประเวณี สาเหตุอื่นๆ เช่น กระแสของกลุ่มเพื่อน การครองสติไม่ได้ด้วยการดื่มของมึนเมา และการไปยังสถานที่/บรรยากาศที่เอื้ออำนวย เช่น การไปเที่ยวต่างจังหวัดด้วยกัน

จากทัศนคติและค่านิยมที่กล่าวมา จะพบว่า เด็กวัยรุ่นไทยมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยังน้อยและมองว่าช่วงอายุที่มักมีเพศสัมพันธ์ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงมัธยมศึกษาตอนปลาย (สมบุญรณ์ จิตชาญวิชัย : 2546) และเริ่มมีพฤติกรรมทางเพศมากขึ้นในระดับชั้นการศึกษาหรืออายุที่ลดลงเรื่อยๆ เช่น ประถมศึกษาปีที่ 5 มีการศึกษาหลายชิ้นพบว่าคู่ร่วมเพศครั้งแรกส่วนใหญ่เป็นแฟนหรือคู่รัก แต่ถ้ามีความพึงพอใจ สามารถมีเพศสัมพันธ์ได้โดยที่ไม่จำเป็นต้องเป็นแฟนเสมอไป (สมศรี ชีวะเกตุ : 2547) เหตุผลของการร่วมเพศครั้งแรก คือ อยากรู้อยากลอง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการร่วมเพศ หรือปัจจัย

ที่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานของวัยรุ่น ได้แก่ อายุ ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ทักษะคิดต่อการมีเพศสัมพันธ์ ก่อนสมรส ลักษณะการพักอาศัยอยู่กับเพื่อนต่างเพศ ความมีอิสระในการออกจากที่พักอาศัย การมีคู่อีก การดื่มสุรา การรับสิ่งกระตุ้นทางเพศหรือการใช้สื่อปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศ การมีเพื่อนสนิทที่เคยร่วมเพศ สถานภาพสมรสของบิดามารดา และการปรึกษาปัญหากับครอบครัว (ขวัญชนก ศิริวัฒนกาญจน์ : 2541 และ วรณวิมล สุรินทร์ศักดิ์ : 2546) สถานที่ที่ใช้สำหรับการมีเพศสัมพันธ์ส่วนใหญ่เป็นบ้านเพื่อนโดยเฉพาะช่วงที่บิดามารดาไปทำงานต่างจังหวัด ช่วงที่บิดามารดายังไม่กลับมา หรือกลุ่มที่เข้าหอพักอยู่คนเดียว และไปที่บ้านของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เป็นต้น

นอกจากนี้งานวิจัยของ วรณวิมล สุรินทร์ศักดิ์ (2546) และงานของ ดวงหทัย นุ่มนวน (2546) ยังพบว่าเมื่อวัยรุ่นอายุเพิ่มขึ้น สัดส่วนของการเคยมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานจะเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งงานวิจัยบางชิ้นพบว่ามีกลุ่มวัยรุ่นที่เมื่อมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานแล้วจึงได้ตัดสินใจใช้ชีวิตคู่อยู่ด้วยกัน เช่น งานของ สมศรี ชีวะเกตุ (2547) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้ชีวิตคู่และแนวโน้มการใช้ชีวิตคู่ของวัยรุ่นในจังหวัดเชียงราย พบว่าการใช้ชีวิตคู่ของวัยรุ่นในจังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นวัยรุ่นจากชนบทที่เข้ามาศึกษาต่อและพักหอพักนอกสถาบันการศึกษาเพราะหอพักของทางสถาบันการศึกษามีไม่เพียงพอ และวัยรุ่นเองก็ไม่ต้องการพักหอพักของสถาบันการศึกษาเนื่องจากไม่มีอิสระและมีกฎระเบียบข้อบังคับมาก และการพักหอพักที่ไม่ใช่หอพักของสถาบันการศึกษาทำให้มีโอกาสที่จะเกิดพฤติกรรมการใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน เพราะไม่มีความเข้มงวดเพียงพอ

สำหรับสาเหตุชักนำ พบว่า เกิดจากการเลียนแบบเพื่อน และเกิดจากอารมณ์ความรักความใคร่ คือ เริ่มต้นจากเพื่อนและกระแสนิยมตามกลุ่มวัยรุ่นต่างๆ เป็นแบบอย่าง นอกจากนี้ วัยรุ่นส่วนใหญ่มักปฏิบัติตามบรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดการยอมรับในกลุ่ม เช่น การมองเห็นเพื่อนในกลุ่มหรือเพื่อนในสถาบันมีพฤติกรรมแสดงออกอย่างเปิดเผยในการใช้ชีวิตคู่ร่วมกันและถือเป็นเรื่องปกติ และเป็นที่ยอมรับจนกลายเป็นกระแสนิยมของกลุ่มวัยรุ่นในปัจจุบัน ทั้งที่รู้ว่าถ้าเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นครอบครัวก็จะไม่ยอมรับ

พฤติกรรมของวัยรุ่นในการใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกัน เริ่มต้นจากการทำความรู้จัก โดยเพื่อนแนะนำให้รู้จัก หรือเป็นเพื่อนกันในสมัยเรียนมัธยม การเป็นเพื่อนกันมาก่อนและเพื่อนแนะนำให้รู้จัก ทำให้สานความสัมพันธ์ง่ายขึ้นสำหรับการมีเพศสัมพันธ์ สาเหตุเกิดจากความรักและอารมณ์พาไป และสถานที่ที่มีเพศสัมพันธ์ส่วนใหญ่เป็นหอพักของฝ่ายชาย

มีการศึกษาวิจัยหลายชิ้นศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศ และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ซึ่งผลการศึกษามีทั้งแตกต่างกันและเหมือนกัน

ผลการวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนวัยรุ่น ซึ่งออกมาแตกต่างกันไป ได้แก่ งานวิจัยของ สกล วรเจริญศรี (2545) ที่พบว่า อันดับ 1 ได้แก่ บรรยากาศในครอบครัว ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ถ้าพ่อแม่หรือผู้ปกครอง มีความเอาใจใส่และแสดงความรัก อบรมสั่งสอนอย่างมีเหตุผล เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น พูดคุยให้คำปรึกษาเมื่อเวลาบุตรมีปัญหา มีการพูดคุยเรื่องเพศศึกษากับบุตร ดูแลเอาใจใส่ในเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ ตลอดจนร่วมทำกิจกรรมต่างๆ กับสมาชิกในครอบครัว สิ่งเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้บุตรมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมได้ เช่นเดียวกับงานของดวงหทัยที่พบว่าลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศ กลุ่มตัวอย่างที่ครอบครัวเลี้ยงดูแบบให้พึ่งพาตนเอง จะมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์มากที่สุด ส่วนงานของจรรยารัตน์บอกว่า เพื่อนและตัววัยรุ่นเองมีอิทธิพลมากกว่าครอบครัว ซึ่งเหมือนกับงานวิจัยของสมบุญธรรมที่กลุ่มตัวอย่างบอกว่าอิทธิพลอันดับ 1 เกิดจากกลุ่มเพื่อนและสื่อมวลชน กล่าวคือ เป็นแบบอย่างจนเกิดลัทธิการเลียนแบบและเอาอย่าง นอกจากนี้วัยรุ่นส่วนใหญ่มักปฏิบัติตามบรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดการยอมรับเป็นสมาชิกของกลุ่ม อันดับที่ 2 คือ อารมณ์ของวัยรุ่น และอันดับ 3 คือ ครอบครัว

การศึกษาวิจัยที่มีผลเหมือนกัน คือ ปัจจัยด้านเพศมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งพบในงานวิจัยหลายชิ้นเช่นงานของ สกล วรเจริญศรี (2545) จรรย์รัตน์ เทพยา (2545) และ ดวงหทัย นุ่มนวน (2546) โดยผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายจะมีพฤติกรรมการมีเพื่อนต่างเพศมากกว่าเพศหญิง เพศชายมีระดับพฤติกรรมทางเพศสูงกว่าเพศหญิง รวมทั้งเพศชายจะมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์มากที่สุด

เจตคติหรือทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศ เช่น งานของ สกล วรเจริญศรี (2545) พบว่า เจตคติหรือทัศนคติทางเพศมีอิทธิพลเป็นอันดับ 2 ซึ่งเหมือนกับงานของ ดวงหทัย นุ่มนวน (2546) ที่บอกว่าทัศนคติในเรื่องเพศ การปฏิบัติตนในเรื่องเพศ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับทัศนคติที่แตกต่างกันจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศที่เคยปฏิบัติ และสอดคล้องกับงานของอาภากรณีย์ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เรื่องเพศและค่านิยมทางเพศที่ต่างกันจะมีพฤติกรรมทางเพศต่างกัน

ลักษณะการพักอาศัยอยู่กับเพื่อนต่างเพศ จากงานศึกษาของ วรณวิมล สุรินทร์ศักดิ์ (2546) พบว่า ลักษณะการพักอาศัยอยู่กับเพื่อนต่างเพศมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ซึ่งคล้ายกับงานของ ดวงหทัย นุ่มนวน (2546) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยอยู่กับเพื่อนมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยอยู่หอพักหรือบ้านเช่า โดยเกณฑ์ในการเลือกที่พักของวัยรุ่นที่พบ คือ วัยรุ่นให้ความสำคัญในเรื่องราคาถูก และความสะดวก เพราะวัยรุ่นยังไม่มีรายได้เป็นของตนเองต้องขอจากครอบครัว และต้องเช่าหอพักอยู่ทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิง เพราะไม่ต้องการให้ครอบครัวทราบว่ามาอยู่ร่วมกัน ความสำคัญลำดับต่อมา คือ ความสะดวก เพราะทำให้ง่ายต่อการมาอยู่ร่วมกัน และที่พักมีความปลอดภัย (สมศรี ชีวะเกตุ : 2547)

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางเพศจากสื่อมวลชน มีงานวิจัยถึง 4 ชิ้น (สกล วรเจริญศรี : 2545 จรรย์รัตน์ เทพยา : 2545 ดวงหทัย นุ่มนวน : 2546 และ ชาตวิมล วัจวล : 2542) พบว่า การรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องเพศหรือเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางเพศ พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น หรือมีผลต่อการยินยอมมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส โดยงานของดวงหทัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศในระดับมากจะมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์มากที่สุด และงานของ สกล วรเจริญศรี (2545) พบว่าสื่อที่รับรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศมากที่สุด คือ สื่อภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ และภาพยนตร์จากสื่อวิดีโอ หรือวิดีโอซีดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ตามลำดับ

ส่วนงานของ ชาตวิมล วัจวล (2542) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีต่อความรู้และทัศนคติเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศศึกษาจากหนังสือพิมพ์ (มากที่สุด ได้แก่ ไทยรัฐ) และหนังสือความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา (นิตยสารคู่สร้างคู่สม) แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะได้รับความรู้และจำข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศศึกษาได้จากนิตยสารมากกว่าหนังสือพิมพ์ หัวข้อเรื่องเพศศึกษาที่ได้มากที่สุดจากหนังสือพิมพ์ ได้แก่ การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และความรู้จากนิตยสาร ได้แก่ ความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย สำหรับทัศนคติเรื่องเพศศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องการวางแผนครอบครัว การไม่ทดลองยาเสพติด และการไปพบแพทย์เมื่อเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

สื่ออีกประเภทหนึ่งที่น่าสนใจว่ามีบทบาทต่อทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของเด็กและเยาวชนในปัจจุบันค่อนข้างมาก ได้แก่ หนังสือการ์ตูนที่นับวันจะมีเนื้อหาทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง การศึกษาของ ชาตวิมล วัจวล (2542) พบว่าเมื่อเปรียบเทียบการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศศึกษาจากสื่อสิ่งพิมพ์แต่ละประเภทในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างจะเปิดรับจากหนังสือการ์ตูนมากที่สุด ซึ่ง จุติมา เพชรรัตน์ (2541) ได้ศึกษาการเปิดรับหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหาทางเพศของเด็กวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครกับทัศนคติต่อเพศสัมพันธ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการอ่านหนังสือการ์ตูนที่มีเนื้อหาทางเพศนั้นไม่ควรปิดบัง และประสบการณ์ทางเพศหรือเรื่องราวทางเพศไม่จำเป็นที่จะต้องเรียนรู้จากการ

อ่านหนังสือการ์ตูนประเภทนี้ และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าทั้งเพศหญิงและชายควรที่จะศึกษาหรืออ่านประสบการณ์ทางเพศจากหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นเหล่านี้

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหาทางเพศกับทัศนคติต่อเพศสัมพันธ์ของเด็กวัยรุ่น พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งที่เคยอ่านและไม่เคยอ่าน กลุ่มตัวอย่างทั้งที่ชอบและไม่ชอบ และกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อและไม่ซื้อหนังสือการ์ตูนเหล่านี้ ล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเพศศึกษาทั่วไปและการใช้ชีวิตของผู้หญิงและผู้ชายเท่านั้น แต่ยังไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ

สำหรับบทบาทที่ควรจะเป็นของสื่อมวลชนตามความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่าง จากการศึกษาของ สมบูรณ์ จิตชาภิวิชัย (2546) ที่สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและเสนอว่า สื่อมวลชนควรมีบทบาทให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาและความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ รวมทั้งควรเป็นแบบอย่างที่ดีโดยการนำเสนอละคร ภาพยนตร์ รายการต่างๆ ที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม โดยใช้วิธีที่สนุกพร้อมทั้งสอดแทรกเนื้อหาสาระ หรืออาจใช้วิธีการโดยผ่านเพลง รายการวัยรุ่น และดาราวัยรุ่น

อิทธิพลของสถานบันเทิงต่างๆ ในพื้นที่ที่แหล่งอาศัย รวมทั้งพฤติกรรมการเที่ยวสถานบันเทิงที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศ มีงานวิจัยถึง 4 ชิ้น ที่ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศ และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของวัยรุ่น โดยพบว่าแหล่งบันเทิงต่างๆ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ทั้งนี้เนื่องจากสถานบันเทิงต่างๆ เป็นสถานที่ที่วัยรุ่นจำนวนมากมักไปท่องเที่ยวเพื่อหาความสนุกสนานบันเทิง (ร้อยตำรวจโท ชัยนาม พักไร่ : 2545) โดยเฉพาะในเขตเมือง ซึ่งเมื่อเข้าไปเที่ยวในสถานบันเทิงเหล่านั้น ย่อมจะต้องมีการดื่มของมึนเมาและไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ จึงมีแนวโน้มที่จะเกิดมีเพศสัมพันธ์ตามมาทั้งกับคนรักหรือผู้ที่เพิ่งรู้จักกันในสถานบันเทิงนั้นๆ เช่น งานของสมศรีที่พบว่าพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในเมืองและวัยรุ่นในชนบทมีความแตกต่างกัน เพราะในเมืองมีสิ่งยั่วยุมาก และสถานที่เอื้ออำนวยซึ่งในชนบทไม่ค่อยมีสิ่งยั่วยุเหล่านี้ เช่นเดียวกับงานของ จรุงรัตน์ เทพยา (2545) ที่ศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ปริมาณสถานเริงรมย์ในชุมชน หมู่บ้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อการยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส และสอดคล้องกับงาน ดวงหทัย นุ่มนวน (2546) ที่พบว่า กลุ่มวัยรุ่นที่ใช้เวลาไปเที่ยวสถานบันเทิงยามค่ำคืน เช่น เคค ผับ บาร์ ดิสโก้เคค จะมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์มากที่สุด

ในการศึกษาถึงอิทธิพลของสถานบันเทิงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นอย่างเจาะลึกโดย ร้อยตำรวจโท ชัยนาม พักไร่ (2545) ที่ศึกษาถึงอิทธิพลของผับต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น โดยศึกษาวัยรุ่นที่เคยไปใช้บริการผับย่านถนนอาร์ซี เอ กรุงเทพมหานคร พบว่า บุคคลในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาเที่ยวผับด้วย คือ เพื่อน และมาเที่ยวผับเพื่อหาความสนุกสนานบันเทิง และจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกพบว่าผับมีผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น โดยทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ เพราะเป็นสถานที่ในการพบปะกัน และเมื่ออยู่ท่ามกลางบรรยากาศของเสียงดนตรีที่ดังกระแทกกระทั้นรวมทั้งการดื่มสุรา ทำให้ผู้ชายกล้ามากพอที่จะเดินไปทำความรู้จักกับผู้หญิงซึ่งก็มีความกล้า เช่นเดียวกันที่จะทำความรู้จักกับเพื่อนชายคนใหม่ และมีองค์ประกอบเรื่องบรรยากาศที่เปิดเผยในเรื่องเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้มีบางคนให้ความเห็นว่า การไปเที่ยวผับกับแฟนนั้นช่วยทำให้อารมณ์ทางเพศมีมากขึ้น และส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้งได้เห็นตัวอย่างจากเพื่อน ทำให้เกิดความอยากรู้อยากทดลอง และเห็นว่าเพื่อนทำได้ตนก็ทำได้โดยไม่เสียหายอะไร และการที่คนในผับสามารถทำอะไรก็ได้ตามใจปรารถนาถือเป็นลักษณะที่ดีประการหนึ่งของผับที่ช่วยให้รู้สึกปลดปล่อย มีอิสระ ทำให้พวกเขากับแฟนสามารถที่จะแสดงความรักต่อกันได้อย่างเปิดเผย อีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กล้ามากขึ้น คือ มาจากฤทธิ์ของสุราด้วย เพราะพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้ชายส่วนใหญ่จะดื่มสุรา จึงทำให้กล้าพอที่จะแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับทางเพศมากขึ้น (โดยที่ไม่สามารถแสดงได้ในที่อื่นๆ) เช่น การเข้าไปขอเบอร์โทรศัพท์หญิงสาวที่พบกันในผับหรือการแสดงความรักต่อแฟน ซึ่งมีผลทำให้ขาดความยับยั้งชั่งใจและเกิดการมีเพศสัมพันธ์ตามมา

สถาบันที่สำคัญในสังคมที่มีบทบาทและอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ได้แก่ สถาบันครอบครัว โดยเฉพาะบทบาทของครอบครัวในการอบรมขัดเกลาทางสังคม ในเรื่องความรู้ทางเพศ พฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม รวมทั้งรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีผลต่อความรู้และทัศนคติในเรื่องเพศของวัยรุ่น ซึ่งมีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ถึง 3 ชิ้น ได้แก่ ภารดี บุญเพิ่ม (2544) ที่ศึกษาถึงการสอนเพศศึกษาของครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นงานของ สมบูรณ์ จิตชาวนุวัชย์ (2546) ที่ศึกษาวิธีการขัดเกลาทางสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของวัยรุ่นโดยสถาบันครอบครัว ในกรุงเทพมหานคร” และงานของ วัชรภรณ์ รังสิกุลพิพัฒน์ (2546) ที่ศึกษาถึง รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีผลต่อความรู้และทัศนคติในเรื่องเพศ ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งสรุปว่า บทบาทของพ่อแม่ควรจะต้องเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เรื่องเพศศึกษาที่เหมาะสมกับเพศและวัยของบุตร เนื้อหาเพศศึกษาที่ครอบครัวสอนบุตรวัยรุ่น พบว่า ครอบครัวส่วนใหญ่สอนบุตรในเรื่องการแต่งกายที่ถูกต้องเหมาะสมกับเพศและกาลเทศะ รองลงมา คือ การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศ เช่น การรักษานวลสงวนตัวของบุตรสาว และการไม่ทำร้ายหรือล่วงเกินเพศหญิงในบุตรชาย เป็นต้น ส่วนเนื้อหาเพศศึกษาที่ครอบครัวส่วนใหญ่ไม่ได้สอนบุตรวัยรุ่น ได้แก่ เรื่องความต้องการทางเพศและการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันความต้องการทางเพศ รองลงมา คือ การป้องกันการตั้งครรภ์

วิธีการสอนเพศศึกษาของครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่น พบว่าส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนโดยทางอ้อม โดยทำเป็นประจำ ได้แก่ วิธีการบูรณาการในการดำรงชีวิต คือ การมอบหมายงานบ้านให้บุตรทำตามความเหมาะสมกับเพศของบุตร และวิธีการสอนที่ใช้ค่อนข้างน้อย คือ การสอนโดยตรง ได้แก่ พูดคุย แนะนำ สั่งสอนเรื่องเพศกับบุตรอย่างเปิดเผยเหมือนเรื่องอื่นทั่วไป

ปัญหาและอุปสรรคที่พบส่วนใหญ่ คือ อุปสรรคด้านทัศนคติ ซึ่งบิดามารดาคิดว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่บุตรสามารถเรียนรู้ได้เองโดยไม่ต้องสอน รองลงมา คือ บิดามารดาไม่พูดคุยเรื่องเพศกับบุตรเพราะกลัวบุตรจะเกิดความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้นและนำไปทดลองปฏิบัติ และปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่ที่พบในระดับที่ไม่แน่ใจ คือ ด้านความรู้ ได้แก่ ไม่แน่ใจว่าความรู้ที่พูดคุย อบรม สั่งสอนบุตรในเรื่องเพศถูกต้องหรือไม่

ส่วนข้อสังเกตจากงานวิจัยของ สมบูรณ์ จิตชาวนุวัชย์ (2546) ที่เกี่ยวกับวิธีการขัดเกลาทางสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของวัยรุ่น โดยสถาบันครอบครัว พบว่า

1. “แม่” จะเป็นบุคคลในครอบครัวที่มีบทบาทสำคัญในการอบรมสั่งสอนเรื่องการวางตัวทางเพศ ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ และการมีเพศสัมพันธ์
2. ครอบครัวส่วนใหญ่มีวิธีการอบรมเรื่อง พฤติกรรมทางเพศ โดยใช้วิธีการให้เหตุผล บอกราคาดี ผลเสียที่จะเกิดขึ้น พร้อมทั้งตักเตือนเมื่อเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา
3. ความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่กับวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เกิดจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน หรือวิธีการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะธรรมชาติและวัยที่กำลังเติบโต รวมถึงความเข้มงวดกวดขันของครอบครัว ในเรื่องความเป็นอิสระโดยเฉพาะกับบุตรสาว
4. พ่อแม่ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบทบาทน้อยมากในฐานะที่เป็นแหล่งความรู้เรื่องเพศ โดยเฉพาะความรู้เรื่องการป้องกันทางเพศ เป็นเพียงแค่การบอกกล่าวอย่างผิวเผิน เป็นการเตือนมากกว่าการอธิบาย ให้คำปรึกษาและตอบคำถามเรื่องเพศแก่ลูก เช่น คำพูดที่ว่า “อย่าทำให้ผู้หญิงท้อง” “ระวังโรคนะ” เป็นต้น และยังพบว่าครอบครัวส่วนใหญ่เปลี่ยนบทบาทหน้าที่เรื่องการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาไว้เป็นหน้าที่ของครูและโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของชาติวิฑูฒิตที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะคุยเรื่องเพศศึกษากับเพื่อน แต่จะไม่คุยกับบิดามารดาและครู ส่วนใหญ่เรื่องที่คุยกับเพื่อนจะเป็นเรื่องความรัก ความเปลี่ยนแปลงของร่างกาย ส่วนเรื่องที่คุยกับบิดามารดา คือ การเลือกคู่ครอง และ

เรื่องที่ถูกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะไม่คุยกับใครเลย ได้แก่ การสำเร็จความใคร่ การมีเพศสัมพันธ์ การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิด/วางแผนครอบครัว

นอกจากนี้งานของ สมบูรณ์ จิตชาญวิรัช (2546) ยังศึกษาถึงความคาดหวังของวัยรุ่นที่มีต่อครอบครัวในการอบรมสั่งสอนพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้ใช้วิธีการบอกเหตุผล ใช้การตักเตือนลูกก่อนหรือหลังแสดงการพฤติกรรมตามความเหมาะสมของเหตุการณ์ ไม่ควรใช้อารมณ์หรือบ่นด่าลงโทษ ไม่ควรเข้มงวดหรือตามใจมากเกินไป สื่อสารด้วยวาจาเป็นกันเอง สนุกสนาน ส่วนเนื้อหาสาระที่ควรอบรม ได้แก่ การแต่งกายที่เรียบร้อย ถูกกาลเทศะ กริยาท่าทาง ควรให้เกียรติกับเพศตรงข้าม มีการควบคุมอารมณ์ต่างๆ และควรสอนความรู้เรื่องเพศศึกษาทั่วไป วิธีการป้องกัน แต่อุปสรรคที่ผู้ศึกษามองเห็น คือ ครอบครัวไม่รู้ว่าควรสอนเรื่องเพศศึกษาในขอบเขตแค่ไหน ความถี่ในการอบรมเรื่องพฤติกรรมทางเพศ ไม่ควรสอนบ่อย เพราะ “น่าเบื่อ” “ไม่ชอบให้จู้ ครั้งเดียวก็พอ” “ยิ่งพูดมากยิ่งไม่ทำ” และต้องการให้ครอบครัวเริ่มสอนในเรื่องพฤติกรรมทางเพศในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้น

ส่วนที่ 2 เป็นการรวบรวมและการสรุปภาพรวมของงานวิจัยที่ศึกษาถึงพฤติกรรมที่ถือว่าเสี่ยงต่อการเกิดโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะโรคเอดส์ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สำคัญสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ นอกจากนี้ยังรวบรวมงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันเอดส์ รวมทั้งโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาโรคเอดส์ในรูปแบบหรือวิธีการต่างๆ โดยหน่วยงานและสถาบันต่างๆ

2.2 งานวิจัยด้านพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อเอดส์

จากการรวบรวม พบว่า มีการศึกษาวิจัยกระจายในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนในระดับการศึกษาต่างๆ ทั้งระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา ดังนั้นการนำเสนอผลการศึกษาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงจึงแบ่งออกเป็นระดับการศึกษาต่างๆ

สรุปภาพรวมเกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยง พบว่า อายุเฉลี่ยของการร่วมเพศครั้งแรกของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วง 17 -19 ปี คู่ร่วมเพศครั้งแรกส่วนใหญ่เป็นคู่รัก เหตุผลของการร่วมเพศครั้งแรก คือ อยากรู้อยากลอง การคุมกำเนิดส่วนใหญ่ใช้เป็นครั้งคราว เหตุผลที่ไม่ใช้การคุมกำเนิดเพราะคิดว่าเป็นช่วงปลอดภัยและไม่ทำให้ตั้งครรภ์ วิธีการคุมกำเนิดที่ใช้เป็นส่วนใหญ่ คือ ใช้ถุงยางอนามัย แต่ก็ใช้เป็นครั้งคราว ดังนั้นงานวิจัยบางชิ้นจึงพบว่า 1 ใน 4 ของกลุ่มตัวอย่างที่เคยร่วมเพศเคยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ คือ โรคหนองในเทียม (ขวัญชนก ศิริวัฒนากาญจน์: 2541)

พฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น ส่วนใหญ่พบว่า เพศชายมีพฤติกรรมที่เสี่ยงมากกว่าเพศหญิง และถึงแม้กลุ่มตัวอย่างจะมีความรู้เรื่องการป้องกัน แต่สาเหตุสำคัญมาจากค่านิยมทางเพศโดยเฉพาะของผู้ชายที่ยอมรับได้มากกว่าเพศหญิง ได้แก่ ดื่มเหล้า ความเจ้าชู้ การสูบบุหรี่ การเที่ยวสถานเริงรมย์ การเที่ยวพาราดี การมีคู่นอนหลายคน เป็นต้น และค่านิยมทางเพศเหล่านี้ มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มการมีพฤติกรรมเสี่ยงของโรคเอดส์ในเรื่องของสถานเริงรมย์ การดื่มเหล้า การมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ การซื้อหรือการขายบริการทางเพศ หรือเมื่อพบคนที่ถูกใจจะมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย การมีเพศสัมพันธ์กับคนหลายคน รวมทั้งพฤติกรรมเสี่ยงในการใช้สารเสพติด ได้แก่การสูบบุหรี่ และการเสพยาเลิฟหรือยาอี ดังเช่นงานวิจัยของศศิพร พงษ์ผล : 2546

นอกจากนี้กลุ่มนักเรียนยังมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี อันเนื่องมาจากความไว้วางใจคู่นอนที่เป็นคู่รักหรือแฟน ซึ่งพบว่าเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยง คือ การมีเพศสัมพันธ์กันในกลุ่มเพื่อนและไม่ป้องกันโดยการไม่ใช้ถุงยางอนามัย หรือมีสัดส่วนของการใช้ถุงยางอนามัยอยู่ในระดับต่ำ ตลอดจนการมีเพศสัมพันธ์กับ

หญิงขายบริการทางเพศโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย จึงพบว่า การที่วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ทั้งกับคู่นอนประจำที่เป็นคู่อรัก หรือกับคู่นอนที่รู้จักผิวเผิน หรือกับหญิงบริการทางเพศ กลายเป็นสาเหตุของการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย (อุบลรัตน์ ธนรุจิ : 2546)

ปรากฏการณ์ทางสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ปลอดภัยนี้ พบในกลุ่มวัยรุ่นทั้งในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา เนื่องจากวัยรุ่นมีความอิสระในการคบเพื่อนต่างเพศมากขึ้น ผนวกกับการมีค่านิยมทางเพศที่เอื้อให้มีเพศสัมพันธ์แบบไม่ปลอดภัยในหมู่วัยรุ่น และจากค่านิยมเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยในวัยรุ่นทั้งหญิงและชายมองว่า ถุงยางอนามัยเป็นสัญลักษณ์ของการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงไม่ดีหรือหญิงขายบริการทางเพศ ซึ่งถือว่าเป็นเพศสัมพันธ์ที่ต่ำส่งอีกทั้งมีค่านิยมที่ว่าการใช้ถุงยางอนามัยระหว่างคนรักหรือแฟนเป็นการแสดงถึงความไม่ไว้ใจกัน และวัยรุ่นหญิงเองก็ยังขาดการพูดคุยกับคู่นอนของตนเพื่อให้คู่นอนมีการใช้ถุงยางอนามัย อีกทั้งคู่นอนก็ยังมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัยด้วย เพราะคู่นอนมีทัศนคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับถุงยางอนามัย เช่น ถุงยางอนามัยทำให้ความรู้สึกทางเพศลดลง หรือให้ความรู้สึกที่ไม่เป็นธรรมชาติด้วย

มีงานศึกษาวิจัยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นหญิงของ นิรมล เมืองโสม (2546) ที่พบว่าพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงมีความสัมพันธ์กับปัจจัยกำหนดทั้งภายในตัวบุคคลและปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ปัจจัยภายในตัวบุคคลมีความสัมพันธ์กับค่านิยม ความเชื่อ ทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องเพศ ซึ่งมีความแตกต่างกันตามเพศ สถานภาพทางสังคม การรับรู้ความเสี่ยงต่อโรค และความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ ส่วนปัจจัยภายนอกบุคคล ที่เอื้อให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศนั้น จะเป็นปัจจัยทางด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ได้แก่ กลุ่มเพื่อน ค่านิยมทางเพศที่กลุ่มยึดถือ (เช่น การเป็นเด็กป่า ค่านิยมแบบวัตถุนิยม) การอยู่ห่างไกลสายตาของผู้ปกครอง ความใกล้ชิดกับเพื่อนหรือคนรัก ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชาย (gender power relationship) ฐานะของครอบครัวและความสัมพันธ์กับบิดามารดา และการอยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยง เช่น การเที่ยวเตร่ การประกอบอาชีพ ก็มีผลกำหนดทำให้วัยรุ่นหญิงมีโอกาสได้รับความเสี่ยงและล่อแหลมที่จะมีเพศสัมพันธ์ที่เสี่ยงได้และเป็นเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยด้วย การศึกษาของนิรมลยังพบว่ารูปแบบของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อการติดต่อของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่พบในวัยรุ่นหญิงมีหลายแบบ เช่น มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศจากการมีคู่นอนจำนวนหลายคนและไม่มีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ถึงแม้ว่าตนเองจะดูแลและสามารถควบคุมตนเองในการมีความสัมพันธ์ทางเพศที่ปลอดภัยได้ก็ตาม แต่กลับไม่มีการพูดคุยกับแฟนหรือเพื่อนชายให้ใส่ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และสิ่งที่ค้นพบจากการศึกษาของนิรมล เมืองโสม (2546) คือ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่เป็นเพศสัมพันธ์กับเงินตราและสิ่งของ จากค่านิยมการเป็น “เด็กป่า” และจากการขายบริการทางเพศ ซึ่งทำให้วัยรุ่นหญิงเหล่านี้มีโอกาสติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ เนื่องจากการขายบริการทำให้มีโอกาสเสี่ยงที่จะติดเชื้อจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จากการที่ถุงยางอนามัยแตกรั่ว หรือฉีกขาดขณะมีกิจกรรมทางเพศได้ มีโอกาสพลาดและติดเชื้อจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้มากกว่าอาชีพอื่นที่ไม่ได้ขายบริการ เนื่องจากต้องมีเพศสัมพันธ์จำนวนครั้งมากกว่าคนปกติ

2.3 งานวิจัยด้านพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เสี่ยงและพฤติกรรมป้องกัน

สำหรับในส่วนนี้จะรวบรวมผลงานวิจัยที่ศึกษาถึงพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เสี่ยงและพฤติกรรมป้องกัน รวมทั้งปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นทัศนคติ ค่านิยม การให้ความรู้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งการเรียนการสอนในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยผู้ที่มีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน สถาบันการศึกษา โรงเรียน ครูอาจารย์ กลุ่มเพื่อน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และองค์กรพัฒนา

เอกชนต่างๆ ที่ทำงานด้านเอดส์ โดยเริ่มจากการศึกษาถึงความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมที่ไม่เสี่ยงและพฤติกรรมป้องกัน ของเด็กและเยาวชนในกลุ่มที่อยู่ในการศึกษาในระดับต่างๆ รูปแบบของโครงการและกิจกรรมในการป้องกันเอดส์รูปแบบ ต่างๆ รวมทั้งการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้น

สรุปภาพรวมของพฤติกรรมกำบังกันจากการวิจัยต่างๆ พบว่างานวิจัยหลายชิ้นยืนยันว่า เด็กและเยาวชนใน ปัจจุบันทั้งในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษาเคยได้ยินเรื่องราวและมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ในระดับค่อนข้างดี (ชูชาติ ชันตยาภรณ์ : 2536 , เสรี ตูจินดา และคณะ : 2541 , สมเจตน์ สดเยี่ยม : 2538 , อุมารภรณ์ ภัทรวาณิชย์ : 2539 , อาภัสสรี ไชยคุนา : 2536 , นงเยาว์ จันทร์ทองคำ และคณะ : 2547) โดยมีงานวิจัยที่ศึกษาว่ามีการให้ความรู้ เรื่องโรคเอดส์แก่เด็กตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา (ชูชาติ ชันตยาภรณ์ : 2536) และยังมีงานวิจัยหลายชิ้นที่ยืนยันว่าสื่อมี บทบาทในการเผยแพร่เรื่องราวและข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารมากที่สุด จากโทรทัศน์ (ชูชาติ ชันตยาภรณ์ : 2536 , เสรี ตูจินดาและคณะ : 2541 , สมเจตน์ สดเยี่ยม : 2538 , อุมารภรณ์ ภัทรวาณิชย์ : 2539 , เนาวนิตย์ ยิ้มวัน : 2543 , ชูศักดิ์ สุคนธมาน และคณะ : 2548) อีกช่องทางหนึ่งที่ได้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และมี อิทธิพลต่อการเรียนรู้เรื่องการป้องกันโรคเอดส์ ได้แก่ ครูอาจารย์ผู้สอนโดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนใน โรงเรียน (ชูชาติ ชันตยาภรณ์ : 2536 , และ เนาวนิตย์ ยิ้มวัน : 2543) ซึ่งงานวิจัยพบว่าเกือบทุกโรงเรียนที่เป็นหน่วยใน การศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์ และนอกจากเคยได้ยินแล้ว กลุ่มตัวอย่างยังมีความรู้ด้านต่างๆ เกี่ยวกับโรคเอดส์ในระดับดีตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา เช่นในระดับประถมศึกษามีความรู้เรื่องการ ติดต่อของโรค และมีความรู้ในเรื่องการป้องกันตนจากการติดเชื้อเอดส์อยู่ในเกณฑ์ดี (ชูชาติ ชันตยาภรณ์ : 2536) ใน ระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษาก็มีความรู้ที่ไม่แตกต่างกันในเรื่องวิธีการติดต่อและวิธีการป้องกันการติดต่อ เช่น ทราบว่าการดื่มสุราทำให้เกิดความต้องการมีเพศสัมพันธ์ได้ การไปเที่ยวผับหรือสถานบันเทิงอื่นๆ กับเพื่อนชายอาจถูก ชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์ได้ หรือพฤติกรรมของเพศหญิงที่แสดงกิริยาเย้ยหยัน การดูเว็บไซต์ลามก จะทำให้เกิดความต้องการ ทางเพศมากขึ้นและมีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงตามมา (เจนจิรา สุขเกื้อ : 2546) และรู้ว่าโรคเอดส์เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ทำ ให้ภูมิคุ้มกันบกพร่อง หรือเกิดจากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งชื่อ เอช ไอ วี และสามารถติดต่อได้จากการมีเพศสัมพันธ์ ดังนั้นเมื่อมี เพศสัมพันธ์กับชายหรือหญิงชายบริการทางเพศจะต้องใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง (ชูชาติ นพพลกรัง) และก็จะไม่ติด เอดส์ถ้าใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ หรือการใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธีทุกครั้งเป็นการป้องกันการติดเชื้อเอดส์ รวมทั้งไม่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น (ชูศักดิ์ สุคนธมาน และคณะ : 2548)

การศึกษาวิจัยเด็กและเยาวชนในชุมชนของนุชนารถ ขำขยัน (2543) ยังพบว่า วัยรุ่นมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ในด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค และตระหนักว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ค่อนข้างมาก เนื่องจาก อยากรู้อยากลองเรื่องเพศสัมพันธ์ มีความรู้เรื่องโรคเอดส์ว่าสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกเพศทุกวัย และสามารถติดเชื้อเอดส์ได้ จากการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ติดเชื้อเอดส์เพียงครั้งเดียว รู้เรื่องการติดต่อและวิธีการป้องกันการติดเชื้อ เช่น ต้องใช้ถุงยาง อนามัย ไม่มั่วเพศสัมพันธ์ ไม่มั่วเข็มฉีดยา

ถึงแม้งานวิจัยหลายชิ้นจะสรุปผลออกมาตรงกันว่า กลุ่มเด็กและเยาวชนจะมีความรู้ แต่งานวิจัยหลายชิ้นกลับ พบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ ไม่มีอิทธิพลหรือไม่ค่อยมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น ในการป้องกันการ ติดเชื้อโรคเอดส์เลย เช่น งานวิจัยของ สมเจตน์ สดเยี่ยม (2538) และงานวิจัยของ พินดา เหมโลหะ (2544) แต่ ขณะเดียวกันงานวิจัยของ จุฑารัตน์ จุรรอด (2537) กลับพบว่ากลุ่มที่มีความรู้ เจตคติการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องโรค เอดส์ดีกว่าจะมีพฤติกรรมกำบังกันโรคเอดส์ได้ถูกต้องกว่า รวมทั้งงานวิจัยของอุมารภรณ์ที่พบว่า ผู้ที่มีความรู้เรื่องโรค เอดส์น้อย มีแนวโน้มที่จะไม่ใช้ถุงยางอนามัยสูงกว่าผู้ที่มีความรู้เรื่องโรคเอดส์มาก

สำหรับพฤติกรรมเสี่ยงที่พบจากการศึกษาวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาหลายกลุ่มมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ เช่น การชักชวนเพื่อนต่างเพศไปเที่ยวในสถานเริงรมย์กันตามลำพัง (กนกภรณ์ แสงประทีป : 2542) การมีเพศสัมพันธ์มากกว่า 1 ราย การมีเพศสัมพันธ์กับคนรู้จักฉิวฉิน การมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่คู่นอนประจำที่กลายเป็นการเลียนแบบค่านิยมทางเพศตามมา ซึ่งพบมากในกลุ่มวัยรุ่นชายมากกว่าวัยรุ่นหญิง (นุชนารถ ขำขยัน : 2543) การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย หรือมีความถี่ในการใช้ถุงยางอนามัยน้อยมาก (ศรีสุดา โภคา : 2541 , นุชนารถ ขำขยัน : 2543 , และอุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์ : 2539) งานวิจัยหลายชิ้นยังพบว่า ส่วนใหญ่วัยรุ่นทั้งวัยรุ่นชายและหญิงจะมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย เนื่องจากมั่นใจในคู่ของตนว่าจะไม่นำเชื้อมาให้ และไม่ได้มีการเตรียมการอันใดไว้ล่วงหน้า (นุชนารถ ขำขยัน : 2543) พฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ ที่พบ เช่น การดื่มสุราทำให้ขาดสติในการป้องกัน วิธีการระบายความต้องการทางเพศ (เจตน์สันต์ แดงสุวรรณ และคณะ : 2541) การติดยาและใช้สารเสพติดและการเที่ยวกลางคืน (อุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์ : 2539) การดูหนังสื่อโป๊ วิดีโอโป๊ หรือภาพยนตร์โป๊ (กนกภรณ์ แสงประทีป : 2542)

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยง จากงานศึกษาของคันทันนีและคณะพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวีมาจากปัจจัยแวดล้อมรอบข้างหลายปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว เช่น ความสัมพันธ์ในครอบครัว การดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว (เจนจิรา สุขเกื้อ : 2546) ความรู้สึกต่อบุคคลในครอบครัว (จุฑารัตน์ จุลรอด : 2537) สัมพันธภาพของบิดามารดา (เจตน์สันต์ แดงสุวรรณ และคณะ : 2541) สถานภาพสมรสของบิดามารดา (จุฑามาส แสงทองดี : 2547) ส่วนตัวเด็กเอง ได้แก่ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ (พินดา เหมโลหะ : 2544 , จุฑารัตน์ จุลรอด : 2537) ในกลุ่มเพื่อน ได้แก่พฤติกรรมของเพื่อนในการชักจูงให้มีพฤติกรรมเสี่ยง สื่อต่างๆ ที่มีส่วนกระตุ้นยั่วให้มีความต้องการพฤติกรรมทางเพศมากขึ้น ได้แก่ หนังสือโป๊ วิดีโอ และทีวี (คันทันนี นิพนพานิช และคณะ : 2540) รวมทั้งเว็บไซต์ลามก (เจนจิรา สุขเกื้อ : 2546) ซึ่งงานวิจัยของพิชัยก็พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายที่อยู่ในช่วงอายุ 11-14 ปี และอายุ 15 -18 ปี ต่างก็มีความต้องการข้อมูลเรื่องพฤติกรรมเพศสัมพันธ์และสิ่งยั่วยวนเช่นเดียวกัน ขณะเดียวกันปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ก็มีผลหรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเพื่อการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีเช่นกัน

พฤติกรรมการป้องกัน เริ่มจาก ความรู้ ทักษะ และค่านิยมต่างๆ ได้แก่ ค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ความรู้เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ (จุฑามาส แสงทองดี : 2547) เครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ เช่น สุรา เบียร์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสังสรรค์ และการที่วัยรุ่นดื่มของมีแอลกอฮอล์ดังกล่าวไม่ใช่เรื่องเสียหาย วัยรุ่นทั้งหญิงและชายมีเพศสัมพันธ์กันเป็นเรื่องธรรมดา (มยุรี วรรณไกรโรจน์ และคณะ : 2540) และพฤติกรรมเที่ยวหญิงบริการเป็นพฤติกรรมเสี่ยง (อาภัสสร ไซยคุณา : 2536) การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค (นุชนารถ ขำขยัน : 2543) รวมทั้งความรู้และทัศนคติที่มีต่อการใช้ถุงยางอนามัย

ในเรื่องความรู้และทัศนคติในการใช้ถุงยางอนามัย มีงานวิจัยหลายชิ้นพบว่า ถึงแม้กลุ่มตัวอย่างจะมีความรู้เรื่องการใช้ถุงยางอนามัย แต่ถ้ามีทัศนคติในทางลบก็สามารถส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันตามมา เช่น งานวิจัยของอาภัสสร ไซยคุณา (2536) พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดมีความเชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยทำให้ปลอดภัยกว่าแต่ขณะเดียวกันกลับมีความเชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยกับคนรักแสดงถึงความไม่ไว้วางใจกัน ไม่เชื่อใจกัน ใช้แล้วจะทำให้ความสุขทางเพศลดลง ไม่เป็นธรรมชาติ ไม่ถึงอารมณ์ ไม่สนุก (อาภัสสร ไซยคุณา : 2536 , นุชนารถ ขำขยัน : 2543) โดยเฉพาะเพศชายที่คิดว่า ไม่ต้องการใช้ถุงยางอนามัยกับแฟนของตน เพราะเกรงว่าแฟนจะคิดว่าตนไม่ไว้วางใจและเป็น การดูถูกผู้หญิง (อุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์ : 2539) และเชื่อว่าถ้าจะมีเพศสัมพันธ์แล้วไม่ควรกลัวโรคเอดส์ ซึ่งความเชื่อดังกล่าวจะกลายเป็นเงื่อนไขหรือปัจจัยเสริมให้มีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยและยังเพิ่มพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี (อาภัสสร ไซยคุณา : 2536) นอกจากนี้งานวิจัยของ วราพร กระหมุดความ (2545) พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีความรู้ในการใช้ถุงยางอนามัยในการป้องกันโรคเอดส์สูงกว่าเพศหญิง ขณะที่งานวิจัยของอุมาภรณ์พบว่า แนวโน้มที่วัยรุ่นหญิง

จะมีทัศนคติทางลบต่อถุงยางอนามัยที่สูงกว่าเพศชาย และวัยรุ่นหญิงใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์มากกว่าป้องกันการติดเชื้อ แต่ในทางกลับกันงานวิจัยของ อุมารณณ์ ภัทรวาณิชย์ (2540) ยังพบว่าแนวโน้มการใช้หรือไม่ใช้ถุงยางอนามัยของผู้ที่มีทัศนคติความเชื่อเรื่องบทบาททางเพศในทางลบ ก็มีแนวโน้มที่จะไม่ใช้ถุงยางอนามัยสูงกว่าผู้ที่มีทัศนคติความเชื่อในเรื่องบทบาททางเพศในทางบวก ผู้ที่เอาใจใส่ต่อคู่รักของตนน้อยมีแนวโน้มที่จะไม่ใช้ถุงยางอนามัยสูงกว่าผู้ที่เอาใจใส่คู่รักของตนมาก นอกจากนี้ในงานวิจัยของวราพร พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์การใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันโรคเอดส์ โดยผ่านสื่อเฉพาะกิจ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติและพฤติกรรมในการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อการป้องกัน ซึ่งตรงกับงานวิจัยของเนาวนิตที่ศึกษาในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษา และพบว่าไม่มีความสัมพันธ์เรื่องการเปิดรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์จากสื่อกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์

พฤติกรรมในการป้องกันที่เริ่มจากตนเองจากงานวิจัย ได้แก่ การบอกปฏิเสธการชวนไปมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ และการเข้ารับบริการทางแพทย์

ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ในเรื่องเพศที่พบว่า เพศมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกัน ผลของการศึกษาก็ยังมีความแตกต่างกัน เช่น งานของ พนิดา เหมโลหะ (2544) พบว่าเพศหญิงมีพฤติกรรมการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ดีกว่าเพศชาย ขณะที่งานของ จุฑารัตน์ จุลรอด (2537) พบว่าเพศชายมีการปฏิบัติตนในการป้องกันเอดส์ดีกว่าเพศหญิง

ปัจจุบันขณะที่สื่อต่างๆ มีส่วนช่วยและกระตุ้นให้เด็กและวัยรุ่นเกิดความอยากรู้อยากลองมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อยๆ โดยไม่มีการป้องกันและกลายเป็นพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงตามมา ดังนั้นงานวิจัยหลายๆ ชิ้นจึงศึกษาบทบาทของสื่อ และพยายามใช้สื่อเข้ามามีส่วนช่วยให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ที่ถูกต้องให้แก่เด็กและเยาวชน เช่น งานของ อุมารณณ์ ภัทรวาณิชย์ (2540) ที่เป็นงานวิจัยกึ่งทดลองใช้สื่อที่กลุ่มตัวอย่างผลิตขึ้นเอง เพื่อเป็นสื่อกลางในการให้ความรู้และเพื่อโน้มน้าวให้เด็กและเยาวชนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยง ซึ่งพบว่าแนวโน้มของผู้ที่เคยอ่านจุลสารคิดจะใช้ถุงยางอนามัยสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยอ่านจุลสาร และในกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงการอ่านจุลสารมีแนวโน้มให้ผู้หญิงเปลี่ยนความคิดว่า การที่ผู้ชายแสดงความต้องการมีเพศสัมพันธ์กับคู่รักเป็นการบ่งบอกว่าผู้ชายไม่รักและไม่ให้เกียรติคู่รัก และการอ่านจุลสารทำให้นักเรียนหญิงสามารถปฏิเสธความต้องการที่จะมีเพศสัมพันธ์กับคู่รัก หรืองานวิจัยของเนาวนิตที่ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดเพื่อป้องกันการป้องกันโรคเอดส์ พบว่า ลักษณะข่าวสารที่ทำให้เกิดความตระหนักในการป้องกันโรคเอดส์มากที่สุด คือ ชี้ให้เห็นผลร้ายของโรค รองลงมา คือ ปลูกจิตสำนึก เรื่องการปฏิบัติตัวที่เหมาะสม

สำหรับการป้องกันและแก้ปัญหาโรคเอดส์ในกลุ่มเด็กและเยาวชน ที่พบในงานศึกษาวิจัย นอกจากจะใช้บทบาทของสื่อเป็นตัวกระตุ้นในการให้ความรู้ รวมทั้งให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิด ทัศนคติและพฤติกรรมแล้ว ตัวอย่างอื่นๆ ที่พบในงานวิจัย ได้แก่ การจัดให้มีการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งในงานวิจัยของวิไลวรรณพบว่าผู้สอนเรื่องโรคเอดส์ส่วนมากจะเป็นอาจารย์ประจำชั้น ซึ่งตรงกับงานวิจัยหลายๆ ชิ้นที่ระบุว่าได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์มาจากครู อาจารย์ ในโรงเรียน งานของ วิไลวรรณ ทองเรือง (2538) พบว่าครูกลุ่มตัวอย่างมองเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องสอดแทรกเนื้อหาเรื่องโรคเอดส์ในการเรียนอย่างบูรณาการรวมทั้งมีกิจกรรมจริยศึกษา โดยให้มีเนื้อหาของแผนการสอนสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และควรจัดให้มีการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษา มีการสอนเชื่อมโยงกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเน้นให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผลการศึกษาของ จวนเพ็ญ สุริยไกร (2539) พบว่า สื่อที่ผลิตขึ้นและใช้ในการเรียนการสอนเกี่ยวกับโรคเอดส์สามารถลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และทำให้ความรู้สามารถลดทัศนคติ ความกลัวลงได้ และในทางพฤติกรรม หลังการให้ความรู้โรคเอดส์สามารถลดจำนวนการเที่ยววง และมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการป้องกันโดยใช้

ดูงานอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้งานของ วรศิลป์ พงษ์สวัสดิ์ (2541) ที่มีการศึกษาเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนแบบปกติ พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในโรงเรียนที่สอนแบบมีส่วนร่วมจะมีคะแนนเฉลี่ยรวมสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนที่สอนแบบปกติ

นอกจากการจัดการเรียนการสอนในห้องแบบปกติจะเป็นแนวทางหนึ่งในการให้ความรู้ ปรับเปลี่ยนทัศนคติ ลดพฤติกรรมเสี่ยงและสร้างพฤติกรรมกำบังกันโรคเอดส์แล้ว แนวทางหนึ่งที่พบก็คือ การวิจัยกึ่งทดลองด้วยการให้การอบรมหลายๆ ชั้น พบว่าหลังการอบรมกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจถึงปัจจัยเสี่ยงเกี่ยวกับโรคเอดส์เพิ่มขึ้น เช่น งานของ ยุทธนา ภาระนันท์ (2546) พบว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริงแล้วกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมป้องกันเอดส์ดีขึ้น และงานของ สิทธิพล นิลาบุตร (2542) ที่ศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการสอนแบบบูรณาการโดยประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งภายหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างเกิดการเปลี่ยนแปลงเรื่องการรับรู้ ความคาดหวังและความตั้งใจด้านต่างๆ มากกว่าเดิม เช่น สามารถประเมินอันตรายของโรคได้และที่สำคัญเกิดความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมกำบังกันโรคเอดส์ ส่วนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกำบังกันโรคเอดส์ ภายหลังการทดลองคือ สามารถทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดพฤติกรรมป้องกันได้บ้างโดยใช้ดูงานอนามัยอย่างถูกต้องทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวคล้ายกับผลการศึกษาของ มยุรี วรรณไกรโจจน์ (2541) ที่พบว่าเกิดการรับรู้ที่เปลี่ยนไปของกลุ่มตัวอย่างหลังการอบรม คือ จากความคิดที่ว่าการใช้ดูงานอนามัยไม่เป็นธรรมชาติ และถ้าเป็นคู่รักของตัวเองไม่จำเป็นต้องใช้ ซึ่งก่อนการอบรมมีกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยถึง ร้อยละ 90 แต่หลังการอบรมลดลงเหลือเพียง ร้อยละ 10

อีกแนวทางหนึ่งที่หลายหน่วยงานนำมาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหาเรื่องโรคเอดส์ในกลุ่มวัยรุ่น ได้แก่ การหันมาให้ความสำคัญกับบทบาทของเด็กและเยาวชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างพฤติกรรมป้องกันเอดส์ด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ ให้เด็กและเยาวชนคิดเป็นทำเป็น ซึ่งเห็นได้จากงานวิจัยของ อรยา สุขลิ้ม (2540) ที่นำเอาเทคนิคการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในเรื่องทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์มาใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่น ซึ่งก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและมีพฤติกรรมกำบังกันตนเองจากโรคเอดส์เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีความพึงพอใจในกระบวนการอบรม และเกิดความร่วมมือในการแก้ปัญหาโรคเอดส์มากขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจุบันได้เกิดกลุ่มเยาวชนที่มีบทบาทสำคัญในการป้องกันและแก้ปัญหาโรคเอดส์ขึ้นในชุมชน เช่น ที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดอำนาจเจริญ โดยทั้ง 2 พื้นที่ เกิดกลุ่มแกนนำหรือกลุ่มอาสาสมัครที่มีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาโรคเอดส์ โดยเริ่มจากในระดับชุมชนของตนเองและมีการขยายเครือข่ายการทำงานออกไปนอกพื้นที่ในระดับตำบล อำเภอและจังหวัด กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น เช่น การรณรงค์ให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคเอดส์แก่เด็กและเยาวชนในชุมชนของตน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการป้องกันตนเองจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ทั้งนี้แนวทางการทำงานหลัก คือ การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนรวมทั้งกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่ชุมชน

การดึงศักยภาพของเด็กและเยาวชนเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่พบ ได้แก่ การปรับเปลี่ยนบทบาทของเพื่อนให้เป็นผู้โน้มน้าววัยรุ่นให้เกิดพฤติกรรมกำบังกัน เพราะจากการศึกษาของหน่วยงานศึกษานิตยศาสตร์ กรมสามัญศึกษา พบว่า เมื่อวัยรุ่นเกิดปัญหาคับข้องใจและปัญหาเรื่องเพศ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นส่วนใหญ่จะไว้วางใจเพื่อสนิทเป็นผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำแก้ปัญหาต่างๆ และกลุ่มตัวอย่างยังมีความคิดเห็นว่าการเตือนเพื่อนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดโรคเอดส์เป็นกลวิธีหนึ่งที่สามารถป้องกันโรคเอดส์ไม่ให้เกิดกับกลุ่มเด็กและเยาวชนได้ ดังนั้นจึงเกิดเป็นแนวทางในการป้องกันการติดเอดส์ด้วยโครงการเพื่อนเตือนเพื่อน โดยการอบรมทักษะการเตือนเพื่อน แกนนำนักเรียนเตือนเพื่อน ชมรมเพื่อนเตือนเพื่อน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อใช้เป็นกิจกรรมหลักในโครงการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในสถานศึกษา โดยใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนไปในทางที่สร้างสรรค์ และในการจัดกิจกรรมดังกล่าวได้มีงานวิจัยบางชิ้นที่ไปศึกษาและประเมินผล

การจัดกิจกรรมป้องกันโรคเอดส์โดยแบบเพื่อนเตือนเพื่อนในหลายพื้นที่ เช่น งานของ ทวีศักดิ์ นพเกษร และคณะ (2537) ที่ศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกและพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหญิงและชายส่วนใหญ่มองว่าการจัดกิจกรรมเช่นนี้เป็นวิธีการที่ดีที่สุด และมากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไปต้องการให้เพื่อนได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้และคิดว่าตนเองสามารถจัดกิจกรรมเช่นนี้ให้เพื่อนได้ นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นว่ากิจกรรมเช่นนี้ทำให้เข้าใจปัญหาได้มากกว่าการเรียนในชั้นเรียน สามารถนำไปพูดคุยให้คำปรึกษากับเพื่อนได้ สามารถเป็นสื่อให้เพื่อนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยง และยอมรับการใช้ถุงยางอนามัยมากขึ้น รวมทั้งรู้จักระวังตัวมากขึ้น ซึ่งผลการศึกษาในลักษณะเช่นนี้ยังพบในงานของ นิภา พุนศรี และคณะ (2548) ที่พบว่านักเรียนแกนนำที่ได้รับการฝึกอบรมสามารถขยายผลสู่เพื่อนในโรงเรียนได้ สามารถนำเสนอสื่อที่ได้จากการวิจัยในสถานศึกษาและในชุมชน ทำให้ชุมชนได้รู้ว่าโรคเอดส์เป็นสิ่งใกล้ตัว และยังพบว่า ชมรมเพื่อนเตือนเพื่อนเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่มเยาวชนที่ทำงานด้านเอดส์ และในงานของกนกภรณ์ แสงประทีป (2542) ที่ประเมินผลโครงการเพื่อนเตือนเพื่อนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มแกนนำและกลุ่มสมาชิกตระหนักว่าเอดส์เป็นปัญหาใกล้ตัว มีการรับรู้ถึงพฤติกรรมเสี่ยง เกิดการรับรู้ถึงการปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงบางอย่างเพื่อป้องกันเอดส์ รวมทั้งเกิดทักษะการเตือนเพื่อนเพื่อป้องกันเอดส์เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเอดส์ เช่น การดูหนังสือโป๊ วิดีโอโป๊ การเที่ยวสถานเริงรมย์ตอนกลางคืน การดื่มสุราหรือของมีเมา การนัดเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ และอยู่ด้วยกันตามลำพังในที่ลับตาคน การไปเที่ยวค้างคืนต่างจังหวัดกับเพื่อนต่างเพศตามลำพัง การกอดจูบกับเพื่อนต่างเพศหรือคู่รัก การถูกชักชวนหรือโน้มน้าวให้มีเพศสัมพันธ์และการมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น

แนวทางอื่นๆ ที่พบจากการศึกษาวิจัยในการป้องกันและแก้ปัญหาโรคเอดส์ในปัจจุบัน ได้แก่ การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น งานวิจัยของ พิมภาวรรณ เขยตะตา (2548) ที่พบว่า ความเชื่อมั่นในศักยภาพชุมชนและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจะนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์และการจัดการแก้ปัญหาร่วมกัน ซึ่งกระบวนการดำเนินงานส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมี 3 มิติ ได้แก่ การเสริมแนวคิดและพัฒนาทักษะบุคลากรในการทำงานด้านเอดส์ การสนับสนุนส่งเสริม กระตุ้นและเปิดโอกาสให้คนทำงานมีเวทีกำหนดเป้าหมาย แนวทางและวางแผนการทำงาน ตลอดจนสรุปบทเรียนการทำงานและประเมินผลการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ และการส่งเสริมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากบทเรียนและประสบการณ์การทำงานระหว่างชุมชน ซึ่งกระบวนการดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวิธีการทำงานด้านเอดส์ ส่งผลให้ชุมชนตระหนักถึงปัญหา มีการคิด ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินการ ประเมินผลและพัฒนาความสามารถในการจัดการกับปัญหาโรคเอดส์ในชุมชนด้วยคนในชุมชนเอง รวมทั้งการใช้หลักปฏิบัติทางศาสนามาเป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นที่พบในงานวิจัยของ อัสรีนา แลหะ (2547) ได้แก่ การยึดมั่นในคุณลักษณะขององค์พระอัลลอฮ์ จะทำให้มีความกลัวต่อบาปและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ได้ การปลูกฝังเรื่องนรกสวรรค์จะเป็นสิ่งนำทางให้มุสลิมดำเนินชีวิตตามแนวทางที่พระอัลลอฮ์กำหนด และการที่ชายมุสลิมที่เป็นโสดมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการเป็นสิ่งผิดหลักศาสนาอิสลาม และการดำเนินชีวิตตามแนวทางของท่านศาสดามูฮัมมัด (ช.ล.) จะทำให้มุสลิมปลอดภัยจากโรคเอดส์

บทที่ 3

ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาของเด็กและเยาวชนในโรงเรียน

โครงการประเมินผลการให้ความรู้เรื่องเพศแก่นักเรียนและเยาวชนในการป้องกันการติดเชื้อ HIV ในการพัฒนาความรู้และคุณภาพชีวิต เป็นการศึกษาวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยประชากรตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียน ครู อาจารย์ที่เกี่ยวข้องในการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์

3.1 ผลการศึกษาประชากรกลุ่มนักเรียน

การสำรวจประชากรตัวอย่างกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลประจำทุกอำเภอ 11 โรงเรียน โรงเรียนเอกชน 2 โรงเรียน และโรงเรียนสายอาชีพอีก 2 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 16 โรงเรียน มีประชากรตัวอย่างทั้งหมด 1,679 ตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 790 ตัวอย่าง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 679 ตัวอย่าง และนักเรียนสายอาชีพอีก 192 ตัวอย่าง (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนตัวอย่างที่สำรวจ

โรงเรียน	จำนวนนักเรียน			รวม
	ม.ต้น	ม.ปลาย	อาชีพ	
1. เบญจมาภราชรังสฤษฎ์	58	47	-	105
2. ดัดดรุณี	49	50	-	99
3. บางน้ำเปรี้ยววิทยา	49	51	-	100
4. พุทธิรังสีพิบูล	56	53	-	109
5. บางปะกง "บวรวิทยายน"	44	64	-	108
6. สนามชัยเขต	49	50	-	99
7. พนมสารคาม "พนมอดุลวิทยา"	45	75	-	120
8. มัธยมสิริวัณวรี 3 ฉะเชิงเทรา	47	51	-	98
9. บางคล้าพิทยาคม	51	40	-	91
10. ราชสาส์นวิทยา	49	49	-	98
11. แปลงยาวพิทยาคม	62	55	-	117
12. ก้อนแก้วพิทยาคม	116	16	-	132
13. เซนต์หลุยส์	44	49	-	93
14. มัธยมบ้านนายาว	71	47	-	118
15. เทคโนโลยีฉะเชิงเทรา	-	-	92	92
16. พาณิชยการฉะเชิงเทรา	-	-	100	100
ทั้งหมด	790	697	192	1,679

3.1.1 ประชากรตัวอย่าง

เพศ ผู้ตอบร้อยละ 41 เป็นชาย และร้อยละ 59 เป็นหญิงโดยเฉพาะนักเรียนสายอาชีพมีสัดส่วนผู้ตอบที่เป็นหญิงมากกว่าผู้ชายเกือบเท่าตัว

อายุ ร้อยละ 42 เป็นกลุ่มอายุ 16-17 ปี รองลงมาเป็นช่วงอายุ 14-15 ปี ร้อยละ 27 ส่วนที่เหลือมีอายุต่ำกว่า 14 ปี ร้อยละ 19 และร้อยละ 11 มีอายุมากกว่า 17 ปี

เชื้อชาติศาสนา กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นคนไทย และนับถือศาสนาพุทธร้อยละ 98 เป็นคนนับถือศาสนาอิสลามและนับถือศาสนาคริสต์อีกร้อยละ 1

เกรดเฉลี่ย เด็กนักเรียน 1 ใน 3 มีผลการเรียนดี โดยมีเกรดเฉลี่ยสูงกว่า 3.00 และร้อยละ 43 มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00 มีร้อยละ 13 มีเกรดเฉลี่ยที่น่าเป็นห่วง คือ ต่ำกว่า 2.00 โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กสายอาชีพซึ่งมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 23 และมีผู้ระบุว่าจำเกรดเฉลี่ยไม่ได้อีกร้อยละ 8 ซึ่งก็น่าจะเป็นกลุ่มที่มีเกรดเฉลี่ยไม่ดีจึงไม่ต้องการบอกให้รู้

สถานที่พักอาศัย ร้อยละ 70 เป็นเด็กในเขตชนบท มีเด็กในเมืองเพียงร้อยละ 29 และส่วนใหญ่ก็จะอาศัยอยู่กับพ่อแม่ พี่น้อง ยกเว้นนักเรียนสายอาชีพที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาน้อยกว่าอีก 2 กลุ่ม โดยเฉพาะผู้ตอบที่เป็นกลุ่มนักเรียนสายอาชีพระบุว่าอาศัยอยู่กับบิดาเพียงร้อยละ 57 ในขณะที่นักเรียนมัธยมต้นและมัธยมปลายอาศัยอยู่กับบิดามากกว่าร้อยละ 70 ที่น่าสนใจ คือ เด็กสายอาชีพจะพักอาศัยกับเพื่อนมากกว่าร้อยละ 10 และมีอีกร้อยละ 2 ที่อยู่เพียงลำพังคนเดียว

การศึกษาของบิดา ร้อยละ 61 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 20 มีบิดาของนักเรียนที่จบปริญญาตรีและสูงกว่าร้อยละ 10 ที่เหลือจบอนุปริญญาหรืออาชีวศึกษาอีกร้อยละ 5 มีผู้ที่พ่อตายร้อยละ 3 และไม่ได้เรียนหนังสืออีกร้อยละ 2

การศึกษาของมารดา ร้อยละ 67 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 16 มีมารดาของนักเรียนที่จบปริญญาตรีและสูงกว่าร้อยละ 8 ที่เหลือจบอนุปริญญาหรืออาชีวศึกษาอีกร้อยละ 5 มีผู้แม่ตายร้อยละ 2 และไม่ได้เรียนหนังสืออีกร้อยละ 5

อาชีพของบิดา อาชีพของบิดานักเรียน 5 ลำดับแรก คือ รับจ้าง ทำการเกษตร รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย และพนักงานบริษัท (ร้อยละ 33 ร้อยละ 23 ร้อยละ 10 ร้อยละ 9 และร้อยละ 7 ตามลำดับ) ที่เหลือก็มีการทำกิจการส่วนตัว เป็นลูกจ้างในโรงงาน และว่างงานอีกร้อยละ 2

อาชีพของมารดา อาชีพของมารดานักเรียน 5 ลำดับแรก คือ รับจ้าง ทำการเกษตร ค้าขาย ลูกจ้างในโรงงาน และแม่บ้าน (ร้อยละ 29 ร้อยละ 19 ร้อยละ 14 ร้อยละ 9 และร้อยละ 7 ตามลำดับ) นอกจากนั้น

ก็มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ทำกิจการส่วนตัว และว่างงานอีกร้อยละ 4 ซึ่งจะเห็นได้ว่าอาชีพของมารดามีหลากหลายของอาชีพกว่าของบิดา

ความสัมพันธ์กับบิดามารดา ส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ร่วมกันร้อยละ 72 และในกลุ่มสายอาชีพที่บิดามารดาแยกกันอยู่ร้อยละ 12 หย่ากันอีกร้อยละ 8 นอกนั้นบิดามารดาเสียชีวิตแล้วอีกร้อยละ 10 ทำให้เกิดสภาพภาพที่เด็กนักเรียนระบุว่ามีบิดาหรือมารดาเลี้ยงประมาณร้อยละ 11 จะเห็นได้ว่าในกลุ่มนักเรียนสายอาชีพจะมีสภาพ ความสัมพันธ์ของครอบครัวน่าเป็นห่วงมากกว่าอีก 2 กลุ่มเพราะสัดส่วนของบิดามารดาที่อยู่ร่วมกันน้อยกว่า ส่วนใหญ่เด็กนักเรียนจะมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อครูสูงถึงร้อยละ 86 มีเพียงร้อยละ 1 เท่านั้นที่ระบุว่ามีความสัมพันธ์ไม่ดีกับครูประจำชั้นซึ่งมีจำนวนมากในกลุ่มของนักเรียนระดับชั้นมัธยมตอนปลาย (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 รายละเอียดข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

	ระดับการศึกษา			รวม N=1679
	มัธยมต้น N=790	มัธยมปลาย N=697	สายอาชีพ N=192	
1. เพศ				
ชาย	44.4	39.0	34.9	41.1
หญิง	55.6	61.0	65.1	58.9
2. อายุ				
ต่ำกว่า 13 ปี	40.5	0.3	-	19.2
14 - 15 ปี	56.8	1.4	0.5	27.4
16 - 17 ปี	1.1	89.1	38.0	41.9
มากกว่า 17 ปี	0.3	8.2	61.5	10.5
ไม่ระบุ	1.3	1.0	-	1.0
3. เชื้อชาติ				
ไทย	99.9	99.7	100.0	99.8
ไม่ระบุ	0.1	0.3	-	0.2
4. ศาสนา				
พุทธ	98.0	97.6	95.3	97.5
มุสลิม	0.6	0.7	4.2	1.1
คริสต์	0.6	1.3	0.5	0.9
ไม่ระบุ	0.8	0.4	-	0.5

	ระดับการศึกษา			รวม N=1679
	มัธยมต้น N=790	มัธยมปลาย N=697	สายอาชีพ N=192	
<u>5. เกรดเฉลี่ย</u>				
ต่ำกว่า 2.00	12.0	12.1	22.9	13.3
2.01 – 2.50	19.0	20.1	22.9	19.9
2.51 – 3.00	19.2	29.4	15.6	23.0
3.01 – 3.50	18.6	18.8	18.2	18.6
มากกว่า 3.50	20.8	15.4	6.8	16.9
ไม่ระบุ	10.4	4.3	13.5	8.2
<u>6. บ้านพักอาศัย</u>				
ในเขตเทศบาล	30.6	26.1	28.1	28.5
นอกเขตเทศบาล	67.2	72.9	68.8	69.7
จังหวัดใกล้เคียง	-	0.1	2.6	0.4
ไม่ระบุ	2.2	0.9	0.5	1.4
<u>อาศัยอยู่กับใคร</u>				
บิดา	74.1	70.6	57.3	70.7
มารดา	83.3	80.3	76.0	81.2
พี่น้อง	48.0	54.9	42.2	50.2
ญาติ	27.6	28.6	22.4	27.4
เพื่อน	0.5	2.0	10.9	2.3
อยู่คนเดียว	0.1	0.1	2.6	0.4
อยู่กับคนอื่น ๆ เช่น ปู่ย่า ตายาย	2.8	1.9	-	2.1
<u>การศึกษาบิดา</u>				
ไม่ได้เรียน	2.0	2.7	1.0	2.2
จบ ป.4/ป.6	58.4	62.8	67.2	61.2
มัธยมศึกษา	22.4	16.2	19.3	19.5
อาชีวศึกษา	3.9	3.6	4.2	3.8
อนุปริญญา	0.4	0.9	-	0.5
ปริญญาตรี	7.7	8.9	3.6	7.7
สูงกว่าปริญญาตรี	1.8	1.3	-	1.4
อื่นๆ เรียนตำรวจ / ทหาร	0.6	0.4	-	0.4
พ่อแม่ตาย / ไม่ระบุ	2.9	3.2	4.7	3.3

	ระดับการศึกษา			รวม N=1679
	มัธยมต้น N=790	มัธยมปลาย N=697	สายอาชีพ N=192	
<u>การศึกษามารดา</u>				
ไม่ได้เรียน	3.5	6.2	5.2	4.8
จบ ป.4/ป.6	62.7	67.9	77.6	66.5
มัธยมศึกษา	18.5	13.5	10.4	15.5
อาชีวศึกษา	2.9	3.2	2.1	2.9
อนุปริญญา	0.3	0.7	-	0.4
ปริญญาตรี	8.7	6.5	2.6	7.1
สูงกว่าปริญญาตรี	0.8	0.4	-	0.5
พ่อแม่ตาย / ไม่ระบุ	2.6	1.7	2.1	2.2
<u>อาชีพบิดา</u>				
ทำเกษตร	20.7	24.4	25.0	22.8
รับจ้าง	34.6	31.1	30.7	32.7
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	10.1	10.6	7.8	10.1
ลูกจ้างโรงงาน	4.1	1.6	5.2	3.2
พนักงานบริษัท	6.6	7.2	6.8	6.8
ค้าขาย	8.6	8.8	7.8	8.6
กิจการส่วนตัว	4.2	6.5	6.8	5.4
พอบ้าน / แม่บ้าน	0.5	-	0.5	0.3
ว่างงาน	1.6	2.4	1.6	2.0
อื่นๆ ทำหลายอาชีพ	1.7	0.5	0.5	1.1
บิดาเสียชีวิต	2.3	1.7	3.6	2.2
ไม่ตอบ	5.1	5.1	3.6	5.0
<u>อาชีพมารดา</u>				
ทำเกษตร	17.1	20.9	22.9	19.4
รับจ้าง	30.6	27.0	25.5	28.5
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	4.9	5.7	1.6	4.9
ลูกจ้างในโรงงาน	9.9	8.0	7.8	8.9
พนักงานบริษัท	6.5	4.3	5.2	5.4
ค้าขาย	13.3	13.1	16.7	13.6
กิจการส่วนตัว	3.8	5.2	3.6	4.3
พอบ้าน / แม่บ้าน	6.8	7.3	8.3	7.2
ว่างงาน	3.4	4.9	4.2	4.1
อื่นๆ ทำหลายอาชีพ	0.9	0.4	2.6	1.0
มารดาเสียชีวิต	1.8	1.7	1.0	1.7
ไม่ตอบ	1.0	1.4	0.5	1.1

	ระดับการศึกษา			รวม N=1679
	มัธยมต้น N=790	มัธยมปลาย N=697	สายอาชีพ N=192	
<u>ความสัมพันธ์ของบิดามารดา</u>				
อยู่ด้วยกัน	72.3	72.3	66.1	71.6
แยกกันอยู่	12.8	10.2	12.5	11.7
หย่า	7.1	8.8	8.3	7.9
บิดาเสียชีวิต	7.1	7.0	9.4	7.3
มารดาเสียชีวิต	2.8	2.6	3.1	2.7
บิดามีภรรยาใหม่	4.7	6.2	6.8	5.5
มารดามีสามีใหม่	5.4	5.2	6.8	5.5

เรื่องความสัมพันธ์กับครูประจำชั้นนั้น จะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครู โดยเฉพาะนักเรียนสายอาชีพที่ระบุว่ามีความสัมพันธ์ที่ดีถึงดีมาก เกินกว่าร้อยละ 90 ซึ่งแสดงว่าเด็กกลุ่มนี้มีความรู้สึกที่ดีกับครูประจำชั้น ถึงแม้ว่านักเรียนจะรู้สึกว่ามีความสัมพันธ์ที่ดีกับครูประจำชั้นแต่ก็มีเพียงร้อยละ 39 เท่านั้นที่เคยไปปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับครูประจำชั้น และเรื่องที่ปรึกษาส่วนใหญ่ก็เป็นเรื่องการเรียนรู้ ปัญหาด้านการเงิน/ทุนการศึกษา ปัญหาครอบครัว ปัญหาการทะเลาะวิวาทกับเพื่อน และปัญหาเพศสัมพันธ์ ปัญหาต่างๆ เหล่านี้จะพบในกลุ่มนักเรียนมัธยมปลายมากกว่ากลุ่มอื่น แต่น่าสังเกตว่านักเรียนสายอาชีพจะตอบว่าสามารถปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับครูประจำชั้นได้ทุกเรื่องซึ่งก็สอดคล้องกับคำตอบที่ว่ารู้สึกมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครูประจำชั้น จึงไว้ใจและไปปรึกษาครูประจำชั้นมากกว่าเรื่องการเรียนรู้เพียงอย่างเดียว (ตารางที่ 3-ตารางที่ 4)

ตารางที่ 3 ร้อยละความสัมพันธ์ของนักเรียนกับครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา

	ระดับการศึกษา			รวม N=1679
	มัธยมต้น N=790	มัธยมปลาย N=697	สายอาชีพ N=192	
<u>ความสัมพันธ์กับครูประจำชั้น</u>				
ดีมาก	27.7	27.4	33.9	28.3
ดี	57.8	58.8	56.8	58.1
พอใช้ได้	12.4	12.6	8.9	12.1
ไม่ดี	0.5	1.0	0.5	0.7
ไม่ระบุ	1.5	0.1	-	0.8

ตารางที่ 4 ร้อยละของนักเรียนที่เคยปรึกษาปัญหากับครูประจำชั้น

	ระดับการศึกษา			รวม N=658
	มัธยมต้น N=304	มัธยมปลาย N=284	สายอาชีพ N=70	
<i>เคยปรึกษาครูประจำชั้นในเรื่อง</i>	37.2	40.7	35.4	38.5
การเรียน	16.5	24.5	10.4	19.1
เรื่องกิจกรรม	1.6	0.4	-	1.0
ปัญหาครอบครัว	0.8	1.3	1.0	1.0
การทำงาน	0.9	1.0	-	0.8
ทุนการศึกษา / เงิน	1.0	1.4	1.0	1.2
กฎระเบียบ / การแต่งกาย / ทรงผม	0.9	0.6	0.5	0.7
การทะเลาะวิวาท	1.8	-	-	0.8
ของหาย	0.9	-	0.5	0.5
การมีเพศสัมพันธ์	0.3	1.0	0.5	0.6
เพื่อน	0.6	0.9	1.0	0.8
เรื่องเรียนและอื่นๆ	0.5	0.4	-	0.6
เรื่องครอบครัวและอื่นๆ	0.1	0.1	0.5	0.2
ทุกเรื่อง	3.5	3.0	6.3	3.6
ไม่ระบุ	7.8	6.5	13.7	7.6

ตารางที่ 5 พบว่ามีนักเรียน 1 ใน 4 ที่มีปัญหาความประพฤติจนถูกทางโรงเรียนเรียกมาว่ากล่าว ตักเตือนโดยเฉพาะกลุ่มเด็กนักเรียนสายอาชีพซึ่งมีสูงถึงร้อยละ 41 ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาทร้อยละ 4 รองลงมาเป็นเรื่องการหนีเรียน/โดดเรียนอีกร้อยละ 3 นอกนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับความประพฤติ ทรงผม การแต่งตัว และการดื่มเหล้า สูบบุหรี่ เป็นต้น

เมื่อเปรียบเทียบนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มจะพบว่า เด็กนักเรียนระดับมัธยมต้นและมัธยมปลายจะมีปัญหาในการทะเลาะวิวาทมากกว่าเด็กสายอาชีพ ในขณะที่เด็กนักเรียนสายอาชีพจะมีปัญหาเรื่องการโดดเรียน เรื่องทรงผม และการแต่งตัว รวมทั้งการมั่วสุมในอบายมุขต่างๆ เช่น การกินเหล้า สูบบุหรี่ หรือเล่นการพนัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 ร้อยละของนักเรียนที่เคยถูกตักเตือนเรื่องความประพฤติ

	ระดับการศึกษา			รวม N=397
	มัธยมต้น N=165	มัธยมปลาย N=152	สายอาชีพ N=80	
เคยถูกเรียกไปตักเตือนเรื่อง	20.5	21.8	41.1	23.4
การทะเลาะวิวาท	3.8	3.9	1.6	3.6
โดดเรียน	2.0	1.1	5.7	2.1
ทรงผม	1.1	2.6	-	1.6
ความประพฤติ	1.4	1.7	1.6	1.5
การแต่งตัว	1.3	1.6	-	1.3
ดื่มเหล้า / สูบบุหรี่ / เล่นการพนัน	0.1	1.1	4.1	1.0
มาโรงเรียนสาย	0.4	0.7	2.1	0.7
แกล้งเพื่อน / ดื้อ	0.9	0.3	-	0.5
การพูดจา / มารยาท	0.5	0.3	0.5	0.4
การเรียน	0.4	0.4	-	0.4
แต่งตัว และทรงผม	4.6	2.7	14.6	5.0
อื่นๆ เอาโทรศัพท์มาโรงเรียน / ลักขโมย	0.3	0.5	0.5	0.4
ไม่ระบุ	3.8	4.9	10.9	5.0

จากสภาพครอบครัวของนักเรียนซึ่งส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกันนั้น แต่เมื่อถามว่านักเรียนสนิทกับใครมากที่สุด ร้อยละ 45 ระบุว่าสนิทกับแม่มากที่สุด รองลงมาร้อยละ 22 บอกว่าสนิทกับเพื่อนในโรงเรียน และมีเพียงร้อยละ 11 ที่สนิทสนมกับพ่อมากที่สุด และเมื่อมีปัญหาอะไรก็จะปรึกษาคู่คุดังกล่าวข้างต้น 3 ลำดับนั้น คือ แม่ เพื่อนในโรงเรียน และพ่อ (ร้อยละ 48 ร้อยละ 21 และร้อยละ 11 ตามลำดับ) จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าแม่เป็นบุคคลที่นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มรู้สึกสนิทมากที่สุด แต่ในเรื่องความไว้วางใจที่จะปรึกษาเมื่อมีปัญหานั้น เด็กมัธยมต้นก็ยังเห็นว่าแม่เป็นที่พึ่งหลักของตน ในขณะที่นักเรียนมัธยมปลายและนักเรียนสายอาชีพจะไปปรึกษาเพื่อนในโรงเรียนมากกว่าเด็กมัธยมต้น ยิ่งในกลุ่มนักเรียนสายอาชีพจะมีกลุ่มเพื่อนนอกโรงเรียนอีกกลุ่มหนึ่งที่เป็นที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหา (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ร้อยละของนักเรียนที่ระบุถึงคนที่สนิทและเป็นที่ยี่ปรึกษา

	ระดับการศึกษา			รวม N=1679
	มัธยมต้น N=790	มัธยมปลาย N=697	สายอาชีพ N=192	
<i>สนิทกับใครมากที่สุด</i>				
พ่อ	13.7	8.5	10.4	11.1
แม่	42.2	46.1	52.1	44.9
พี่น้อง	8.0	8.0	9.4	8.2
เพื่อนในโรงเรียน	22.7	21.5	17.2	21.6
เพื่อนนอกโรงเรียน	3.0	3.0	7.8	3.6
ญาติ	4.2	3.6	2.1	3.7
พ่อ แม่	2.3	1.9	-	1.8
พ่อแม่ และคนอื่นๆ	2.1	3.7	0.5	2.6
แม่ และคนอื่นๆ	0.7	1.6	-	1.2
ญาติ และคนอื่นๆ	0.1	0.5	-	0.3
อื่นๆ เช่น แฟน/ครู/พ่อแม่บุญธรรม	0.2	0.6	-	0.4
ไม่มีปัญหา	0.1	0.1	-	0.1
ไม่ระบุ	0.4	0.3	0.5	0.4
<i>ปรึกษาใครคนแรก</i>				
พ่อ	14.7	6.3	10.4	10.7
แม่	51.6	44.6	41.1	47.5
พี่น้อง	5.9	8.2	7.3	7.0
เพื่อนในโรงเรียน	14.4	27.8	24.5	21.1
เพื่อนนอกโรงเรียน	1.4	2.0	8.9	2.5
ญาติ	5.4	4.6	2.1	4.7
พ่อ แม่	2.9	2.0	-	2.2
พ่อแม่ และคนอื่นๆ	0.5	0.8	0.5	0.8
อื่นๆ เช่น แฟน/ครู/พ่อแม่บุญธรรม	0.5	1.4	3.6	1.6
ไม่มีปัญหา	1.6	0.9	0.5	1.2
ไม่ระบุ	0.3	0.4	0.5	0.4

3.1.2 กิจกรรมของนักเรียน

ตารางที่ 7 จะเห็นว่า นอกจากการเรียนหนังสือแล้ว ส่วนใหญ่นักเรียนยังมีการทำกิจกรรมต่างๆ มากมายทั้งกิจกรรมประกอบการศึกษา กิจกรรมการออกกำลังกาย กิจกรรมบันเทิงต่างๆ ดังนี้ คือ

การอ่านหนังสือ/การเข้าห้องสมุด มีนักเรียนมากถึงร้อยละ 98 ที่มีการอ่านหนังสือหรือเข้าห้องสมุดแต่ความถี่ในการทำของเด็กนักเรียนสายอาชีพจะน้อยกว่ากลุ่มเด็กมัธยมศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม

การเรียนพิเศษ/กวดวิชา มีนักเรียนร้อยละ 45 ที่มีโอกาสได้เรียนพิเศษหรือกวดวิชา และส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสได้ทำบ่อยนักโดยเฉพาะนักเรียนสายอาชีพจะมีสัดส่วนการทำน้อยกว่าเด็กนักเรียนมัธยมต้นและมัธยมปลาย

การเล่นกีฬา/การออกกำลังกาย เกือบทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างมีการทำกิจกรรมการออกกำลังกาย และมากกว่าครึ่งหนึ่งจะทำเป็นประจำอย่างน้อยอาทิตย์ละ 1 ครั้ง แต่ถ้าเปรียบเทียบทั้ง 3 กลุ่มแล้ว เด็กสายอาชีพจะทำกิจกรรมนี้น้อยกว่ากลุ่มนักเรียนมัธยมต้นและมัธยมปลาย (ร้อยละ 35 , ร้อยละ 56 และร้อยละ 59)

การทำกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ร้อยละ 98 ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของโรงเรียน แต่ความถี่ในการร่วมนั้นยังค่อนข้างน้อย

การคุย/สังสรรค์กับเพื่อน เกือบทั้งหมดของนักเรียนที่ตอบว่าชอบคุยหรือสังสรรค์กับเพื่อน และทำกันประจำอย่างน้อยอาทิตย์ละ 1 ครั้งมากกว่าร้อยละ 70 โดยเฉพาะกลุ่มเด็กนักเรียนชั้นมัธยมปลายจะมีสัดส่วนผู้ตอบสูงถึงร้อยละ 82

การช่วยงานบ้าน/การช่วยงานในครอบครัว มากกว่าร้อยละ 97 ช่วยเหลืองานในครอบครัวและช่วยเป็นประจำสูงถึงร้อยละ 75 โดยเฉพาะเด็กมัธยมปลายที่ช่วยครอบครัวเป็นประจำมากกว่ามากกว่าอีก 2 กลุ่ม (ร้อยละ 83)

การหารายได้พิเศษ มีนักเรียนมากกว่าร้อยละ 70 ที่ต้องหารายได้พิเศษถึงแม้จะทำนานๆ ครั้งก็ตาม แต่มีถึงร้อยละ 15 ที่ต้องหารายได้พิเศษเป็นประจำอาทิตย์ละครั้งโดยเฉพาะเด็กมัธยมปลายที่มีผู้ตอบสูงกว่ากลุ่มอื่น (ร้อยละ 18)

การอ่านหนังสือการ์ตูน/นิตยสารต่างๆ ร้อยละ 96 อ่านหนังสือการ์ตูนหรือนิตยสารต่างๆ และมีร้อยละ 39 ที่อ่านเป็นประจำน้อยอาทิตย์ละครั้ง โดยเฉพาะกลุ่มเด็กมัธยมปลายที่มีผู้ตอบมากกว่ากลุ่มอื่น คือ ร้อยละ 41

การเดินทางตามห้างสรรพสินค้า เกือบร้อยละ 90 ชอบเดินทางตามห้างสรรพสินค้า แต่ก็ยังเป็นกิจกรรมที่ทำไม่ได้บ่อยนัก เพราะมีผู้ตอบครึ่งหนึ่งที่ระบุว่านานๆ จะได้ทำสักครั้งหนึ่ง แต่มีกลุ่มเด็กนักเรียนสายอาชีพที่จะไปเดินห้างสรรพสินค้าเป็นประจำอย่างน้อยอาทิตย์ละครั้งมากกว่าอีก 2 กลุ่ม (ร้อยละ 31)

การดูภาพยนตร์/คอนเสิร์ต ร้อยละ 87 ที่ดูภาพยนตร์หรือคอนเสิร์ต แต่ส่วนใหญ่ก็จะทำเพียงนานๆ ครั้งเท่านั้น (ร้อยละ 55) แต่กลุ่มนักเรียนสายอาชีพจะมีกิจกรรมดูหนังหรือฟังคอนเสิร์ตเป็นประจำอย่างน้อยอาทิตย์ละครั้งมากถึงร้อยละ 23

การเล่นเกมส์/อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 87 ของนักเรียนจะมีการเล่นเกมส์หรืออินเทอร์เน็ต และ 1 ใน 4 ของผู้ตอบที่เล่นเกมส์เป็นประจำอย่างน้อยอาทิตย์ละ 1 ครั้ง โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนสายอาชีพที่สัดส่วนสูงถึงร้อยละ 30

การเที่ยวสถานบันเทิง ประมาณ 1 ใน 3 ที่เคยมีพฤติกรรมการเที่ยวสถานบันเทิง ส่วนใหญ่จะทำนานๆ ครั้งเท่านั้น มีเพียงกลุ่มนักเรียนสายอาชีพที่จะทำเป็นประจำอย่างน้อยอาทิตย์ละครั้งมากกว่าอีก 2 กลุ่ม

จากข้อมูลกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียน จะเห็นได้ว่า นักเรียนมัธยมต้นและมัธยมปลายจะมีการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น การเข้าห้องสมุด การเรียนพิเศษ และมีกิจกรรมพักผ่อนโดยการพูดคุยสังสรรค์กับเพื่อน อ่านหนังสือการ์ตูน หรือการออกกำลังกาย รวมทั้งต้องมีหน้าที่ช่วยงานในครอบครัวหรือต้องหารายได้พิเศษอีกด้วย ในขณะที่นักเรียนสายอาชีพจะมีกิจกรรมที่เน้นหนักไปด้านบันเทิงมากกว่ากิจกรรมทางการศึกษา เช่น ไปเดินเล่นตามห้างสรรพสินค้า ดูภาพยนตร์/คอนเสิร์ต เล่นเกมส์/อินเทอร์เน็ต หรือไปเที่ยวตามสถานบันเทิง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะทำให้เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงได้มากและง่ายขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ร้อยละของนักเรียนที่ทำกิจกรรมต่างๆ

กิจกรรม	ระดับการศึกษา			รวม
	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	สายอาชีพ	
<u>อ่านหนังสือ / เข้าห้องสมุด</u>	98.0	99.0	93.8	98.0
นานๆ ครั้ง	34.9	29.6	65.6	36.2
1 – 3 ครั้ง / เดือน	24.2	24.2	13.5	23.0
อย่างน้อย 1 ครั้ง / อาทิตย์	38.9	45.2	14.6	38.7
<u>เรียนพิเศษ / กวดวิชา</u>	45.8	48.5	31.1	45.2
นานๆ ครั้ง	27.6	31.1	26.0	28.9
1 – 3 ครั้ง / เดือน	4.2	5.2	2.6	4.4
อย่างน้อย 1 ครั้ง / อาทิตย์	14.1	12.2	2.1	11.9
<u>เล่นกีฬา / ออกกำลังกาย</u>	99.1	98.7	96.4	98.6
นานๆ ครั้ง	23.7	22.5	44.3	25.6
1 – 3 ครั้ง / เดือน	19.7	16.8	16.7	18.2
อย่างน้อย 1 ครั้ง / อาทิตย์	55.7	59.4	35.4	54.9
<u>ทำกิจกรรมในโรงเรียน</u>	97.7	99.6	96.9	98.4
นานๆ ครั้ง	39.9	33.3	41.7	37.3
1 – 3 ครั้ง / เดือน	27.2	32.6	31.8	30.0
อย่างน้อย 1 ครั้ง / อาทิตย์	30.6	33.7	23.4	31.1
<u>คุย / ส่งสรรค์กับเพื่อน</u>	98.3	99.4	99.5	99.0
นานๆ ครั้ง	14.1	6.7	9.4	10.5
1 – 3 ครั้ง / เดือน	14.1	9.9	13.5	12.3
อย่างน้อย 1 ครั้ง / อาทิตย์	70.3	82.8	76.6	76.2
<u>ช่วยงานบ้าน / ช่วยงานในครอบครัว</u>	98.9	98.0	97.4	98.3
นานๆ ครั้ง	12.8	5.6	10.4	9.5
1 – 3 ครั้ง / เดือน	14.4	10.6	19.3	13.4
อย่างน้อย 1 ครั้ง / อาทิตย์	71.6	81.8	67.7	75.4
<u>หารายได้พิเศษ</u>	66.9	78.4	75.0	72.6
นานๆ ครั้ง	44.8	44.2	42.7	44.3
1 – 3 ครั้ง / เดือน	10.6	15.8	19.3	13.8
อย่างน้อย 1 ครั้ง / อาทิตย์	11.5	18.4	13.0	14.5
<u>อ่านหนังสือการ์ตูน / นิตยสารต่างๆ</u>	94.3	97.0	95.3	95.5
นานๆ ครั้ง	34.9	28.4	37.0	32.5
1 – 3 ครั้ง / เดือน	21.6	27.3	24.5	24.3
อย่างน้อย 1 ครั้ง / อาทิตย์	37.7	41.3	33.9	38.8

กิจกรรม	ระดับการศึกษา			รวม
	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	สายอาชีพ	
<u>เดินเล่นตามห้างสรรพสินค้า</u>	86.2	91.1	97.9	89.6
นานๆ ครั้ง	52.8	53.2	38.0	51.3
1 – 3 ครั้ง / เดือน	22.2	24.7	28.6	23.9
อย่างน้อย 1 ครั้ง / อาทิตย์	11.3	13.2	31.3	14.4
<u>ดูหนังภาพยนตร์ / คอนเสิร์ต</u>	82.2	89.1	96.4	86.7
นานๆ ครั้ง	56.3	54.8	51.6	55.2
1 – 3 ครั้ง / เดือน	14.3	20.7	21.9	17.8
อย่างน้อย 1 ครั้ง / อาทิตย์	11.5	13.6	22.9	13.7
<u>เล่นเกมส์ / อินเทอร์เน็ต</u>	84.8	88.1	89.6	86.7
นานๆ ครั้ง	39.1	39.9	40.1	39.5
1 – 3 ครั้ง / เดือน	22.4	21.8	19.8	21.9
อย่างน้อย 1 ครั้ง / อาทิตย์	23.3	26.4	29.7	25.3
<u>เที่ยวตามสถานบันเทิง</u>	28.4	26.4	56.2	30.6
นานๆ ครั้ง	23.5	21.5	40.6	24.7
1 – 3 ครั้ง / เดือน	3.5	3.4	7.3	3.9
อย่างน้อย 1 ครั้ง / อาทิตย์	1.3	1.3	8.3	2.1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.1.3 พฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่าพฤติกรรมเสี่ยงที่นักเรียนทำ 3 ลำดับแรก คือ การเล่นการพนัน ดื่มเหล้ากับเพื่อน และการสูบบุหรี่ (ร้อยละ 37 ร้อยละ 22 และร้อยละ 9 ตามลำดับ) ซึ่งพฤติกรรมเสี่ยงทั้ง 3 ลำดับนี้จะมีมากในกลุ่มนักเรียนสายอาชีพทั้งในด้านจำนวนและความถี่ในการทำกิจกรรม

ตารางที่ 8 ร้อยละของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง

กิจกรรม	ระดับการศึกษา			รวม
	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	สายอาชีพ	
<u>เล่นการพนัน</u>	31.4	38.2	57.3	37.2
นานๆ ครั้ง	28.1	33.4	44.3	32.2
1 – 3 ครั้ง / เดือน	2.4	3.0	7.8	3.3
อย่างน้อยอาทิตย์ละ 1 ครั้ง	0.9	1.7	5.2	1.7
<u>สูบบุหรี่</u>	4.9	9.7	25.0	9.2
นานๆ ครั้ง	4.2	5.5	12.0	5.6
1 – 3 ครั้ง / เดือน	0.6	1.1	2.6	1.1
1 ครั้ง / อาทิตย์	0.1	3.0	10.4	2.5
<u>ดื่มเหล้า / เบียร์กับเพื่อน</u>	9.4	26.7	55.2	21.8
นานๆ ครั้ง	8.6	20.5	40.1	17.2
1 – 3 ครั้ง / เดือน	0.6	4.2	5.2	2.6
1 ครั้ง / อาทิตย์	0.1	2.0	9.9	2.0
<u>ดื่มเหล้า / เบียร์คนเดียว</u>	3.2	8.5	15.1	6.8
นานๆ ครั้ง	2.7	6.2	12.0	5.2
1 – 3 ครั้ง / เดือน	0.4	1.3	2.1	1.0
1 ครั้ง / อาทิตย์	0.1	1.0	1.0	0.6
<u>เสพยา / สารเสพติดกับเพื่อน</u>	0.7	3.0	4.7	2.2
นานๆ ครั้ง	0.7	2.0	2.6	1.5
1 – 3 ครั้ง / เดือน	-	0.4	0.5	0.2
1 ครั้ง / อาทิตย์	-	0.6	1.6	0.4
<u>เสพยา / สารเสพติดคนเดียว</u>	0.5	1.9	2.6	1.3
นานๆ ครั้ง	0.5	1.1	2.1	1.0
1 – 3 ครั้ง / เดือน	-	0.4	0.5	0.2
1 ครั้ง / อาทิตย์	-	0.3	-	0.1

3.1.4 ประสพการณ์ในการรู้จักสารเสพติดของนักเรียน

นอกจากคำถามเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงแล้ว ประสพการณ์เกี่ยวกับสารเสพติดต่างๆ ก็จะเป็นข้อมูลอีกส่วนหนึ่งที่ชี้ให้เห็นว่าเด็กนักเรียนอยู่ในกลุ่มเสี่ยงมากน้อยแค่ไหน จากตารางที่ 9 พบว่ามากกว่าร้อยละ 50 รู้จัก กัญชา ยาบ้า และสารระเหย/กาว/ทินเนอร์ มีเพียงร้อยละ 1-4 ที่เคยใช้และปัจจุบันยังคงใช้อยู่ประมาณร้อยละ 1

ส่วนกระท่อม ผงขาว/เฮโรอีน ฝิ่น ยาอี/ยาเลิฟ และเคตามีน/ยาเค มีนักเรียนร้อยละ 40-48 ที่รู้จัก สารเสพติดเหล่านี้ และมีร้อยละ 1 ที่เคยใช้ และมีคนที่ยังคงใช้อยู่ในปัจจุบันอีก 1-2 คน ส่วนโดมิกูมินั้นเป็นสารเสพติดที่มีนักเรียนรู้จักเพียงร้อยละ 12 และไม่มีเด็กนักเรียนเคยใช้สารเสพติดชนิดนี้เลย

ถ้าเปรียบเทียบทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นที่น่าสังเกตว่า นักเรียนสายอาชีพจะตอบว่ารู้จักสารเสพติดต่างๆ น้อยกว่าอีก 2 กลุ่มตัวอย่างมาก แต่ในจำนวนคนที่ตอบว่ารู้จักน้อยนั้นก็ยังตอบว่าเคยใช้มากกว่านักเรียนชั้นมัธยมต้น และมัธยมปลายในทุกสารเสพติด ซึ่งแสดงว่า เด็กนักเรียนสายอาชีพมีประสพการณ์เกี่ยวข้องกับสารเสพติดจริงมากกว่า เด็กนักเรียนอีก 2 กลุ่มซึ่งมีประสพการณ์การรู้จักสารเสพติดเหล่านี้จากหลักสูตรในการเรียนการสอนหรือจากสื่อต่างๆ

ตารางที่ 9 ร้อยละของนักเรียนที่มีประสพการณ์รู้จักสารเสพติด

กิจกรรม	ระดับการศึกษา			รวม
	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	สายอาชีพ	
<i>กัญชา</i>				
รู้จัก	52.2	64.4	12.5	52.7
เคยใช้	1.3	4.7	12.5	4.0
ปัจจุบันยังใช้อยู่	-	0.1	0.5	0.1
<i>กระท่อม</i>				
รู้จัก	46.7	60.7	3.1	47.5
เคยใช้	1.1	3.2	3.1	2.2
ปัจจุบันยังใช้อยู่	-	0.1	-	0.1
<i>ยาบ้า</i>				
รู้จัก	52.9	64.1	3.6	51.9
เคยใช้	0.3	1.9	3.6	1.3
ปัจจุบันยังใช้อยู่	-	0.1	-	0.1
<i>สารระเหย / กาว / ทินเนอร์</i>				
รู้จัก	51.3	64.7	2.1	51.2
เคยใช้	0.6	0.4	2.1	0.7
ปัจจุบันยังใช้อยู่	-	-	-	-
<i>ผงขาว / เฮโรอีน</i>				
รู้จัก	46.2	59.7	0.5	46.6
เคยใช้	0.1	-	0.5	0.1
ปัจจุบันยังใช้อยู่	-	-	-	-

ตารางที่ 10 ร้อยละของนักเรียนที่มีประสบการณ์การใช้สารเสพติดและการดื่มแอลกอฮอล์

	ระดับการศึกษา			รวม
	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	สายอาชีพ	
<u>เคยใช้เข็มฉีดยา</u>				
ไม่เคยใช้เข็มฉีดยา	79.2	90.5	78.6	83.9
ไม่เคยใช้เข็มฉีดยาร่วมกับเพื่อน	2.0	2.4	3.1	2.3
ไม่ตอบ	18.7	7.0	18.2	13.8
<u>เคยดื่มสุรา</u>				
ไม่เคย	83.9	67.3	37.0	71.6
เคย	13.2	31.6	63.0	26.5
<u>ดื่มครั้งแรกอายุ</u>				
ต่ำกว่า 10 ปี	1.0	0.8	-	0.8
10 – 15 ปี	11.1	22.4	30.8	17.9
16 ปีขึ้นไป	-	6.0	28.6	5.8
ไม่ระบุ	1.1	2.4	3.6	2.0
<u>ปัจจุบันยังดื่มหรือไม่</u>				
ไม่ดื่ม	9.5	16.1	20.8	13.5
ดื่ม	3.3	15.4	41.1	12.6
ไม่ตอบ	0.4	0.1	1.1	0.4
<u>กิจกรรมที่ทำหลังดื่มสุรา</u>				
นอนหลับ	3.0	12.1	34.4	10.4
ส่งเสียงดัง เอะอะ	0.1	0.6	3.6	0.7
ไปซิงกรอมอเตอร์ไซด์	-	0.7	0.5	0.4
คุยกับเพื่อน	-	0.6	-	0.2
ไปมีเพศสัมพันธ์กับคูรััก	-	0.1	0.1	0.1
อื่นๆ ไม่มีอาการ / ร้องเพลง / เดินเล่น	0.2	1.3	2.5	0.8

3.1.5 ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศของนักเรียน

การประเมินความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศของนักเรียนเป็นจุดมุ่งหมายหลักในการศึกษา จากคำถามที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย พฤติกรรมที่เสี่ยงทางเพศ และพฤติกรรมการป้องกันโรคเกี่ยวกับเพศนั้น โดยภาพรวมจะเห็นได้ว่าเด็กนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศมากกว่าร้อยละ 70 ยกเว้นเรื่องประสิทธิภาพของการใช้ถุงยางอนามัยว่าเป็นวิธีการป้องกันที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุดนั้นมีเพียงร้อยละ 38 โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนมัธยมปลายมีเพียงร้อยละ 28 ในขณะที่นักเรียนสายอาชีพตอบถูกถึงร้อยละ 50

เมื่อเปรียบเทียบทั้ง 3 กลุ่มแล้วพบว่า เด็กมัธยมปลายส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องต่างๆ ในสัดส่วนที่สูงกว่าอีก 2 กลุ่ม ยกเว้นในเรื่องประสิทธิภาพการใช้ถุงยางอนามัย ในขณะที่นักเรียนสายอาชีพจะมีประสบการณ์จริงมากกว่า เพราะมีความรู้เรื่องการตั้งครรรภ์ การสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง การนับระยะปลอดภัย และความรู้เรื่องการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง (ตารางที่ 11)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ร้อยละของนักเรียนที่มีความรู้เรื่องเพศ

ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ	ระดับการศึกษา			รวม
	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	สายอาชีพ	
1. การฉันทันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของเพศชาย	83.4	91.1	87.0	87.0
2. การมีประจำเดือนครั้งแรกแสดงว่าผู้หญิงมีวุฒิภาวะทางเพศแล้ว	68.4	73.3	68.8	70.5
3. การตั้งครรภ์จะเกิดเมื่อมีการร่วมเพศแล้ว ฝ่ายชายหลั่งน้ำเชื้อเข้าไปในช่องคลอดฝ่ายหญิงในระยะที่ไข่กำลังสุก	79.7	93.7	96.4	87.4
4. การสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง หมายถึง พฤติกรรมที่ช่วยผ่อนคลายอารมณ์ความต้องการทางเพศของตนเองซึ่งเป็นภาวะปกติ	66.7	81.1	81.8	74.4
5. การเบี่ยงเบนเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ทางเพศของวัยรุ่น ควรมีการออกกำลังกายหรือทำงานอดิเรก	85.3	95.8	89.6	90.2
6. เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ วัยรุ่นควรปรึกษาผู้ใหญ่ที่มีความรู้และประสบการณ์ทางเพศ เช่น พ่อแม่ ครู แพทย์/พยาบาล	81.6	74.0	55.2	75.5
7. การนับระยะปลอดภัย หมายถึง ระยะ 7 วันก่อนและหลังการมีประจำเดือนนับจากวันแรกของการมีประจำเดือน	45.8	74.9	77.6	61.5
8. การใช้ถุงยางเป็นวิธีการคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด	44.6	28.1	49.5	38.3
9. การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีการร่วมเพศนอกจากจะเป็นการคุมกำเนิดแล้วยังป้องกันการติดเชื้อโรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์	92.3	96.3	96.4	94.4

ตารางที่ 12 เป็นประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน มากกว่าครึ่งของผู้ตอบเคยมีประสบการณ์การมีแฟนหรือคู่อุปการโดยเฉพาะนักเรียนสายอาชีพมีสูงถึงร้อยละ 90 ในขณะที่กลุ่มมัธยมต้นมีร้อยละ 42 และมัธยมปลายมีร้อยละ 60 ตามลำดับ

อายุแรกของการมีแฟนหรือคู่อุปการเฉพาะกลุ่มที่มีประสบการณ์นั้น 1 ใน 3 ของผู้ตอบจะมีอายุระหว่าง 13-15 ปี และมีผู้ตอบประมาณ 1 ใน 3 เหมือนกันที่เปลี่ยนแฟนมาแล้ว และผู้ตอบที่เปลี่ยนแฟนจำนวน 2-3 คน มีร้อยละ 19 โดยเฉพาะนักเรียนสายอาชีพมีมากถึงร้อยละ 32 มีนักเรียนที่ตอบว่าเปลี่ยนแฟนมากกว่า 3 คนอีกร้อยละ 11

ร้อยละ 10 ของผู้ตอบเคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้วโดยเฉพาะนักเรียนสายอาชีพมีมากถึงร้อยละ 52 และเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตั้งแต่อายุน้อยส่วนมากก็จะมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับแฟนหรือคู่อุปการของตัวเองและไม่ได้ใช้

ดูยางอนามัย จากข้อมูลยังพบว่า มีเด็กนักเรียนมัธยมต้นเคยมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับหญิงขายบริการและเพื่อนคนอื่นที่ไม่ใช่แฟน ในขณะที่เด็กมัธยมปลายมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับอาเชย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยง

ปัจจุบันในกลุ่มที่เคยมีเพศสัมพันธ์จะมีทั้งผู้ใช้ถุงยางอนามัยเป็นประจำทุกครั้ง ใช้เป็นบางครั้ง หรือบางคนไม่ใช้เลยนั้น ในกลุ่มที่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งระบุว่า เพราะต้องการป้องกันการติดเชื้อโรคและป้องกันการท้อง ในขณะที่ผู้ที่บอกว่าใช้บางครั้งนั้นเพราะขึ้นอยู่กับความพอใจ แล้วแต่โอกาส หรือเป็นการป้องกันการติดเชื้อโรคและการท้อง เป็นต้น

กลุ่มที่ไม่ใช้ถุงยางอนามัยเพราะส่วนใหญ่แน่ใจว่ามีความปลอดภัย มีแฟนคนเดียว รองลงมาเพราะได้ใช้ยาคุมกำเนิดแล้ว และเห็นว่าการใช้ถุงยางอนามัยทำให้ไม่สนุกเวลาที่มีเพศสัมพันธ์จึงไม่ต้องการใช้

ตารางที่ 12 ร้อยละของนักเรียนที่มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์

	ระดับการศึกษา			รวม
	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	สายอาชีพ	
<i>มีแฟนหรือคูรัก หรือไม่</i>				
มี	25.7	37.6	67.2	35.4
เคยมีแต่เลิกกันแล้ว	16.5	22.0	22.4	19.4
ไม่เคยมี	56.8	40.3	10.4	44.7
<i>มีคูรักครั้งแรกอายุ</i>	<i>N=341</i>	<i>N=435</i>	<i>N=172</i>	<i>N=929</i>
ต่ำกว่า 10 ปี	2.8	1.4	-	2.0
10 – 12 ปี	17.5	6.2	5.2	11.4
13 – 15 ปี	20.7	41.6	52.0	33.0
16 ปีขึ้นไป	-	9.1	30.7	7.4
<i>เปลี่ยนแฟนบ่อยหรือไม่</i>				
มากกว่า 3 คน	5.7	14.5	19.3	10.9
2 – 3 คน	14.3	20.2	32.3	18.8
ไม่เคยเปลี่ยน	21.1	24.0	37.0	24.1
<i>เคยมีเพศสัมพันธ์หรือไม่</i>				
ไม่เคย	96.3	92.1	47.9	89.0
เคย	2.8	6.7	52.1	10.1
<i>อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก</i>				
ต่ำกว่า 12 ปี	0.4	0.3	-	0.4
13 – 15 ปี	1.5	3.9	17.2	4.2
มากกว่า 15 ปี	-	2.3	34.9	4.9

	ระดับการศึกษา			รวม
	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	สายอาชีพ	
<u>มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับใคร</u>				
คู่อรัก / แฟน	2.0	5.2	49.5	8.8
หญิงขายบริการ	0.4	-	-	0.2
เพื่อนคนอื่นที่ไม่ใช่แฟน	0.4	1.4	2.1	1.0
อาเชย	-	0.1	-	0.1
<u>มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกใช้ถุงยางอนามัยหรือไม่</u>				
ไม่ใช้	1.0	3.9	30.2	5.5
ใช้	1.6	2.9	21.4	4.4
<u>ปัจจุบันไม่ใช้ถุงยางอนามัย เพราะ</u>				
แน่ใจว่าปลอดภัย / มีแฟนคนเดียว	-	0.1	6.3	0.8
ใช้ยากคุมกำเนิด	-	-	5.7	0.7
ไม่สนุก	0.1	0.3	3.1	0.5
ไม่ชอบใส่ / ไม่สะดวก	-	0.4	2.1	0.4
ไม่ได้ซื้อ / ลืม	0.1	0.1	1.5	0.3
อื่นๆ เช่น นับวันปลอดภัย / ถุงยางแพง / เปิดซิง / เป็นการขี้นใจ / ใช้ไม่เป็น	0.4	1.2	4.6	1.2
ไม่ระบุ	1.4	1.6	2.1	1.5
<u>ปัจจุบันใช้ถุงยางทุกครั้ง เพราะ</u>				
ป้องกันการติดเชื้อ	1.1	2.9	6.3	2.4
ป้องกันการท้อง	0.1	0.4	4.2	0.7
ทั้งป้องกันการติดเชื้อ และการท้อง	-	0.3	2.1	0.4
ไม่ระบุ	1.3	1.4	1.6	1.4
<u>ปัจจุบันใช้ถุงยางเป็นบางครั้ง เพราะ</u>				
แล้วแต่โอกาส / แล้วแต่ความพอใจ	-	0.4	4.6	0.7
ป้องกันการติดเชื้อ และการท้อง	0.1	0.1	1.5	0.4
ไม่ค่อยมี / ลืม	-	-	2.0	0.2
ไม่ชอบ / ไม่อยากใส่	-	-	2.1	0.2
กินยาคุมแทน	-	-	1.0	0.1
อื่นๆ แต่งงานแล้ว / ถุงยางแตกขาด	0.1	0.1	-	0.1
ไม่ระบุ	1.3	1.4	1.6	1.4

3.1.6 ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเอดส์

มากกว่าร้อยละ 80 ของนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการติดต่อของโรคเอดส์ ยกเว้นการติดต่อที่เกิดจากการรับเลือดมีประมาณร้อยละ 77 แต่ยังมีผู้ตอบที่ระบุว่าโรคเอดส์สามารถติดจากน้ำลาย ยุงกัด การสัมผัสกับผู้ป่วยที่เป็นโรคเอดส์ หรือการกินอาหารหรือใช้ของร่วมกับผู้ป่วยโรคเอดส์ เป็นต้น

เมื่อถามว่าโรคเอดส์สามารถป้องกันได้หรือไม่ ร้อยละ 78 คิดว่าโรคเอดส์สามารถป้องกันได้โดยการสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 41 รองลงมาระบุว่าต้องไม่สำส่อนทางเพศ/หลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ และการไม่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นอีกร้อยละ 4 หรือรู้จักป้องกันตัวเองเมื่อมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้งหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เสี่ยง เป็นต้น

ตารางที่ 13 ร้อยละของนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการติดต่อของโรคเอดส์

	ระดับการศึกษา			รวม
	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	สายอาชีพ	
<u>วิธีการติดต่อของโรคเอดส์</u>				
จากการร่วมเพศ	96.5	98.7	97.9	97.6
การฉีดยาเสพติด	69.0	92.3	85.9	80.6
จากแม่สู่ลูก	79.0	90.8	79.2	83.9
จากการรับเลือด	71.5	85.1	68.2	76.8
อื่น ๆ เช่น น้ำลาย / ยุงกัด / สัมผัสคนเป็นโรค / กินอาหารหรือใช้ของร่วมกับคนเป็นโรค	1.6	1.0	1.0	1.4
<u>โรคเอดส์ป้องกันได้หรือไม่</u>				
ไม่ได้	4.1	2.7	0.5	3.1
ได้	68.1	87.1	88.5	78.3
ไม่ทราบ	27.9	10.1	10.9	18.6
<u>วิธีการป้องกันโรคเอดส์</u>				
การสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์	39.5	41.9	46.4	41.3
ไม่สำส่อนทางเพศ / หลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์	4.8	4.4	0.5	4.2
ไม่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกับคนอื่น	3.2	5.6	3.1	4.2
ป้องกันตัวเองเมื่อมีเพศสัมพันธ์	1.8	2.9	1.0	2.1
หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง	1.1	2.0	3.6	1.8
ไม่ใช้ของร่วมกับผู้ติดเชื้อ	1.6	1.1	1.6	1.4
ไม่มีเพศสัมพันธ์กับคนติดเชื้อ	1.0	1.4	-	1.1
ตอบมากกว่า 1 ข้อ	12.8	23.8	25.5	18.7
ไม่ระบุ	2.3	4.0	6.8	3.5

3.1.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักเรียน

ผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 80 ยังเห็นว่าโรคเอดส์เป็นโรคที่น่ากลัวเพราะยังไม่มียาหรือวิธีการรักษาโรคนี้ และเป็นโรคร้ายแรงที่เป็นแล้วต้องตาย ร้อยละ 32 และร้อยละ 22 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังระบุเพิ่มอีกว่าโรคเอดส์เป็นโรคที่สังคมรังเกียจ ไม่มีใครอยากเข้าใกล้ คนป่วยก็มีสภาพร่างกายที่น่าเกลียดน่ากลัวเพราะจะมีการพุพอง เป็นแผลทั่วตัว เป็นต้น

ส่วนกลุ่มที่คิดว่าโรคเอดส์ไม่น่ากลัวมีประมาณร้อยละ 20 โดยให้เหตุผลว่า โรคนี้สามารถป้องกันได้ เป็นโรคที่ติดต่อได้ยากถ้าไม่สำส่อนทางเพศ หรือไปมีเพศสัมพันธ์กับคนที่ เป็นโรค (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ร้อยละของนักเรียนที่แสดงความเห็นเกี่ยวกับโรคเอดส์

	ระดับการศึกษา			รวม
	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	สายอาชีพ	
<i>โรคเอดส์ไม่น่ากลัว เพราะ</i>	15.3	24.2	18.7	19.4
- ถ้ารู้จักการป้องกันที่ดี	6.5	10.9	18.7	19.4
- ติดต่อยาก / ไม่ได้ติดต่อย่าง	1.4	4.0	-	2.3
- ถ้าไม่สำส่อน / ไม่มีเพศสัมพันธ์กับคนเป็นโรค	1.1	2.6	1.0	1.7
- ไม่คิดว่าจะ เป็นโรคนี้ / ไม่มีโอกาสเสี่ยง	2.5	0.9	1.5	1.7
- คนเป็นก็เหมือนคนทั่วไป สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้	0.6	0.2	0.5	0.5
- คนที่ติดเชื้อน่าสงสาร / ต้องการกำลังใจ	0.4	0.4	-	0.4
- ตอบมากกว่า 1 ข้อ	1.1	3.4	0.6	1.9
- ไม่ระบุ	1.7	1.8	3.6	2.0
<i>โรคเอดส์น่ากลัว เพราะ</i>	84.7	75.8	81.3	80.6
- ไม่มียารักษา / ยังไม่มีวิธีรักษา	30.5	33.1	31.8	31.7
- เป็นโรคร้ายแรง ทำให้ตาย	25.9	17.5	19.8	21.7
- สังคมรังเกียจ ไม่มีใครอยากเข้าใกล้	2.3	2.3	5.7	2.7
- สภาพน่าเกลียด น่ากลัว เป็นแผลทั่วตัว	3.0	2.2	-	2.3
- ติดต่อยาก / ติดต่อหลายทาง มีคนเป็นกันมาก	3.0	1.3	0.5	2.0
- กลัวจะติดโรค	2.5	1.3	2.1	2.0
- เป็นแล้วทรมาณ	1.4	1.0	1.6	1.3
- เป็นโรคที่ไม่มีทางรักษา + สังคมรังเกียจ	3.1	8.5	11.5	6.3
- อื่นๆ เคยเห็นคนเป็นเอดส์ / เกิดมากในกลุ่มวัยรุ่น / ตายทั้งเป็น / เสียอนาคต	3.9	3.9	1.1	3.3
- ไม่ระบุ	9.1	4.7	9.4	7.3

3.1.8 แหล่งความรู้เรื่องโรคเอดส์ของนักเรียน

ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์นั้น แหล่งความรู้ที่นักเรียนได้รับส่วนใหญ่จะมาจากสื่อต่างๆ เช่น ทีวี หรือ หนังสือพิมพ์มากที่สุดถึงร้อยละ 92 รองลงมาเป็นความรู้ที่ได้จากการที่มีบรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนร้อยละ 62 มีนักเรียนที่เคยได้รับการอบรมจากโรงเรียนอีกร้อยละ 58 และเอกสารที่ทางราชการแจกอีกร้อยละ 46 แหล่งข้อมูลที่นักเรียนคิดว่าเป็นแหล่งที่ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ได้มากที่สุด คือ สื่อต่างๆ เช่น ทีวี/หนังสือพิมพ์ และมีนักเรียนที่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์ร้อยละ 76 (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์จากแหล่งต่างๆ

แหล่งข้อมูล	ระดับการศึกษา			รวม
	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	สายอาชีพ	
- สื่อต่างๆ เช่น ทีวี / หนังสือพิมพ์	88.5	96.0	94.8	92.3
- เอกสารที่ทางราชการแจก	35.1	58.4	47.4	46.2
- เพื่อน / คนรู้จักที่เป็นโรคเอดส์	11.5	24.5	24.5	18.4
- เคยได้รับการอบรมจากโรงเรียน	50.1	69.3	52.1	58.3
- มีอยู่ในหลักสูตรการเรียน	55.8	75.5	41.1	62.3
- อื่นๆ หมอ/พยาบาล/ วิทยากร / คนในชุมชน ไปดูของจริง	1.0	1.9	1.5	1.5
แหล่งข้อมูลที่ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์มากที่สุด				
- สื่อต่างๆ เช่น ทีวี / หนังสือพิมพ์	26.6	30.3	25.5	28.0
- ในหลักสูตรการเรียน	11.5	15.5	2.6	12.2
- เคยได้รับการอบรมจากโรงเรียน	3.9	9.6	3.6	6.3
- เอกสารที่ทางราชการแจก	1.9	1.7	2.1	1.8
- เพื่อน / คนรู้จักที่เป็นโรคเอดส์	0.6	0.3	0.5	0.5
- ไม่ตอบ	55.5	42.6	65.7	51.2
เคยรับการอบรมเกี่ยวกับโรคเอดส์หรือไม่				
- ไม่เคย	31.0	15.1	15.1	22.6
- เคย	66.6	84.4	83.3	75.9
- ไม่ระบุ	2.4	0.6	1.6	1.5

แหล่งความรู้เรื่องเพศที่นักเรียนได้รับมากที่สุดก็มาจากสื่อทางทีวีและหนังสือพิมพ์เหมือนกัน มีสัดส่วนร้อยละ 50 รองลงมาเป็นความรู้ที่ได้รับจากเพื่อน และครู (ร้อยละ 23 และร้อยละ 16 ตามลำดับ) และเด็กนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมากกว่า 1 ใน 3 ที่เคยอ่านหนังสือ ดูทีวี หรือภาพยนตร์ที่ปลูกฝังอารมณ์ทางเพศอย่างน้อยเดือนละ 1-2 ครั้ง โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและนักเรียนสายอาชีพ (ร้อยละ 40 และร้อยละ 59 ตามลำดับ) และมีอีกร้อยละ 5 ของทั้ง 3 กลุ่มที่อ่านหรือดูสื่อที่ปลูกฝังอารมณ์ทางเพศอย่างน้อยอาทิตย์ละครั้ง โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กมัธยมต้นซึ่งมีสัดส่วนสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับความรู้เรื่องเพศ

	ระดับการศึกษา			รวม
	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	สายอาชีพ	
<i>แหล่งความรู้เรื่องเพศที่ได้รับมากที่สุด</i>				
- สื่อทางทีวี / หนังสือพิมพ์	50.5	51.1	45.8	50.2
- เพื่อน	17.7	23.8	42.2	23.0
- ครู	20.5	14.9	4.7	16.4
- พ่อแม่	2.5	0.7	-	1.5
- พี่น้อง	1.1	0.3	-	0.7
- อินเทอร์เน็ต	0.3	0.4	-	0.3
- วีซีดี	0.1	0.3	0.5	0.2
- ตอบมากกว่า 1 แหล่ง	2.7	5.5	0.5	3.6
- ไม่ระบุ	4.6	3.0	6.3	4.1
<i>เคยอ่านหนังสือ / ดูทีวี หรือ ภาพยนตร์ลูกเร้า</i>				
<i>อารมณ์ทางเพศ</i>				
- ไม่เคย	71.4	52.9	31.3	59.1
- อย่างน้อยเดือนละ 1 – 2 ครั้ง	19.0	40.0	58.9	32.3
- อย่างน้อยอาทิตย์ละ 1 ครั้ง	5.9	4.0	4.2	4.9
- ไม่ระบุ	3.7	3.0	5.7	3.6

3.1.9 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์

การถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์เป็นการตรวจสอบอีกครั้งว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจกับสถานการณ์เกี่ยวกับโรคเอดส์ในปัจจุบันมากน้อยเพียงใด ผลจากการสำรวจพบว่า นักเรียนมีความรู้ดีเฉพาะเรื่องหลักๆ ที่มีการสอนในห้องเรียน เช่น เรื่องการตรวจเลือดเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะบอกได้ว่าติดเชื้อเอดส์หรือไม่ (ร้อยละ 87) หรือการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการจะเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์มากขึ้น (ร้อยละ 88) และการใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศเป็นการลดการติดเชื้อเอดส์ (ร้อยละ 83) แต่นักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ หรือยังไม่ค่อยแน่ใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ในด้านอื่นๆ อีกมาก อาทิ เราสามารถติดเชื้อเอดส์ด้วยการรับเลือดจากโรงพยาบาล ผู้ติดเชื้อไวรัสเอดส์อาจจะไม่มีอาการของโรคเอดส์ ปัจจุบันมียารักษาโรคเอดส์แล้ว หรือคนติดเชื้อเอดส์ถ้าไม่ได้รับเชื้อเพิ่มก็อาจจะมีชีวิตยืนยาวได้ เป็นต้น (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ร้อยละของนักเรียนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์

ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเอดส์	ระดับการศึกษา			รวม
	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	สายอาชีพ	
1. เราสามารถติดเอดส์ด้วยการรับเลือดจากโรงพยาบาล	27.1	27.7	24.5	27.0
2. การตรวจเลือดเป็นทางที่ดีที่จะตอบว่าติดเชื้อเอดส์หรือไม่	83.8	90.7	90.6	87.4
3. การที่ผลเลือดจากการตรวจเชื้อเอดส์เป็นบวกหมายความว่า ติดเชื้อเอดส์	61.9	76.0	76.0	69.4
4. การมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการจะเสี่ยงในการติดเชื้อโรคเอดส์มากขึ้น	86.2	90.5	89.6	88.4
5. โรคเอดส์เป็นปัญหาเฉพาะผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศเท่านั้น	51.1	74.0	67.7	62.7
6. โรคเอดส์เป็นปัญหาเฉพาะผู้ฉีดยาเสพติดเท่านั้น	68.9	82.9	78.1	75.8
7. การจูบกันไม่ทำให้ติดเชื้อเอดส์	35.2	43.2	41.7	39.2
8. การให้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศเป็นการลดการติดเชื้อโรคเอดส์	77.6	87.7	83.9	82.5
9. ผู้ติดเชื้อไวรัสเอดส์อาจจะไม่มีอาการโรคเอดส์	21.6	34.0	33.9	28.2
10. คนสามารถติดเชื้อโรคเอดส์เพราะยุงกัด	41.3	44.6	50.0	43.7
11. ถ้าเป็นโรคทางเพศสัมพันธ์จะมีโอกาสติดเชื้อโรคเอดส์สูงขึ้น	55.8	59.1	48.4	56.3
12. เอดส์เป็นโรคที่รักษาไม่หาย	63.8	79.9	69.3	71.1
13. ปัจจุบันมียารักษาโรคเอดส์แล้ว	16.5	22.0	20.3	19.2
14. คนติดเอดส์ถ้าไม่ได้รับเชื้อเพิ่มก็อาจจะมีชีวิตยืนยาวได้	21.8	34.0	32.8	28.1
15. การที่สามีติดเอดส์ ภรรยาอาจจะไม่ติดเอดส์ก็ได้	28.9	34.0	25.5	30.6
16. ทารกทุกคนที่คลอดจากแม่ที่ติดเชื้อ HIV จะต้องติดเชื้อ HIV ทุกคน	41.0	51.4	44.3	45.7
17. ผู้ที่ติดเชื้อ HIV ไม่ได้ตายเพราะเชื้อ HIV แต่อาจจะตายด้วยโรคแทรกซ้อน	26.3	42.8	38.0	34.5
18. การบริจาคน้ำโลหิตไม่ทำให้ติดเชื้อ HIV เพราะใช้เข็มใหม่ทุกครั้ง	45.8	53.7	54.7	50.1

3.2 ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างอาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรการสอนเพศศึกษา

3.2.1 เนื้อหาหรือหลักสูตรรวมทั้งสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับเพศศึกษาและโรคเอดส์

เนื้อหาการเรียนการสอนหลักสูตรเพศศึกษา ส่วนใหญ่จะสอดแทรกอยู่ในรายวิชาต่างๆ โดยเฉพาะวิชาสุขภาพที่มีเนื้อหาหรือหลักสูตรที่สอนเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และเอดส์ มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับชุดความรู้ต่างๆ ได้แก่ ชุดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองด้านสรีระร่างกายและอารมณ์เพื่อให้เด็กเข้าใจธรรมชาติของกาเจริญเติบโตและพัฒนาการทางร่างกายของตนเอง ชุดความรู้เพื่อนำไปใช้ในการดูแลและจัดการกับตนเองทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจตามพัฒนาการ ชุดความรู้เพื่อเพิ่มทักษะในการวางตัวเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงและการป้องกันโรคติดต่อทางเพศ โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่น เช่น การตั้งครรภ์หรือการติดเชื้อเอดส์ ชุดความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ เป็นต้น ทั้งนี้ ในการเรียนการสอน อาจารย์ที่สอนในวิชาสุขภาพศึกษาส่วนใหญ่จะบูรณาการและสอดแทรกเนื้อหาบางหัวข้อในชุดความรู้ต่างๆเหล่านี้ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับทั้งความรู้ ทักษะและมุมมองที่มีต่อตนเองและสังคม ชี้ให้เห็นถึงผลของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนรวมทั้งทักษะการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงจากการมีเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่าชุดความรู้ต่างๆ ในการเรียนการสอนมีดังนี้

ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองด้านสรีระร่างกายและอารมณ์ เป็นความรู้ที่เกี่ยวกับพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายอารมณ์และจิตใจทั้งผู้หญิงและผู้ชายในช่วงวัยต่างๆ มีหัวข้อย่อย เช่น ส่วนประกอบและหน้าที่ของระบบการสืบพันธุ์ของชายและหญิง พัฒนาการการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและอารมณ์จากเด็กไปสู่วัยรุ่น การปฏิสนธิของไข่และอสุจิ วัยเจริญพันธุ์ อนามัยกับการเจริญพันธุ์ การมีประจำเดือน การมีเนื้องอก ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกาเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านต่างๆ อารมณ์กับวัยรุ่น และสุขภาพจิตของวัยรุ่น เป็นต้น

ความรู้เพื่อนำไปใช้ในการดูแลและจัดการกับตนเองทั้งด้านร่างกายอารมณ์ และจิตใจตามพัฒนาการของช่วงวัย ตัวอย่างหัวข้อย่อย เช่น การดูแลสุขภาพทางเพศของชายและหญิง การรักษาสุขภาพอนามัยความสะอาดของร่างกาย และการป้องกันโรคติดต่อทางระบบสืบพันธุ์ การปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ การดูแลสุขภาพของคนในครอบครัวด้านต่างๆ พฤติกรรมของชายและหญิงและการปรับตัวเข้าหากัน การปรับตัวและการสร้างสัมพันธ์ภาพในตัวเองและผู้อื่น สัมพันธภาพระหว่างเพศชายกับเพศหญิงรวมทั้งการวางตัวที่เหมาะสมในการคบเพื่อนต่างเพศ วิธีการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของวัยรุ่น การจัดการอารมณ์ทางเพศ ความเครียดและความต้องการทางเพศ การเติบโตอย่างสมวัย รวมทั้งความไม่เหมาะสมของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนหรือก่อนวัยอันควร เป็นต้น

ความรู้เพื่อเพิ่มทักษะต่างๆ ในการวางตัว เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงและการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น ทักษะการปฏิเสธและการตัดสินใจเพื่อป้องกันตนเองจากสถานการณ์เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การระมัดระวังดูแลตนเองไม่ให้อยู่ในสถานการณ์เสี่ยง การรักษาวลสงวนตัว ทักษะการเตือนเพื่อนเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ การป้องกันปัญหาที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ การป้องกันการตั้งครรภ์และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น โรคซิฟิลิส โรคหนองในและโรคเอดส์ การสร้างเจตคติและทักษะชีวิตในการป้องกันโรคเอดส์ในสถานศึกษา วิธีการคุมกำเนิดอย่างถาวรและชั่วคราว การใช้ถุงยางอนามัย การเลือกคู่อุปการ การดำเนินชีวิตและการวางแผนครอบครัว เป็นต้น

ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ หัวข้อย่อย เช่น สาเหตุที่ทำให้เกิดโรคเอดส์ ความสำคัญในการตรวจเลือด ความร้ายแรงของโรคเอดส์ ลักษณะอาการในระยะต่าง ๆ ของผู้ป่วยเอดส์ การดูแลผู้ป่วยโรคเอดส์ และการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยโรคเอดส์ การป้องกันโรคเอดส์ โรคเอดส์เป็นโรครักษาไม่หายแต่ส่วนใหญ่จะตายจากโรคแทรกซ้อน

สำหรับรายวิชาอื่น จะเป็นการสอนในลักษณะการสอดแทรกหัวข้อต่างๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิดและมุมมอง รวมทั้งทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวกับเพศศึกษา เช่น วิชาพลศึกษา วิชาครอบครัวศึกษา วิชาสังคมศึกษา วิชาพุทธศาสนา วิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

วิชาพลศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นการสอนเสริมเกี่ยวกับ ระบบสืบพันธุ์, สุขอนามัย, การปฏิบัติตนเพื่อดูแลอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย, การป้องกันโรคเอดส์ เป็นต้น

วิชาครอบครัวศึกษา เนื้อหาการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์, โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์, พัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นทั้งทางด้านร่างกายและอารมณ์ของทั้งผู้หญิงและผู้ชาย, ความสนใจต่อเพศตรงข้ามและวิธีการปฏิบัติตัวกับเพศตรงข้าม เนื้อหาเชิงเปรียบเทียบประเพณีวัฒนธรรมระหว่างครอบครัวในอดีตกับครอบครัวปัจจุบัน

วิชาสังคมศึกษา มีการสอดแทรกหัวข้อที่เกี่ยวข้อง เช่น เรื่องการวางตนให้เหมาะสมกับเพศตรงข้าม มารยาทต่างๆ ในการเข้าสังคม เช่น มารยาทในการพูด การคบเพื่อนต่างเพศอย่างไรให้ปลอดภัย ไม่ให้เกิดการพลาดพลั้ง ปัญหาสังคม โดยยกเหตุการณ์ในข่าวที่กำลังเป็นที่สนใจมาสอน และแนะนำวิธีการป้องกันแก้ไข

วิชาพระพุทธศาสนาและวิชาวิถีธรรมวิถีไทย เนื้อหาการสอนเกี่ยวกับเรื่องศีลธรรมและวัฒนธรรมของไทย การปฏิบัติตัวตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่งดงาม การปฏิบัติตัวของเด็กผู้หญิงที่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย การรักษานวลสงวนตัว ความละเอียดและความเกรงกลัวต่อบาป เป็นต้น

วิชาภาษาอังกฤษ อาจารย์ผู้สอนได้สอดแทรกโดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ทั้งที่เป็น วีดีโอ ซีดี ซีดีไอเทป (จากห้อง Sound Lab) เช่น เปิดวีดีโอเกี่ยวกับวัฒนธรรมในภาพยนตร์ต่างประเทศ, ซีดีให้เห็นถึงความแตกต่างของคำและความหมาย เช่น คำว่า friend – girlfriend การออกเสียง การเน้นเสียง สอนให้เด็กคิด วิเคราะห์เนื้อหาจากเพลงหรือภาพยนตร์ตามความเข้าใจของนักเรียน โดยเพาะบางครั้งสื่อที่ใช้สอนอาจมีเนื้อหาที่ก้ำกึ่งเรื่องทางเพศ เด็กจะชอบซักถาม ต้องดูสถานการณ์ตามความเหมาะสม

วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาชีววิทยา มีเนื้อหาประเด็นหลักที่สอน ได้แก่ การเจริญเติบโตและพัฒนาทางร่างกายในช่วงอายุต่าง ๆ เรื่องพันธุกรรม สารหรือฮอร์โมนที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภายในร่างกาย อวัยวะสืบพันธุ์ และระบบสืบพันธุ์ วิธีป้องกันเมื่อมีเพศสัมพันธ์

ซึ่งชุดความรู้ต่างๆ อาจมีการแยกเนื้อหาในแต่ละระดับชั้นตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเพศศึกษาส่วนใหญ่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะต้องเรียนเนื้อหาที่ละเอียดกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบเนื้อหการเรียนการสอน ในแต่ละระดับชั้น ดังนี้

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่จะอยู่ในรายวิชาสุขศึกษา โดยมีเนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางสรีระเริ่มตั้งแต่ช่วงวัยรุ่น เรื่องเพศศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับสรีระ พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจในวัยรุ่นหญิงและชาย อวัยวะสืบพันธุ์และโครงสร้างหน้าที่ของระบบสืบพันธุ์ การทำความสะอาดเพื่อรักษาสุขอนามัยทางเพศ การฉีดยาคุม การมีประจำเดือน การผูกมิตร การคบเพื่อนต่างเพศ การวางตัวที่เหมาะสม การปรับตัวเข้าหากัน การมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกัน ความรู้เรื่องโรคเอดส์ รวมทั้งความรู้ชีวิตและครอบครัว ซึ่งบางโรงเรียนอาจมีการแยกหัวข้อ เช่น ชั้นมัธยมศึกษาที่ 1 เน้นการให้ความรู้เรื่อง

เพศศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เน้นเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เน้นเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งวิธีการคุมกำเนิด

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการสอนเกี่ยวกับเพศศึกษาในรายวิชาสุขศึกษา, วิทยาศาสตร์กายภาพ, ชีววิทยา และวิชาพลศึกษา ซึ่งเนื้อหาหลักของการเรียนการสอน จะเกี่ยวกับ

- ความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางสรีระร่างกายของเพศชายและหญิง วัยเจริญพันธุ์ โครงสร้างและหน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์ ระบบสืบพันธุ์และอวัยวะสืบพันธุ์ของเพศหญิงเพศชาย รวมทั้งบทบาทหน้าที่ การเล่นกีฬาที่เหมาะสมกับร่างกายของตัวเองทั้งเพศชายและเพศหญิง เป็นต้น

- ความรู้เรื่องการปรับตัวให้เหมาะสมกับวัยรุ่น เช่นการคบเพื่อนต่างเพศ พฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมกับสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย การวางตัวของวัยรุ่นต่อเพศตรงข้าม การรักษาวงสวงนตัว และการมีคู่ครอง เป็นต้น

- ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นรวมทั้งการป้องกันปัญหา ได้แก่ ปัญหาสถานการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ ปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การตั้งครภภโดยไม่ได้ตั้งใจ โรคที่จะเกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ วิธีการป้องกันความเสี่ยงจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ การใส่ถุงยาง, วิธีการคุมกำเนิด การใช้ยาคุมฉุกเฉิน, การรู้จักการวางแผนชีวิต การวางแผนครอบครัว และความรุนแรงทางเพศ เป็นต้น

- ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ สาเหตุของการติดเชื้อและลักษณะอาการของโรคเอดส์ และการป้องกันโรคเอดส์ เป็นต้น

ส่วนอาจารย์ที่ไม่ได้สอนวิชาสุขศึกษาหรือพลศึกษาจะสอดแทรกความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับเพศศึกษา ในช่วงไม้อบรม/ดูแล ช่วงไม้อบรม เช่น สอนให้เด็กประพฤติตนตามวัยอย่างเหมาะสม การระมัดระวังตนเองทั้งเรื่องการแต่งหน้าแต่งกาย การคบเพื่อน การวางตัวกับเพศตรงข้าม การป้องกันตนเองเมื่อมีเพศสัมพันธ์ เรื่องเพศสัมพันธ์กับเอดส์ โดยยกตัวอย่างจากข่าวหรือสถานการณ์ เป็นต้น

นอกจากนี้บางโรงเรียนมีนโยบายให้สอดแทรกความรู้เรื่องเพศศึกษา และเรื่องโรคเอดส์ในทุกระดับชั้น ดังนี้ เช่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สอนเรื่องโครงสร้างของร่างกาย ความรู้พื้นฐานเรื่องเอดส์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จะสอนเรื่องปัจจัยและสถานการณ์เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สอนเรื่องระบบสืบพันธุ์ของเพศชายและหญิง เป็นต้น

3.2.2 รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอน

ในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนส่วนมากจะเป็นการสอนความรู้ทั้งเชิงทฤษฎีและใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การปรับทัศนคติในการวางตน เพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การให้เด็กได้มีมุมมองและประสบการณ์จากการทัศนศึกษาดูงาน การเพิ่มทักษะด้านต่างๆ ให้กับเด็ก รวมทั้งการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากสถานการณ์เสี่ยงต่างๆ ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่ามรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. การสอนเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเชิงทฤษฎี จะเป็นการสอนแบบบรรยายในชั้นเรียน การอธิบายศึกษาจากเนื้อหาในหนังสือที่ใช้เรียนเป็นหลักในการค้นคว้าหาข้อมูล รวมทั้งใช้วิธีการถาม - ตอบ การซักถามข้อสงสัย ต่างๆ ที่นักเรียนได้พบเจอมาแล้วมาช่วยกันแก้ปัญหาระหว่างเรียนในห้องหรือหลังเลิกเรียน และการให้คำปรึกษาทั้งในและนอกห้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา มีการนำเรื่องศาสนาเข้ามาอธิบายเชื่อมโยงโดยการเล่า

นิทานธรรมะสอดแทรกคตินิยมทางพุทธศาสนา ซึ่งบางโรงเรียนมีการนำข้อมูลข่าวสารจากกรมวิชาการ กรมสุขภาพจิต และคู่มือการจัดกิจกรรมแนะแนวมาเขียนเป็นแผนการสอน และแบ่งเนื้อหาของการสอนตามระดับชั้น เช่น นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จะสอนในเรื่องทักษะการปฏิเสธ เป็นต้น

รูปแบบการเรียนการสอนในเนื้อหาความรู้ นอกเหนือจากการบรรยายเชิงทฤษฎีแล้ว เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้มากขึ้น การเรียนการสอนในเชิงความรู้ ความเข้าใจ จึงควบคู่กับการปลูกฝังแรงจูงใจให้เกิดความตระหนักถึงปัญหา ดังนั้นวิธีหรือรูปแบบการให้ความรู้จึงมีหลายแนวทางประกอบกัน เช่น การบรรยายประกอบภาพหรือประกอบภาพถ่ายวีซีดี การยกตัวอย่างให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น มีการแบ่งกลุ่มทำรายงานเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และวิธีการป้องกันแล้วนำมาเสนอในห้องเรียน การเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญหรืออาจารย์ในโรงเรียนที่เข้ารับการอบรมจากกองโรคเอดส์ รวมทั้งอาจารย์ที่มีชื่อเสียงจากภายนอกบรรยายให้ความรู้และพูดให้ข้อคิดเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ การจัดทัศนศึกษาให้เด็กเห็นตัวอย่างของผู้ที่ติดเชื้อเอดส์ที่วัดพระพุทธบาทน้ำพุ หรือเชิญผู้ที่ติดเชื้อเอดส์จากโรงพยาบาลต่างๆ มาเล่าประสบการณ์จากเรื่องจริงของชีวิตและให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ การจัดบอร์ดนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ให้นักเรียนแสดงละครโดยการสมมุติเหตุการณ์ต่างๆ ขึ้นมาเพื่อใช้เป็นตัวอย่างการสอนให้ปฏิเสธ ผูกทักษะการพูดต่อเพศตรงข้าม

2. การสอนแบบบูรณาการ วิธีการสอนแบบบูรณาการ ได้แก่ การสอดแทรกความรู้ที่เกี่ยวข้องเข้าไปในรายวิชาต่างๆ ได้แก่ วิชาสังคมศึกษา วิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภูมิศาสตร์ วิชาพลศึกษา เช่น วิชาสังคมศึกษามีเนื้อหาการสอนเกี่ยวกับมารยาทและการวางตัวที่เหมาะสมต่อเพศตรงข้ามของวัยรุ่นหญิงและชาย วิชาภาษาอังกฤษ สอนถึงวัฒนธรรมของต่างประเทศจากภาพยนตร์รวมทั้งศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ความเป็นหญิงชาย และในวิชาวิทยาศาสตร์มีเนื้อหาการเรียนการสอนเกี่ยวกับพัฒนาการทางร่างกายในช่วงวัยต่างๆ ระบบสืบพันธุ์และวิธีการป้องกันเมื่อมีเพศสัมพันธ์ หรือวิชาภูมิศาสตร์จะอธิบายเชื่อมโยงว่าประชากรแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันในด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต การดำรงชีวิต ตามลักษณะภูมิศาสตร์ ซึ่งอาจารย์จะแทรกความรู้และแง่คิดว่า เมื่อแตกต่างกันด้านต่างๆ ที่กล่าวมา แล้วพฤติกรรมต่างๆ ก็จะต่างกันไปด้วย

3. การส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการค้นคว้าและทดลองแก้ปัญหาด้วยตนเอง

โรงเรียนส่วนใหญ่จะมีวิธีการสอน โดยเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนด้วยการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการค้นคว้าและทดลองแก้ปัญหาด้วยตนเองทั้งนี้เพื่อฝึกให้เด็กเกิดทักษะและประสบการณ์ ยกตัวอย่างเช่น

มอบหมายหัวข้อให้ แล้วให้ไปศึกษาหาคำตอบเองจากแหล่งความรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุดและจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตแล้วจึงนำมาเสนอหน้าชั้นหรือรายงานให้เพื่อนในห้องฟัง ซึ่งจะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์

การแสดงบทบาทสมมุติฝึกหัดให้นักเรียนจำลองสถานการณ์หรือเหตุการณ์จากกรณีศึกษา เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสะท้อนความคิดเห็นและแสดงทักษะในการแก้ปัญหาในสถานการณ์หรือเหตุการณ์นั้นๆ ตามความคิดเห็นของเด็กเอง

การจัดกิจกรรมกลุ่ม โดยให้นักเรียนรวมกลุ่มกันอภิปราย หรือจัดกลุ่มค้นคว้าข้อมูลและนำมาเสนอในชั้นเรียน รวมทั้งการจัดบอร์ด นิทรรศการ ป้ายนิเทศต่างๆ เกี่ยวกับเพศศึกษาและโรคเอดส์

กิจกรรมการสำรวจตนเองของนักเรียน เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อระดมสมอง โดยให้นักเรียนเขียนความคิดลงบนกระดาษ แล้วออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน เช่น กิจกรรม "เปิดห้องวัยรุ่น" โดยให้นักเรียนเขียนบรรยายว่า เมื่อเข้าไปในห้องของตนเองแล้วจะพบอะไรบ้าง ของแต่ละอย่างมีประโยชน์อะไรบ้าง มีไว้ทำอะไร หรือเพื่ออะไร กิจกรรม

“ใจเขาใจเรา” โดยให้นักเรียนบรรยาย เมื่อมีอารมณ์โกรธ รัก ชื่นชม โมโห จะแสดงอาการอย่างไร เพื่อให้นักเรียน ได้รู้จักตนเองและสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ กิจกรรม “ประกาศรับเพื่อนใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้ทราบว่าคุณลักษณะเพื่อนแบบใดที่เพื่อนๆ ต้องการ ถ้าเด็กต้องการมีเพื่อนมากควรจะมีนิสัยแบบใด แล้วให้นักเรียนสรุปว่า นิสัยแบบใดที่เพื่อนต้องการมากที่สุด เป็นต้น

4. การจัดให้มีกิจกรรมแนะแนว จะสอนในเรื่องทักษะการปฏิเสธในรูปแบบต่างๆ การรู้จักคุณค่าในตัวเอง การมีมารยาทที่ดี การมีมนุษยสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม

นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่างๆ แต่ละโรงเรียนมักจะใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ ที่เกี่ยวกับหัวข้อเพศศึกษา การป้องกันโรคจากการมีเพศสัมพันธ์รวมทั้งการติดต่อของโรคเอดส์ แต่ละโรงเรียนจะมีทั้งสื่อที่ผลิตขึ้นเอง หรือสื่อที่ได้รับมาจากโรงพยาบาลและหน่วยงานอื่นๆ ที่ใช้ประกอบการบรรยายแต่ละหัวข้อที่บรรจุอยู่ในแต่ละรายวิชาเพื่อให้เด็กเห็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งเพื่อเป็นการดึงดูดและกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจ ซึ่งจะมีทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ ตัวอย่างอุปกรณ์สาธิตและรูปจำลองต่างๆ และสื่อมัลติมีเดียต่างๆ สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน หนังสือ หนังสือพิมพ์ โปสเตอร์ภาพแสดงอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย แผนภาพเกี่ยวกับพัฒนาการการคบกันของหญิงชาย เนื้อหาข่าว วารสารทางวิชาการ แผ่นพับหรือใบความรู้ของกรมสุขภาพจิต ภาพผู้ป่วยจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ ตัวอย่างอุปกรณ์ที่ใช้ในการสาธิตวิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดต่างๆ เช่น ตัวอย่างถุงยางอนามัย และยาคุมกำเนิดประเภทต่างๆ รวมทั้งหุ่นจำลองที่แสดงถึงอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์ทั้งภายในและภายนอก ทั้งเพศหญิงและเพศชาย ส่วนสื่อมัลติมีเดียต่างๆ ได้แก่ วิดีทัศน์ ภาพยนตร์ สไลด์ ซีดี วีดีโอ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิเสธในสถานการณ์ต่างๆ วีซีดีแสดงภาพของผู้ป่วยที่ติดโรคเอดส์ การผลิตสื่อสารคดีที่ได้ขออนุญาตสัมภาษณ์เจ้าอาวาสวัดพระบาทน้ำพุ วีซีดีผู้ติดเชื้อจากวัดพระบาทน้ำพุ ข่าวสถานการณ์ปัจจุบันจากสื่อและอินเทอร์เน็ต หนังสือ E-book หนังสือที่มีเนื้อหาและแบบฝึกหัดใน web site สื่อที่ทำขึ้นเอง เช่น หนังสือ Pop up เกี่ยวกับโรคติดต่อ

3.2.3 กิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์

กิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมเพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ รวมทั้งกิจกรรมรณรงค์เพื่อปลูกฝังให้เด็กมีจิตสำนึกและตระหนักถึงปัญหาโรคเอดส์ โดยเน้นรูปแบบการให้ความรู้เรื่องสรีระของเพศหญิงชาย คุณค่าของเนื้อตัวที่ควรได้รับการปกป้อง โดยแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับมิติทางวัฒนธรรมอันดีในเรื่องการรักษาวล สงวนตัว โดยให้นักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทั้งการส่งเด็กเข้าร่วมกิจกรรมกับสาธารณสุขจังหวัดหรือหน่วยงานต่างๆ และจากการที่โรงเรียนจัดกิจกรรมเอง โดยเฉพาะทุกโรงเรียนจะมีการจัดงานในวันเอดส์โลกและวันวาเลนไทน์ รูปแบบของกิจกรรม ได้แก่

การจัดอบรมแกนนำนักเรียนหญิง-ชาย ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาที่ 1 ในเรื่องกิจกรรมเติบโตสมวัยโดยใช้เวลาว่างในช่วงพักกลางวัน การส่งเด็กเข้าร่วมเดินรณรงค์ทั้งภายในโรงเรียนและในชุมชน การประกวดการเขียนเรียงความ การจัดทำและแจกแผ่นพับประชาสัมพันธ์ การประกวดแต่งคำขวัญ การวาดภาพ จัดบอร์ดนิทรรศการให้ความรู้ โดยได้รับการอนุเคราะห์แผ่นพับหรือโปสเตอร์ภาพเกี่ยวกับความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จากสถานีอนามัยและสาธารณสุขจังหวัด การจัดทำป้ายนิเทศ การแสดงบนเวที ใต้เวที การกล่าวสุนทรพจน์ การจัดให้มีการตอบปัญหาเกี่ยวกับโรคเอดส์ ความรักของวัยรุ่น การให้นักเรียนอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับ

โรคเอดส์และวิธีการป้องกันแก่เพื่อนนักเรียนด้วยกันเพื่อดึงดูดความสนใจในหมู่เด็กนักเรียน ซึ่งวิธีการเช่นนี้จะได้รับความสนใจจากเพื่อนนักเรียนมากกว่าที่อาจารย์อธิบายให้ฟัง

การจัดกิจกรรมเสียงตามสาย จัดรายการวิทยุ ให้ความรู้ผ่านเพลงช่วงพักกลางวัน รวมทั้งการให้นักเรียนประชาสัมพันธ์รายงานข่าวในช่วงต่างๆ การแสดงละครเวทีเกี่ยวกับโรคเอดส์ การใช้วิธีส่งเด็กเข้าค่ายอบรมให้ความรู้แล้วนำมาเผยแพร่ต่อเพื่อนนักเรียน โดยมีสาธารณสุขจังหวัดเข้ามาเป็นผู้อบรม รวมทั้งมีการเชิญวิทยากรจากสาธารณสุขของจังหวัดมาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และเรื่องเอดส์ในช่วงที่โรงเรียนจัดกิจกรรม

นอกจากนี้ยังพบว่า หลายโรงเรียนมีการจัดตั้งชมรมหรือกลุ่มต่างๆ ที่ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มเด็กนักเรียนโดยให้นักเรียนมีบทบาทหลัก ตัวอย่างของโครงการ ชมรมหรือกลุ่มที่พบในโรงเรียนต่างๆ ได้แก่

โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นโครงการที่ช่วยสอดส่องดูแลพฤติกรรมนักเรียนด้วยตนเอง เป็นชมรมหรือกลุ่มที่เตือนเพื่อนด้วย เกี่ยวกับการมีพฤติกรรมเสี่ยง โดยกลุ่มเพื่อนเตือนเพื่อนจะเป็นตัวแทนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเรื่องโรคเอดส์และเพศสัมพันธ์มาแล้ว รวมทั้งการพาไปทัศนศึกษาที่วัดพระบาทน้ำพุ จนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเหล่านี้ และจะเป็นผู้ที่คอยให้คำแนะนำ เผยแพร่ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ เรื่องโรคเอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆ ให้กับเพื่อนนักเรียนในโรงเรียน รวมทั้ง คอยสอดส่องดูแลพฤติกรรมของเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงแล้วรายงานต่ออาจารย์

โครงการเพื่อนเตือนเพื่อน เป็นโครงการที่รณรงค์ต่อต้านเอดส์และยาเสพติด, รณรงค์ให้เด็กรู้จักการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ ยาเสพติด หนีงูโสเภณี รูปแบบของกิจกรรมจะมีการจัดการอบรมเรื่องเพศและโรคเอดส์ทุกๆ ปี ปีละครั้ง และครั้งละ 1-2 วัน จะมีการบรรยาย การทำกิจกรรมร่วมกัน ดูวิดีโอ สาธิตการใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งจะมีการคัดเลือกเด็กที่เข้าร่วมในการอบรมห้องละประมาณ 1-2 คน และให้เด็กที่เข้าร่วมโครงการแสดงละครเกี่ยวกับเอดส์ บนเวทีให้เพื่อนนักเรียนทั้งโรงเรียนดู

กลุ่มเฟรนด์ คอนเนอร์ ลักษณะการดำเนินกิจกรรมจะคล้ายกับชมรมหรือกลุ่มเพื่อนเตือนเพื่อน โดยมีอาจารย์และนักเรียนที่เป็นแกนนำเข้ารับอบรมแล้วนำความรู้มาถ่ายทอดให้แก่เพื่อนในกลุ่มด้วยกัน โดยเผยแพร่ความรู้ในเรื่องเพศศึกษา การดูแลตัวเอง เผยแพร่ความรู้ในเรื่องโรคเอดส์ ให้คำปรึกษาแก่เพื่อนนักเรียนที่มีปัญหา แต่ถ้าไม่สามารถตอบได้ก็จะมาปรึกษาอาจารย์ มีการยกตัวอย่างปัญหาที่เพื่อนนักเรียนมาปรึกษาและเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยไม่เปิดเผยชื่อนักเรียนที่มาปรึกษา มีการให้ความรู้ในรูปแบบของการจัดกิจกรรม การจัดป้ายนิเทศน์ให้ความรู้ สอนเรื่องศิลปะในการป้องกันตัว มีการจัดรายการเสียงตามสายเผยแพร่ความรู้ให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน และมีนักเรียนที่เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียน จนมีโรงเรียนอื่นมาขอให้ไปเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ในเรื่องโรคเอดส์ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และวิธีการป้องกัน

โครงการหรือชมรม To be number one เป็นโครงการหรือชมรมที่เน้นให้เด็กมีความประพฤติในเชิงสร้างสรรค์ไม่มั่วสุมยาเสพติด หรือการให้ความรู้ในการป้องกันเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ มีการจัดกิจกรรมและการส่งเด็กออกไปร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่นเกี่ยวกับยาเสพติดและเรื่องกรรมมีเพศสัมพันธ์ของเด็กในวัยเรียน บางโรงเรียนเด็กนักเรียนเองก็มีความกระตือรือร้นที่จะไปดูการจัดงานนิทรรศการในที่ต่างๆ

ชมรมพี่ดูแลน้องหรือชมรมพี่สอนน้อง เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของชมรมที่มีกิจกรรมเน้นเรื่องสอดส่องดูแลพฤติกรรมเด็กด้วยตนเองในโรงเรียน รวมทั้งป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ มีหน้าที่หลัก ได้แก่ สอดส่องดูแลพฤติกรรมที่ไม่ดีของเด็กภายในโรงเรียน เช่น พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเพศสัมพันธ์ ทั้งนี้จะใช้ระบบรุ่นพี่-รุ่นน้องเข้ามาช่วยจัดการในเบื้องต้น แต่ถ้ารุ่นพี่ไม่สามารถจัดการได้จึงจะให้อาจารย์เข้ามาช่วยดูแล

กลุ่มเพื่อนใจวัยรุ่น หรือ กลุ่มกิจกรรมมุมนิสัยวัยมัน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆ ของวัยรุ่น เช่น เรื่องเพศสัมพันธ์เอดส์ ยาเสพติด ปัญหาการทะเลาะวิวาท รวมทั้งปัญหาอื่นๆ ของวัยรุ่น แนวทางการในการแก้ปัญหาชีวิต โดยจะมีอาจารย์ประจำคอยเป็นที่ปรึกษาให้แก่เด็กที่มีปัญหา และบางครั้งก็จะมีการเชิญผู้ปกครองของเด็กเข้ามาพูดคุยเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกัน และเรื่องที่คุยกันนั้นจะเก็บเป็นความลับ

นอกจากจะมีโครงการ ชมรม และกลุ่ม ที่จัดตั้งขึ้นมาโดยตรงแล้ว บางโรงเรียนอาจเปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับโรคเอดส์ในรูปแบบที่แตกต่างไปอีก เช่น อยู่ในรูปแบบของกลุ่มสภานักเรียน ซึ่งจะเป็นผู้นำนักเรียนในโรงเรียนในการทำกิจกรรมต่างๆ โดยแบ่งออกเป็นฝ่ายต่างๆ จะมีฝ่ายสาธารณสุขที่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ รวมทั้งความรู้ในเรื่องของโรคต่างๆ ทัวไปที่มีการระบาดในขณะนั้น โดยมีอาจารย์ที่เข้าอบรมและอาจารย์จากฝ่ายพยาบาลเป็นที่ปรึกษา นักเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมเอง เช่น จัดบอร์ดให้ความรู้ เชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ ส่วนกลุ่มในลักษณะอื่นๆ เช่น กลุ่มโครงการส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งจะช่วยอาจารย์จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆ กลุ่มกีฬาและนันทนาการ จะดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน มีการจัดแข่งขันกีฬาเพื่อออกกำลังกาย ลดการมั่วสุมที่อาจจะก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ

ขณะเดียวกันยังเกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอกต่างๆ ทั้งภาครัฐและองค์กรเอกชน ในรูปแบบการเชิญวิทยากรเข้ามาจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์ให้กับอาจารย์และนักเรียนในโรงเรียน เช่น หน่วยงานสาธารณสุขอำเภอ สาธารณสุขจังหวัด สถานีตำรวจภูธร โดยหัวข้อที่จัดอบรม ได้แก่ พฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของวัยรุ่น การรักษาสุขภาพของตนเอง ความรู้เรื่องยาเสพติด ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และการป้องกัน เป็นต้น นอกจากนี้ หลายโรงเรียนยังเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานต่างๆ ที่ทำงานด้านเอดส์จัดขึ้น เช่น มีการส่งนักเรียนเข้าร่วมโครงการเพื่อนเตือนเพื่อน

3.2.4 การสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องเพศสัมพันธ์หรือเอดส์ของผู้บริหารโรงเรียน

สำหรับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องเพศสัมพันธ์หรือเอดส์ของผู้บริหารโรงเรียน พบว่าทุกโรงเรียนผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการดำเนินการต่างๆ เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาโรคเอดส์ในโรงเรียน ซึ่งพบว่าแนวทางที่ผู้บริหารให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ มีดังนี้

3.2.4.1 นโยบายการสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ

เริ่มตั้งแต่มีการเสนอโครงการจากอาจารย์ในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนโดยให้จัดกิจกรรมเมื่อมีการเสนอขออนุญาตทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียน มีการนำเรื่องเพศสัมพันธ์หรือเอดส์เข้าที่ประชุมในโรงเรียนว่าจะจัดกิจกรรมในรูปแบบใด รวมทั้งมีการจัดทำปฏิทินในการดำเนินกิจกรรมวันเอดส์โลกไว้ในแผนงานประจำปีของโรงเรียน รวมทั้งให้อิสระแก่อาจารย์ในเรื่องการทำงานป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียน

เปิดโอกาสให้มีการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกสถานที่ให้กับนักเรียนเพื่อที่จะได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ อนุญาตให้ใช้เวลาเรียนไปจัดกิจกรรมต่างๆ และการปฏิบัติตนให้มีจริยธรรมอันดี เช่น สนับสนุนส่งเด็กไปเข้าร่วมกิจกรรมเดินรณรงค์ในวันเอดส์โลก ส่งนักเรียนไปเข้าอบรมแล้วนำความรู้ที่ได้มาเผยแพร่ใน

รูปแบบของการจัดกิจกรรมให้ความรู้หน้าเสาธง ส่งเสริมให้มีการแข่งขันการจัดบอร์ดเกี่ยวกับโรคเอดส์ การแข่งขัน การตอบปัญหา การเขียนคำขวัญ เรียงความต่างๆ การประกวดวาดภาพ การจัดกิจกรรมเข้าค่าย เป็นต้น

มีการจัดโครงการพิเศษ เช่น โครงการ “เยี่ยมบ้าน” เพื่อออกไปดูแลนักเรียนที่มี พฤติกรรมเสี่ยง คอยดูแลด้านความเป็นอยู่และแก้ปัญหาของเด็กในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งแต่ละโรงเรียนมักจะมีการ จัดตั้งชมรมในลักษณะ “เพื่อนเตือนเพื่อน” หรือกลุ่ม เฟรนด์ คอร์เนอร์ เป็นต้น

3.2.4.2 การสนับสนุนด้านงบประมาณ และสนับสนุนสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน และสื่อ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม

ในส่วนของงบประมาณในการจัดกิจกรรม อาจารย์ในหมวดวิชาการที่เกี่ยวข้องจะเขียน โครงการเพื่อเสนอต่อผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารจะอนุมัติเงินงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง โดยจัดสรร งบประมาณให้ตามส่วนของแต่ละหมวดวิชาการ รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น ค่าใช้จ่ายในการ ทัศนศึกษาต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายในการเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้แก่นักเรียน บางโรงเรียนก็ประสบปัญหาได้ งบประมาณเพียงจำกัดเพราะงบประมาณที่ทางโรงเรียนจัดสรรให้มีน้อย ต้องแบ่งไปตามส่วนของภาควิชาอื่นในการ จัดกิจกรรม ขณะที่บางโรงเรียนมีการเตรียมจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับโรคเอดส์ไว้เป็นรายเทอมอยู่แล้ว เช่นเทอมละ 3,000 บาท ขณะเดียวกันอาจจะได้รับเงินสนับสนุนจากภาครัฐมาเป็นช่วงๆ นอกจากนี้บางโรงเรียน ผู้บริหารจะ เสนอขอของบประมาณสนับสนุนทั้งจากองค์การบริหารส่วนตำบล ศูนย์วัฒนธรรมในระดับอำเภอ และจาก กระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น

3.2.4.3 การสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพอาจารย์

ในการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง เพศสัมพันธ์และโรคเอดส์แก่เด็กนักเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ในการเพิ่ม องค์ความรู้ วิธีการจัดกิจกรรม และเทคนิคใหม่ๆ ที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งนี้ผู้บริหารได้มีการส่งเสริมพัฒนา ศักยภาพอาจารย์ด้วยการสนับสนุนบุคลากรที่มีความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ หรือโรคเอดส์มาบรรยายอบรมความรู้ภายใน โรงเรียน รวมทั้งสนับสนุนให้อาจารย์ในโรงเรียนได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องของเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ โดย จัดสรรงบประมาณในการเดินทาง ทั้งนี้เพื่อให้อาจารย์ได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนเรื่องพฤติกรรม วัยรุ่น เพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ ซึ่งอาจารย์ส่วนใหญ่มีความพอใจ เนื่องจาก กิจกรรมที่จัดอบรมมีการให้ความรู้แบบตรงไปตรงมา ทำให้อาจารย์ได้รับความรู้ความเข้าใจมากขึ้น สามารถเพิ่ม ทักษะในการใช้อุปกรณ์สาธิตได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากมีการสาธิตจากอุปกรณ์จริง เช่น วิธีการใส่ถุงยางอนามัยที่ ถูกต้อง ได้รับทราบสถานการณ์ปัญหาใหม่ๆ ที่จะนำมาถ่ายทอดสู่นักเรียน นอกจากนี้วิธีการจัดอบรมจะให้ผู้อบรมมี ส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น การระดมสมอง การจัดทำสร้างมโนทัศน์ การเล่นเกมส์ การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์และความคิดเห็นระหว่างอาจารย์ด้วยกัน มีการทำแบบทดสอบเจตคติ การจำลองสถานการณ์ต่างๆ เลียนแบบพฤติกรรมนักเรียน เป็นต้น และภายหลังจากการอบรมแล้วอาจารย์ได้นำความรู้มาถ่ายทอด เผยแพร่และ ขยายผลทั้งอาจารย์ในโรงเรียนและนักเรียนด้วยวิธีการต่างๆ ได้แก่การถ่ายทอด โดยนำความรู้ เทคนิค มาบรรยาย ประกอบการสอนในรายวิชาให้เด็กเข้าใจง่ายและสนุก การให้คำแนะนำเด็ก การจัดฉายภาพสไลด์ การจัดทำ รายงานสรุป การจัดอบรมนักเรียนเมื่อมีการประชุมรวม การเผยแพร่เอกสารและการจัดทำบอร์ดเผยแพร่ความรู้ การจัดทำกิจกรรมเสริมต่างๆ เพื่อให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่ใช้เวลาหมกมุ่นในเรื่องเพศมากเกินไป

เช่น กิจกรรมออกกำลังกาย การเข้าค่ายจริยธรรม เป็นต้น ซึ่งหัวข้อที่อาจารย์ได้รับการอบรมจากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่

หัวข้อการอบรมที่เกี่ยวกับเทคนิคในการสอนเพศศึกษา การสอนเพศศึกษาในชั้นเรียน การสอนเรื่องเพศสัมพันธ์ การให้คำปรึกษาแก่วัยรุ่นเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ พฤติกรรมวัยรุ่นกับการสอนเพศสัมพันธ์และเอดส์ การแก้ไขปัญหามีเพศสัมพันธ์ก่อนถึงวัยอันควร

หัวข้อที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ได้แก่ พฤติกรรมวัยรุ่น ก้าวอย่างอย่างมั่นใจ จิตวิทยาวัยรุ่น เพศศึกษาในวัยรุ่น พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น วัยรุ่นกับเพศสัมพันธ์ สุขภาพ และโรคเอดส์

หัวข้อที่เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อและการดูแลสุขภาพทางเพศ ได้แก่ การรู้จักปฏิเสธ เพศสัมพันธ์และโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV เพศสัมพันธ์และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น การแก้ไขพฤติกรรมทางเพศ ทักษะในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ของเด็กนักเรียน

หัวข้อที่เกี่ยวกับโรคเอดส์และการป้องกัน ได้แก่ โรคเอดส์ สถานการณ์โรคเอดส์ในปัจจุบัน ปัญหาโรคเอดส์ เจตคติที่มีผลต่อการป้องกันโรคเอดส์ ความรู้เรื่องโรคเอดส์และวิธีการหลีกเลี่ยง การป้องกันเอดส์ในวัยรุ่น วิธีการตรวจหาเชื้อเอดส์

หน่วยงานที่จัดอบรม ส่วนใหญ่จะเป็น หน่วยงานราชการ โดยเฉพาะสาธารณสุขจังหวัดจะเชิงเทรา ซึ่งจะมีการจัดอบรมทุกปี โดยแต่ละโรงเรียนจะมีการให้อาจารย์ทุกท่านได้มีโอกาสผลัดเปลี่ยนกันไปอบรม นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและสาธารณสุขจังหวัดจะเชิงเทรา ส่วนหน่วยงานอื่นๆ ได้แก่ โรงเรียนดัดดรุณี คณะเซนต์คาเบรียล มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เป็นต้น

ผลที่ได้รับจากการที่อาจารย์เข้าร่วมอบรม จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เคยเข้ารับการอบรมพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ ได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น ทั้งด้านความรู้ ความตระหนัก ทักษะ แนวคิดใหม่ ๆ เกิดวิธีการที่จะนำมาใช้ถ่ายทอดหลากหลายมากขึ้น โดยสามารถนำความรู้ต่างๆ มาสรุปให้เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับเด็กมากกว่าเดิม ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเองได้มากขึ้น ประโยชน์ต่างๆ ที่อาจารย์ได้รับ ได้แก่

ความรู้ที่เชื่อมโยงและทราบสถานการณ์ใหม่ๆ มากขึ้น เนื่องจากเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ที่ได้รับ จะเริ่มตั้งแต่ความเป็นมาจนถึงสถานการณ์ปัจจุบันของโรคเอดส์ สาเหตุของปัญหาดังกล่าวที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การแก้ไขปัญหา วิธีการป้องกันและการเฝ้าระวัง ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ไม่เคยรู้มาก่อน รู้ถึงวิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อาการของผู้ป่วยในระยะต่างๆ ซึ่งอาจารย์ได้นำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดให้นักเรียน ทั้งการบรรยายในรายวิชาการ การจัดอบรมแก่คณะอาจารย์และนักเรียน เพื่อให้อาจารย์และนักเรียนที่มีความสนใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ได้มีความรู้เพิ่มขึ้น

สามารถนำความรู้ที่ได้มาถ่ายทอดให้กับเด็กนำไปปฏิบัติได้จริงในสถานการณ์ต่างๆ เช่น หลักการรู้จักการปฏิเสธที่ชัดเจน การป้องกันการติดต่อของโรคเอดส์โดยไม่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้ติดยาเสพติด เป็นต้น นอกจากนี้ อาจารย์ที่เข้าร่วมรับการอบรมจะเป็นผู้ดูแลกิจกรรมชุมนุมเพื่อนผู้ให้คำปรึกษา จะเป็นสื่อกลางในการให้ความรู้แก่นักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง โดยมีการเชิญผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มดังกล่าวมาพูดคุยเพื่อหาวิธีในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาถ่ายทอดให้เพื่อนอาจารย์ในโรงเรียน และช่วยกันนำความรู้เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์สอดแทรกให้ความรู้แก่นักเรียนในห้องเรียน วิธีหรือแนวทางที่ใช้ในการถ่ายทอด คือ จัดทำเป็นรายงานเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุม หรือรายงานให้เพื่อนอาจารย์ในโรงเรียนรับฟังในที่ประชุมอาจารย์ รวมทั้งมีการเล่าสู่กันฟังระหว่างเพื่อนอาจารย์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างอาจารย์ด้วยกัน

อาจารย์หลายท่านเกิดความตระหนักและความมั่นใจที่จะกล้าสอนและกล้าพูดอย่างชัดเจน ไม่ปิดบัง สามารถที่จะให้ความรู้แบบตรงไปตรงมามากขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งกล้าคุยกับเด็กเวลาที่เด็กมีปัญหา ให้คำปรึกษาแก่เด็กที่มีปัญหาได้ดีขึ้น มีอุปกรณ์ในการสาธิตที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น มีอวัยวะเพศเทียม สามารถสอนวิธีใส่ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง

เกิดการปรับเปลี่ยนแนวความคิดในการแก้ปัญหาเด็ก เช่น จากเดิมที่เคยคิดว่าเด็กคนใดที่มีปัญหาทางโรงเรียนน่าจะให้ออกไปเรียนที่อื่น แต่หลังจากผ่านการอบรมกลับมาแล้วได้ข้อคิดที่ว่าควรจะเป็นผู้ที่ช่วยเหลือดูแลเด็กแทนการผลักภาระให้สังคม

สามารถนำเทคนิคใหม่ๆ และสื่อที่ทันสมัยจากการอบรมมาประกอบการสอนในรายวิชา ได้รับเอกสาร แผ่นพับ ใบความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และวิธีป้องกัน ภาพโปสเตอร์ หนังสือคู่มือการสอนเรื่องเพศศึกษา ซีดีตัวอย่างการแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับทักษะการปฏิเสธในรูปแบบต่างๆ ได้รับคำแนะนำ ถึงวิธีการจัดกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อดึงดูดให้นักเรียนสนใจมากขึ้นและสามารถเข้าใจเรื่องเพศสัมพันธ์และเรื่องโรคเอดส์ได้ง่ายขึ้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเทคนิควิธีการเรียนการสอนและนำมาประยุกต์ใช้ เช่น ในอดีตมักจะเน้นการห้ามปราม แต่หลังจากที่ได้เข้าร่วมอบรมการเรียนการสอนจะเปลี่ยนมาเน้นที่การป้องกัน อบรม และให้คำแนะนำเมื่อเด็กอยู่ในภาวะเสี่ยง ผลที่ออกมาเป็นที่น่าพอใจ ทั้งกิจกรรมการให้ความรู้ การระดมสมอง การทำโครงสร้างโมโนทัศน์ การเล่นเกม การทดสอบเจตคติ เป็นต้น

ผลที่เกิดขึ้นต่อโรงเรียน จากการที่ส่งอาจารย์เข้าร่วมอบรม ทำให้สามารถนำเนื้อหาความรู้ เทคนิคต่างๆ สอดแทรกในวิชาที่เกี่ยวข้อง สามารถนำวิธีการทำกิจกรรมต่าง ๆ แนวทางและรูปแบบในการจัดกิจกรรมการป้องกันโรคเอดส์และปัญหายาเสพติดในโรงเรียนที่หลากหลายมาเผยแพร่และขยายผลมากขึ้น สำหรับเด็ก เมื่ออาจารย์มีความรู้และทักษะในการถ่ายทอดมากขึ้น รวมทั้งนำเทคนิคใหม่ๆ ที่ก้าวหน้าและทันสมัยมาอบรมและสอนนักเรียน ทำให้เด็กกล้าเปิดเผยกับอาจารย์มากขึ้น มีการเล่าถึงปัญหาโดยไม่ปิดบังรวมทั้งขอคำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่างๆ จากอาจารย์

นอกจากโรงเรียนจะส่งอาจารย์ไปรับการอบรมแล้วยังมีองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกที่เข้ามาให้ความรู้กับอาจารย์หรือนักเรียนในโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเอดส์ รวมทั้งการให้แง่คิดต่างๆ แก่เด็ก ซึ่งส่วนใหญ่หน่วยงานที่เข้ามาอบรมให้ความรู้จะเป็นหน่วยงานราชการ ได้แก่ สถานีตำรวจภูธร สำนักควบคุมโรคติดต่อเขต 3 สาธารณสุขอำเภอ สาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลประจำอำเภอ เช่น โรงพยาบาลบางน้ำเปรี้ยว และโรงพยาบาลประจำจังหวัด เป็นต้น ทำให้มีสื่อความรู้ต่างๆ มาเผยแพร่ เช่น วีดีโอให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ โปสเตอร์และแผ่นพับให้ความรู้ต่างๆ ให้นักเรียนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับโรคเอดส์ เป็นต้น

3.2.4.4 การสนับสนุนในการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

โรงเรียนต่างๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมักจะไม่ได้นำเงินงบประมาณเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์เพียงลำพัง จะมีการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกโดยเฉพาะการแลกเปลี่ยน

วิทยากรเข้ามาให้ความรู้ ได้แก่ การเชิญหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐ หรือบุคลากรที่มีความรู้เข้ามาจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน บรรยายให้ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ เพื่อให้เด็กได้ศึกษาหาความรู้ได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้แต่ละโรงเรียนยังส่งเด็กเข้าร่วมเดินรณรงค์ในวันสำคัญ พร้อมกับมีการจัดบอร์ด การแข่งขันการตอบปัญหา การเขียนคำขวัญ การเรียงความต่างๆ การประกวดวาดภาพ เป็นต้น

โรงเรียนบางแห่งเป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานในการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาและเรื่องโรคเอดส์ให้กับบางหน่วยงานเช่น หน่วยงานจากสาธารณสุข โรงพยาบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ศูนย์อนามัยที่3 ของภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรี และจากโรงเรียนอื่นๆ ทั้งในและนอกจังหวัดฉะเชิงเทรา รวมทั้งสนับสนุนให้นักเรียนที่เป็นวิทยากรไปให้ความรู้ตามหน่วยงานต่างๆ

การประเมินความรู้ของนักเรียนในเรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ จากการสัมภาษณ์อาจารย์เพื่อประเมินความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ พบว่า ส่วนใหญ่ทั้งอาจารย์ประจำชั้นและอาจารย์ผู้สอนประจำวิชาจะมีการประเมินความรู้ โดยวิธีที่ใช้ในการประเมินความรู้มีหลากหลายวิธี ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งในการประเมินอาจใช้หลายวิธีประกอบกัน ได้แก่

- ประเมินจากการสอบวัดผลและการทดสอบในบทเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้

เป็นการประเมินโดยการสอบวัดผลประจำรายวิชา กลางภาค-ปลายภาค หรือก่อนและหลังเรียน ซึ่งจะมีทั้งการใช้แบบทดสอบหรือสอบปากเปล่า โดยข้อสอบมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์หรือเรื่องเพศสัมพันธ์ตามหลักสูตรที่กำหนดในหนังสือ และจากการสอบวัดผลความรู้ทำให้อาจารย์บางท่านพบว่าเด็กยังมีข้อจำกัดด้านความรู้ เช่น เด็กรู้เพียงว่าโรคเอดส์มีการติดต่อโดยทางเพศสัมพันธ์เท่านั้น และรู้ว่าวิธีการป้องกันเพียงแค่ใช้ถุงยางอนามัยเท่านั้น นอกจากนี้ หลังการทดสอบอาจารย์บางท่านสามารถแบ่งเด็กได้เป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ทำให้สามารถหาวิธีการแก้ไขและป้องกันได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที เช่น กลุ่มที่มีปัญหา อาจารย์จะสอนให้เด็กรู้จักปรับตัว เรียกมาพูดคุยเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาในภายหลัง หรือเชิญผู้ปกครองมาพูดคุยเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกัน รวมทั้งไปเยี่ยมบ้านเพื่อดูสภาพแวดล้อมที่บ้านของนักเรียน แต่ถ้าไม่สามารถแก้ไขได้จะส่งไปพบกับจิตแพทย์เพื่อทำการบำบัดรักษาต่อไป แต่ในกรณีนี้ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองของเด็กก่อน ทางโรงเรียนจึงจะสามารถดำเนินการได้

- ประเมินโดยระบบรูบิท ช่วงก่อนและหลังเรียน

ตัวอย่างเนื้อหาของการประเมินเรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ เช่น ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาเรียนกับเด็ก ปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์มีอะไรบ้างและจะแก้ปัญหาได้อย่างไรบ้าง ผลจากการประเมินทำให้ทราบความคิดของเด็กที่มองว่า เรื่องเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องปกติ ส่วนใครที่ไม่มีแฟนจะเป็นคนลำสมัย ผู้ที่ไม่มีเพศสัมพันธ์มาแล้วจะนำมาเล่าให้เพื่อนฟังและกลายเป็นพฤติกรรมเลียนแบบ อาจารย์บางท่านสะท้อนว่า เด็กมีความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์มากกว่าที่ใช้สอนในแบบเรียน รู้ว่าการป้องกันโรคเอดส์ต้องใช้ถุงยางอนามัย แต่ตนเองกลับไม่ใช้

- ประเมินโดยระบบ SDQ

การประเมินโดยระบบ SDQ โดยเด็ก 1 คน จะต้องทำ SDQ 4 ชุด เด็กจะได้รับการประเมินจากบุคคล 4 กลุ่ม ได้แก่ อาจารย์ ผู้ปกครอง เพื่อนนักเรียน และนักเรียนประเมินตนเอง การประเมินจะครอบคลุมลักษณะพฤติกรรม ความประพฤตินักเรียน ยกตัวอย่างเช่น สอบถามผู้ปกครองถึงพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กในปกครอง ได้แก่ พฤติกรรมเสี่ยงเรื่องเพศ พฤติกรรมชู้สาว หรือยาเสพติด เป็นต้น โดยให้ผู้ปกครองทำแบบทดสอบในวันประชุมผู้ปกครอง

- ประเมินโดยใช้แบบสอบถาม Check list

ยกตัวอย่างเช่น ให้นักเรียนเขียนเปรียบเทียบ สะท้อนความคิดเห็นที่ดีและไม่ดีของวัยรุ่นในปัจจุบัน ซึ่งเด็กจะสะท้อนค่อนข้างตรงกันว่าวัยรุ่นที่ไม่ดีจะมีพฤติกรรม อาทิเช่น ท้องก่อนแต่ง ไม่มีระเบียบวินัย ไม่เคารพผู้ใหญ่ ฯลฯ หลังจากนั้นจะนำมุมมองดังกล่าวไปจัดบอร์ด เพื่อให้เด็กทราบว่าคนอื่นมีความคิดเห็นเหมือนหรือต่างกับตนเองอย่างไร ซึ่งเด็กจะให้ความสนใจมาอ่าน

- ประเมินโดยการตั้งคำถาม การพูดคุยตอบโต้ และสังเกตการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์

การประเมินโดยการพูดคุยรวมทั้งการสัมภาษณ์นักเรียนตัวต่อตัวในชั้นเรียน โดยสังเกตจากพฤติกรรมความสนใจของเด็ก พฤติกรรมการโต้ตอบของนักเรียนที่สะท้อนกลับมา และทักษะการปฏิเสธโดยยกตัวอย่างสถานการณ์แล้วให้เด็กเลือกว่าจะปฏิเสธอย่างไร การประเมินลักษณะนี้บางโรงเรียนพบว่านักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นยังไม่มีการแสดงออกเรื่องเพศสัมพันธ์เด่นชัดมากนัก เนื่องจากช่วงการถาม - ตอบเรื่องเพศเด็กจะค่อนข้างอาย ขณะที่นักเรียนชั้นมัธยมปลายจะชอบพูดคุย ชอบโต้ตอบ จากผลการประเมินบางโรงเรียนพบว่าเด็กรู้วิธีการป้องกันโรคเอดส์โดยการใช้ถุงยางอนามัย แต่ไม่มีความรู้ที่โรคเอดส์ยังติดต่อได้โดยทางอื่นนอกจากทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งไม่รู้อาการของผู้ป่วยโรคเอดส์ในระยะต่างๆ และการอยู่ร่วมกันกับผู้ป่วยโรคเอดส์ต้องทำอย่างไร นอกจากนี้ จากการพูดคุยทำให้อาจารย์บางท่านทราบว่าเด็กที่กล้าพูดคุยส่วนมากมีความรู้เรื่องเพศรู้ถึงขั้นตอนการป้องกันโรคติดต่อและการป้องกันการตั้งครรภ์ แต่มีอยู่อีกประมาณร้อยละ 20 ที่มีความรู้ไม่มากหรือรู้แบบผิดๆ

- ประเมินโดยมอบหมายให้เด็กทำงานกลุ่ม โดยทำแบบฝึกหัดจากใบงานที่อาจารย์ให้หลังจากชั่วโมงเรียนหรือหลังจบกิจกรรม

แบบฝึกหัดจากใบงานที่อาจารย์ให้ เช่น มอบหมายให้เขียนบทความหรือรายงานเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ในวิชาสุขศึกษาเพื่อเก็บคะแนน โดยค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ตแล้วมานำเสนอหน้าห้องว่ามีความเข้าใจมากน้อยแค่ไหน รวมทั้งการให้นักเรียนระดมสมองทำแผนผังความคิด เช่น ช่วยกันคิดว่าพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์เป็นอย่างไร

- ประเมินจากกิจกรรมพิเศษต่างๆ ที่จัดขึ้น รวมทั้งการติดตามสอบถามอาจารย์ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการทำกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

กิจกรรมพิเศษต่างๆ ได้แก่ การประกวดแต่งกลอน การแข่งขันตอบปัญหา การประกวดบทความหรือเรียงความ การจัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโรคเอดส์ การอบรมนักเรียนแกนนำ และให้นักเรียนแกนนำมารณรงค์ต่อต้านโรคเอดส์ เช่น ทำป้ายนิเทศ, แสดงละครให้นักเรียนในโรงเรียนดู การอภิปราย การได้วาที เช่น หัวข้อ การอภิปราย การได้วาที “อยู่ก่อนแต่งหรือแต่งก่อนอยู่ ดีกว่ากัน” ซึ่งผลสรุปของเด็ก คือ อยู่ก่อนแต่งดีกว่า จากนั้นอาจารย์จะอธิบายถึงผลเสียของการอยู่ก่อนแต่งว่ามีอะไรบ้าง ซึ่งถ้าเด็กโต้แย้งถึงข้อดีของการอยู่ก่อนแต่งว่าเป็นการศึกษานิสัยใจคอกันก่อน อาจารย์จะอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้เด็กได้คิดวิเคราะห์ต่อไปอีก

- ประเมินโดยการสัมภาษณ์ การซักถามหรือพูดคุยความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์และเรื่องโรคเอดส์กับนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงโดยตรง

เป็นการการพูดคุยสอบถาม รวมทั้งการสังเกตพฤติกรรมของเด็กว่าเข้าข่ายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหรือไม่ ซึ่งจากการซักถามทำให้อาจารย์บางท่านพบว่า เด็กจะมีความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ การใช้ถุงยางอนามัย และการใช้ยาคุมกำเนิดเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ แต่ไม่ยอมใช้ถุงยางอนามัยในการป้องกัน กลับใช้ยาคุมกำเนิดชนิดที่กินหลังจากร่วมเพศแต่ไม่มีความรู้ว่าจะเป็นอันตรายต่อร่างกายถ้ากินบ่อยๆ นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กไม่มีความกลัว

เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เลย และที่น่าเป็นห่วง คือ เด็กรู้เพียงว่าต้องกินยาคุมกำเนิดเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ แต่ไม่รู้วิธีการกิน ซึ่งอาจารย์เคยพบว่ามึนนักเรียนที่กินยาคุมในแผงเดียวกัน 4 คน ต้องให้อาจารย์ผู้หญิงรับพาเด็กไปพบแพทย์เพื่อตรวจร่างกายโดยด่วน

นอกจากนี้อาจารย์บางท่านยังใช้การประเมินแบบไม่เป็นทางการ เช่น การสังเกตเวลาที่เด็กพูดคุยหรือสอนกันเองโดยใช้จำนวนการสอนของอาจารย์ที่สอนไป โดยเฉพาะการสอนให้เด็กได้ความรู้โดยใช้หลักการรวมประกอบหลักวิชาการนั้น ทำให้ไม่เหนื่อย เวลาเด็กโตขึ้นก็จะไม่เหนื่อย และสามารถสอนคนอื่นได้อย่างไม่เหนื่อยด้วย

3.2.5 ปัญหาหรืออุปสรรคในการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ ได้แก่

3.2.5.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้สอนเอง ได้แก่

- ปัญหาจากค่านิยมและทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์

ค่านิยมบางอย่างของสังคมไทยที่ทำให้อาจารย์หลายคนมองว่า เรื่องการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องปกปิด อาจารย์บางท่านจึงรู้สึกตะขิดตะขวงใจไม่ทราบว่าจะเริ่มต้นอย่างไร ไม่กล้าสอนเด็ก ไม่กล้าใช้คำพูดตรงๆ เพราะคิดว่าเป็นเรื่องน่าละอายและเกรงว่าจะทะเล้งหรือลามก รวมทั้งกลายเป็นดาบสองคมหรือจะเป็นการชี้โพรงให้กระรอก ค่านิยมเหล่านี้ทำให้อาจารย์สอนไม่เต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำพูด รวมทั้งการสาธิตต่างๆ โดยเฉพาะอาจารย์ที่มีสถานภาพโสดทั้งผู้หญิงและผู้ชายไม่กล้าที่จะพูดเรื่องเพศศึกษา และอาจารย์บางคนมีประสบการณ์ไม่ทันเด็ก เช่น ไม่ทราบว่ามียาคุมกำเนิดชนิดที่ใช้หลังจากมีเพศสัมพันธ์

ทัศนคติที่มาจากความแตกต่างทางเพศและอายุของอาจารย์ผู้สอนกับนักเรียน โดยเฉพาะอาจารย์ผู้หญิงบางคนเกิดความอายไม่กล้าสอนเรื่องเพศสัมพันธ์อย่างตรงไปตรงมา เมื่อเด็กนักเรียนแซวอาจารย์ ทำให้ไม่กล้าตอบคำถามอย่างชัดเจนเพราะเกรงว่าเด็กจะนำไปปฏิบัติก่อนวัยอันควร ส่วนอาจารย์ผู้ชายกลับมองว่าอาจารย์ผู้หญิงจะสามารถสอนเรื่องเพศสัมพันธ์ได้ดีกว่า เพราะอาจารย์ผู้ชายต้องระวังเด็กนักเรียนหญิง เกรงว่าจะถูกเข้าใจผิดไปในทางลามก และการที่อาจารย์ผู้สอนอยู่ในวัยใกล้เคียงกับเด็กนักเรียนทำให้เกิดอาการเขินอาย สอนเด็กได้ไม่เต็มที่ และเด็กไม่ค่อยฟัง ส่วนอาจารย์ผู้หญิงที่มีอายุค่อนข้างมาก ก็จะไม่ค่อยเข้าใจธรรมชาติตามวัยของเด็ก

- ปัญหาที่เกิดจากข้อจำกัดด้านความรู้และข้อจำกัดด้านทักษะในการถ่ายทอด

อาจารย์บางท่านยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ไม่เพียงพอ รวมทั้งอาจารย์บางท่านยังขาดความรู้ความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้สู่เด็กโดยตรง นอกจากนี้เทคนิคการสอนการให้ความรู้ หรือถ่ายทอดยังไม่เป็นที่ถูกใจเด็ก การพูดให้ฟังอย่างเดียวไม่สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้ ต้องมีภาพและกิจกรรมประกอบ การที่อาจารย์สอนตามหลักสูตรที่กำหนด ไม่กล้าสอนนอกหลักสูตร ทำให้ขาดทักษะ เทคนิคและความชำนาญในวิธีการถ่ายทอดเฉพาะเรื่อง ซึ่งได้แก่เรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ อีกทั้งสื่อต่างๆ ที่อาจารย์นำมาใช้ไม่สามารถดึงดูดความสนใจเด็ก

อาจารย์ไม่ทราบว่าถ่ายทอดความรู้เรื่องเพศในระดับใด หรืออย่างน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมกับระดับความรู้ของเด็ก เนื่องจากการรับรู้ ความเข้าใจและวิจารณญาณของเด็กแต่ละคนแตกต่างกัน และเกรงว่าเด็กอาจมีความเข้าใจเรื่องเพศสัมพันธ์และเรื่องโรคเอดส์เป็นอย่างดีหรือมากกว่าตัวอาจารย์ด้วยซ้ำ และถ้าสอนละเอียดมากเกินไปเกรงว่าเป็นการแนะนำเด็กให้อยากลอง เช่น ถ้าแนะนำให้เด็กใช้ถุงยางในการป้องกัน เกรงว่าจะเป็นการส่งเสริมให้เด็ก

ไปมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งอาจจะเป็นผลในทางลบมากกว่าผลดี ผู้ปกครองเด็กอาจจะมาตำหนิได้ว่าส่งเสริมให้เด็กมีเพศสัมพันธ์ หรืออาจารย์บางท่านไม่ให้ความสำคัญกับปัญหาโรคเอดส์จึงไม่ส่งเด็กนักเรียนเข้ารับการอบรม

- ปัญหาที่เกิดจากการสื่อสารระหว่างเด็กกับอาจารย์ กล่าวคือเด็กไม่กล้าเล่าหรือปรึกษาปัญหาให้อาจารย์ฟัง ซึ่งอาจารย์ที่สอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศจะต้องพยายามหาคำพูดที่ไม่น่าเกลียดจนเกินไป โดยเฉพาะการสอนเด็กผู้หญิง สถานการณ์ที่มักเกิดขึ้นที่โรงเรียนสหศึกษา เมื่ออาจารย์สอนเรื่องเพศสำหรับเพศหญิง เด็กผู้ชายจะแซว เด็กผู้หญิงจะอาย ทำให้อาจารย์สอนลำบาก และทำให้เด็กอายไม่ค่อยกล้าซักถามอาจารย์ เด็กจึงไปถามและปรึกษาเพื่อน ๆ นักเรียนด้วยกันมากกว่า

3.2.5.2 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนและปัจจัยผลักดันที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้แก่

- ปัญหาจากหลักสูตรและเนื้อหาของบทเรียน

อาจารย์บางท่านสะท้อนว่าหลักสูตรในการให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ในโรงเรียนยังไม่มี ความต่อเนื่อง รวมทั้งเนื้อหาของบทเรียนยังขาดการบูรณาการ และการสอดแทรกความรู้ที่เหมาะสมกับช่วงเวลาที่ จะสอนแต่ละช่วง ข้อมูลที่ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์เป็นข้อมูลที่ซ้ำซากไม่มีอะไรแปลกใหม่ และอาจารย์เองไม่ทราบ ว่าเนื้อหาการสอนในปัจจุบันเท่าทันกับสภาพสังคมและความสนใจของเด็กหรือไม่ นอกจากนี้การเน้นเรื่องวิชาการด้านอื่นๆ มากกว่า ทำให้มีเวลาในการสอนเรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรน้อย ซึ่งในเทอมหนึ่งวิชาสุขศึกษามีเพียง 20 คาบ/เทอม

ปัญหาจากการที่บางโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องโรคเอดส์ ทำให้ขาดการบูรณาการร่วมกันของแต่ละฝ่าย รวมทั้งยังขาดความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างอาจารย์ในแต่ละหมวด และบางโรงเรียนไม่มีองค์การที่จะเข้ามาให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ในโรงเรียน

บางโรงเรียนไม่ค่อยมีกิจกรรมเสริม รวมทั้งขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมรณรงค์ให้นักเรียนตระหนักถึงความอันตรายและภัยจากโรคเอดส์ เช่น ขาดงบประมาณในการพาเด็กไปทัศนศึกษา ซึ่งการจัดกิจกรรมจะทำให้เด็กมีความเข้าใจได้ชัดเจนมากขึ้น

- ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรหรือบุคลากรมีจำนวนน้อย ทำให้การถ่ายทอดไม่ดีพอและไม่ครอบคลุมจำนวนเด็กในโรงเรียน นอกจากนี้บางโรงเรียนไม่มีอาจารย์แนะแนวที่จะให้คำแนะนำและให้ความรู้กับเด็กโดยตรง

- ปัญหาด้านสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเผยแพร่มีอยู่จำกัด และไม่ค่อยทันสมัยกับเหตุการณ์ปัจจุบัน

บางโรงเรียนไม่มีสื่อให้ความรู้ที่สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กให้ตระหนักถึงความกลัวโรคเอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆ ได้ สื่อการสอนต่างๆ เช่น วีซีดี ภาพยนตร์ แผ่นพับ โปสเตอร์ไม่ถูกใจเด็ก และสื่อที่เผยแพร่ยังอธิบายโทษของการเป็นโรคเอดส์ไม่รุนแรงพอที่จะทำให้เด็กรู้สึกกลัว อาจารย์สะท้อนว่าเด็กมีความรู้เรื่องเพศมากกว่าสื่อการสอนที่มีอยู่ นอกจากนี้บางโรงเรียนขาดสถานที่หรือห้องโสตทัศนศึกษา รวมทั้งขาดแคลนอุปกรณ์เครื่องฉายต่างๆ ห้องเรียนส่วนใหญ่ถูกจัดเป็นห้องเรียนด้านวิชาการมากกว่า จึงไม่ค่อยมีสถานที่ที่ใช้จัดวางสื่อ

- การจัดการรณรงค์เรื่องโรคเอดส์ทั้งช่วงนารวมเกินไป โดยจะมีการรณรงค์เฉพาะในช่วงของวันเอดส์โลกเท่านั้น

3.2.5.3 ปัญหาที่เกิดจากครอบครัวและผู้ปกครองของเด็ก

- ปัญหาครอบครัวแตกแยก

ในแต่ละโรงเรียนมักจะมีกลุ่มเด็กส่วนหนึ่งมาจากครอบครัวแตกแยก เช่น พ่อแม่หย่าร้าง ต้องอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง และไม่ค่อยให้การอบรมสั่งสอน บางครอบครัวผู้ปกครองมักไม่ค่อยให้ความร่วมมือ ไม่รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นกับลูกหลานของตน บางครอบครัวเด็กไม่สามารถพูดคุยหรือปรึกษาปัญหาเรื่องเพศกับพ่อแม่ได้ ทำให้เด็กหนีไปคุยกับเพื่อนแทน และเกิดการปฏิบัติตามเพื่อนอย่างไม่ถูกต้อง

- ปัญหาจากการที่ผู้ปกครองไม่ค่อยตระหนักหรือให้ความสำคัญกับเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์

ปัญหาที่บางโรงเรียนประสบ ได้แก่ การที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของเด็กส่วนหนึ่งไม่ค่อยตระหนัก รวมทั้งไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เท่าที่ควร ดังนั้นจึงไม่ค่อยให้ความร่วมมือ รวมทั้งพ่อแม่ไม่มีเวลาในการดูแลอบรมสั่งสอนเด็กทำให้เด็กรู้สึกเฉยๆ เพราะไม่มีการสั่งสอนซ้ำจากผู้ปกครอง บางครอบครัวเมื่อเด็กไปเล่าเรื่องที่อาจารย์สอนให้ฟัง ผู้ปกครองของเด็กกลับตำหนิว่าเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม

ผู้ปกครองมักจะไม่ค่อยให้ความร่วมมือรวมทั้งไม่รับฟังปัญหา เมื่อเกิดปัญหาผู้ปกครองบางรายจะเชื่อเด็กในปกครองของตนมากกว่าอาจารย์ ขณะที่ผู้ปกครองบางรายไม่ยอมรับที่จะให้มีการสอนเรื่องเพศสัมพันธ์ให้กับเด็ก และคิดว่าไม่ควรสอนให้เด็กรู้เรื่องดังกล่าวมากนัก

- ผู้ปกครองเด็กขาดความรู้ที่จะให้คำปรึกษาแก่เด็ก โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ผู้ปกครองบางรายมองว่าการที่ลูกชายพาแฟนสาวเข้าบ้านและมีเพศสัมพันธ์กันเป็นเรื่องปกติธรรมดา จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กมีโอกาสที่จะมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนค่อนข้างสูง

3.2.6 ปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ในการที่เด็กจะนำความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ และเอดส์ไปใช้ในการป้องกันหรือดูแลตนเอง ได้แก่

- ปัญหาที่เกิดจากค่านิยมเฉพาะวัยหรือค่านิยมในกลุ่มของเด็กและวัยรุ่น รวมทั้งการที่เด็กได้รับผลกระทบจากค่านิยมของสังคม

ค่านิยมและพฤติกรรมของเด็กและวัยรุ่น ได้แก่ ความรู้สึกอาย ไม่กล้าถามอาจารย์เรื่องเพศสัมพันธ์ ดังนั้นจึงมักจะปรึกษาเพื่อนมากกว่าอาจารย์ แต่จะเข้ามาปรึกษาอาจารย์เมื่อตนเองแก้ไขปัญหไม่ได้แล้ว จากการสัมภาษณ์พบว่า อาจารย์ที่เด็กกล้าพูดคุยด้วยจะเป็นอาจารย์ที่สนิทสนมกับเด็กและเข้าไปพูดคุยกับเด็กก่อน นอกจากนี้ค่านิยมของเด็กเรื่องการมีแฟนว่าเป็นเรื่องความทันสมัย โก้เก๋ หรือการแข่งขันการมีเพศสัมพันธ์ที่เร็วกว่ากัน แต่ขณะเดียวกันกลับรู้สึกอายที่จะซื้อถุงยางอนามัยที่จำเป็นต้องใช้ขณะมีเพศสัมพันธ์

- ปัญหาการขาดวุฒิภาวะของเด็ก ทำให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมโดยเฉพาะความอยากรู้อยากเห็นอยากลอง ความดื้อคดอง ขาดความยั้งคิดและความยับยั้งชั่งใจ ไม่นึกถึงผลกระทบที่จะตามมา นึกถึงแต่ความสนุกเพลิดเพลินป้องกันตนเอง นอกจากนี้ ยังพบว่าเด็กบางรายมีเพศสัมพันธ์จากการเปลื้องปล้ำตามสถานการณ์และอารมณ์ที่พาไป ทำให้ไม่ได้เตรียมการป้องกัน เพราะไม่คิดมาก่อนว่าจะไปมีความสัมพันธ์ทางเพศ โดยเฉพาะเด็กผู้หญิงมีสภาพจิตใจที่ไม่เข้มแข็งพอ มักจะไม่ป้องกันตนเอง เพราะความรักที่มีต่อผู้ชาย เกงกว่าฝ่ายชายจะไม่พอใจหรือทิ้งตนเองไป เด็กนักเรียนที่ตั้งครรภ์มักจะมี การป้องกันในครั้งแรก แต่ครั้งต่อๆ ไปเมื่ออารมณ์พาไปจึงไม่ทันได้ป้องกัน ส่วนเด็กผู้ชายเกิดจากความอยากรอง เกิดความประมาทรวมทั้งไม่คิดจะป้องกันตัวเอง เช่น การลองมีเพศสัมพันธ์ขณะที่ผู้หญิงมีประจำเดือน เป็นต้น

- ปัญหาระดับการรับรู้ของเด็กที่แตกต่างกัน อาจารย์สะท้อนว่าการที่เด็กกล้าฟังและกล้าพูดเรื่องเพศกับอาจารย์อย่างเปิดเผย จะแนะนำและให้คำปรึกษาได้ง่ายกว่าเด็กที่ไม่กล้าพูดหรือไม่กล้ารับฟังอาจารย์ ดังนั้นเมื่อเด็กมีปัญหา อาจารย์กล้าที่จะพูดกับเด็กอย่างเปิดเผย จะทำให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ส่วนเด็กนักเรียนที่เรียบร้อยเกินไป ค่อนข้างอายเวลาที่อาจารย์สอนเรื่องเกี่ยวกับเพศ ดังนั้น เมื่อเด็กเกิดปัญหาขึ้นมา เด็กที่ไม่กล้าพูด ไม่กล้ารับฟังอาจารย์ มักจะหาวิธีแก้ไขที่ไม่ถูกต้องด้วย

- ปัญหาความเข้าใจผิดของเด็กนักเรียนที่มองว่าปัญหาที่เกิดจากเพศสัมพันธ์และปัญหาโรคเอดส์เป็นเรื่องไกลตัว ดังนั้นจึงไม่รับรู้ถึงสถานการณ์ปัญหาของโรคเอดส์ คิดว่าโรคเอดส์เป็นเรื่องธรรมดา รวมทั้งการที่เด็กนักเรียนมองว่าตนเองไม่ใช่กลุ่มเสี่ยงที่จะติดโรค ทำให้เด็กประมาท ไม่เกรงกลัว ขาดความตระหนักในการที่จะป้องกันตนเอง

- ปัญหาเด็กนักเรียนมีความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ แต่มีความประมาทรวมทั้งไม่นำความรู้ที่ถูกต้องไปใช้ กล่าวคือ รู้จักวิธีการป้องกันแต่ไม่นำไปปฏิบัติ เด็กนักเรียนชายไม่ยอมใส่ถุงยาง อ้างว่า เสียเวลา ส่วนเด็กผู้หญิงมักจะไม่ใช่ยาคุมเพราะมีความไว้วางใจคู่นอนของตน เด็กบางรายมีเพศสัมพันธ์แต่ไม่ป้องกันเพราะคิดว่าคู่นอนของตนไม่มีโรคติดต่อกับคนอื่นนอกจากตน คิดว่าคู่นอนของตนเองไม่เป็นโรค เช่น เด็กผู้ชายไม่ใช่ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์เพราะเชื่อมั่นว่าคู่นอนของตนเองไม่สำส่อน ทำให้เด็กเกิดความประมาท

- ปัญหาเด็กนักเรียนไม่ยอมรับ ไม่ใส่ใจ ไม่สนใจที่อาจารย์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และการป้องกันโรคเอดส์เท่าที่ควร บางกรณีการที่เด็กไม่สนใจฟังทำให้ไม่มีความรู้เพื่อที่จะนำไปใช้ และยังทำให้เกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น การนับเม็ดยาคุมกำเนิดผิด ขณะเดียวกันเด็กบางรายมีความรู้เรื่องเพศมากกว่าสื่อต่างๆ ที่อาจารย์นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนเสียอีก ทำให้ไม่ค่อยสนใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่อาจารย์นำมาสอนเท่าที่ควร ปัญหาอีกประการหนึ่งได้แก่ นักเรียนยังขาดการมีส่วนร่วม ต้องใช้วิธีการให้คะแนนบังคับ

- ปัญหาเด็กไม่ค่อยเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่หรืออาจารย์ ส่วนใหญ่มักจะให้ความสำคัญกับแฟนหรือเชื่อเพื่อน เอาแต่ใจตนเอง ทำให้เกิดปัญหาจากการที่เด็กมีพฤติกรรมเลียนแบบในทางไม่ดีจากเพื่อนในกลุ่มหรือรุ่นพี่ การที่เด็กคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงอาจจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมเสี่ยงเช่นเดียวกัน

- ปัญหาสภาพแวดล้อมและพื้นฐานครอบครัวของเด็ก ทั้งสภาพปัญหาครอบครัวแตกแยก ผู้ปกครองเป็นตัวอย่างทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมเลียนแบบ เช่น พ่อมีเมียน้อย แม่มีสามีใหม่หลายคนหรือมีผู้รวมทั้งบางรายพ่อแม่ต้องทำงานไม่มีเวลาที่จะอบรมสั่งสอน ทำให้เด็กไม่มีที่ปรึกษา นอกจากนี้บางครอบครัวลักษณะการอาศัยอยู่รวมกันของสมาชิกในครอบครัวในหนึ่งเดียวกัน เป็นตัวอย่างที่ไม่มีการป้องกัน ดังนั้นการที่เด็กได้เห็นพฤติกรรมของพ่อแม่หรือคนในบ้านมีเพศสัมพันธ์กัน อาจทำให้เด็กเลียนแบบการกระทำดังกล่าว

- ปัญหาที่เกิดจากการที่เด็กสามารถเข้าถึงสื่อลามกอนาจารต่างๆ ได้ง่ายและรวดเร็ว การที่มีสื่อยูทูปต่างๆ มากมายและเด็กสามารถเข้าถึงได้ง่าย ทำให้เด็กรับและซึมซับสิ่งไม่ดีเหล่านี้มาจากทั้งโทรทัศน์ วิดีโอ อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ต่างๆ สื่อในปัจจุบันบางอย่าง เช่น สื่อจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ มีการกระตุ้นและชักนำในทางที่ผิด รวมทั้งเด็กรับรู้ข้อมูลที่เสริมแต่ง เช่น ในวีซีดีไอ อาจทำให้เด็กมีพฤติกรรมเสี่ยงเพราะทำให้เด็กมีอาการทางเพศได้ เด็กเห็นแล้วอาจเข้าใจผิดทำให้เกิดการเลียนแบบ ขณะเดียวกันสื่อในปัจจุบันยังประชาสัมพันธ์ให้เด็กเห็นถึงโทษและพิษภัยของโรคเอดส์น้อยเกินไป

- ปัญหาที่มาจากปัจจัยสภาพแวดล้อมอื่นๆ ได้แก่
- สถานบันเทิงบางแห่งในจังหวัดมีการจัดการแสดงที่ยั่ววยในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์
- สภาพแวดล้อมที่เด็กอยู่ รวมทั้งคนในชุมชนก็ไม่ให้ความสำคัญในการป้องกันโรคเอดส์
- แบบอย่างของคนในสังคมมีอิทธิพลต่อเด็ก โดยเฉพาะทัศนคติต่อค่านิยมทางเพศที่มีผลต่อเด็กในการมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้งสื่อต่างๆ เช่น คลิปวิดีโอ วีซีดีบี อาจทำให้เด็กเกิดค่านิยมทางเพศที่ผิดๆ
- โอกาสและสถานที่ที่อาจจะเอื้อให้เด็กมีพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ได้ เพราะขาดการดูแลอย่างใกล้ชิดจากผู้ปกครองในการสอดส่องดูแลพฤติกรรม

3.2.7 มุมมองของอาจารย์เกี่ยวกับความรู้หรือวิธีการสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ในปัจจุบัน

แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1. มองว่าความรู้หรือวิธีการสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ในปัจจุบัน มีความเพียงพอและเหมาะสม โดยกลุ่มนี้ สืบเนื่องจาก

1. ตัวเด็กนักเรียนเอง ได้แก่ ความรู้และพฤติกรรมของเด็ก โดยให้เหตุผลว่าเด็กมีความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ การใช้ถุงยาง ยาคุมกำเนิดดี แต่คิดว่าปัจจุบันมีสิ่งเฝ้าจากสื่อต่างๆ ทั้ง วีซีดี, คลิปวิดีโอต่างๆ ที่ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมเสี่ยง นอกจากนี้เด็กมีพฤติกรรมดีขึ้น มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่สอนหรือให้ความรู้ไป บางส่วนได้มีการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันของตนเอง

2. หลักสูตรการเรียนการสอน การประเมินผลและการนำเสนอเนื้อหา จากการสัมภาษณ์ พบว่าหลายโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องเพศสัมพันธ์ มีเนื้อหาในรายวิชาที่ครอบคลุมเพียงพอ รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ ให้กับเด็กนักเรียน และเมื่ออาจารย์ทดสอบความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์หรือโรคเอดส์ นักเรียนส่วนใหญ่จะตอบได้และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ขึ้นอยู่กับว่าเด็กแต่ละคนจะนำไปปฏิบัติได้หรือไม่

ส่วนการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ในการเรียนการสอน มีการนำเสนออย่างชัดเจนและตรงไปตรงมา จะเน้นให้เด็กนักเรียนรู้จักการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ในการใช้ชีวิตเป็นสำคัญ โดยตอกย้ำให้มีความสำคัญตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1-มัธยมศึกษาปีที่6 นอกจากนี้ยังนำเสนอเนื้อหาของโรคเอดส์ที่ทันเหตุการณ์ตามสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเน้นการสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนได้ตระหนักถึงปัญหาโรคเอดส์ และขณะเรียนมีการคิด วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักเรียน สนับสนุนให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับโรคเอดส์จากหนังสือพิมพ์และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรู้เท่าทันสถานการณ์โรคเอดส์ในปัจจุบัน

3. ค่านิยมและลักษณะสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากสังคมในปัจจุบันมีการเปิดกว้างในเรื่องเพศสัมพันธ์ ดังนั้นการได้พบเห็นรวมทั้งการที่สื่อต่างๆ ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และเรื่องเอดส์ ทำให้มีการนำข้อมูล ความรู้มาพูดอยู่บ่อยๆ

4. การได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ในปัจจุบันมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ทางสื่อต่างๆ มากมาย รวมทั้งพฤติกรรมเลียนแบบ ซึ่งในทางปฏิบัติต้องกำจัดการเหล่านี้อย่างจริงจัง และเพิ่มความรู้ทางคุณธรรมจริยธรรมให้มากขึ้น และให้รู้จักยับยั้งชั่งใจ

กลุ่มที่ 2 มองว่าความรู้หรือวิธีการสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ในปัจจุบัน ยังไม่มีความเพียงพอและเหมาะสม โดยกลุ่มนี้สังเกตจาก

1. ข้อจำกัดของสถานศึกษา ตัวอาจารย์ และการจัดการเรียนการสอน ได้แก่

- อาจารย์จากบางโรงเรียนสะท้อนว่า โรงเรียนของตนไม่ได้เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องเพศสัมพันธ์ที่เจาะลึกในรายละเอียดโดยตรง นอกจากนี้ โรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดหรือในอำเภอจะได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และเรื่องโรคเอดส์จากทางเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและจากโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่อง ส่วนโรงเรียนที่อยู่ในเขตการศึกษาครอบนอกจะได้รับความรู้ในเรื่องนี้น้อยกว่า

- อาจารย์ที่สอนเกี่ยวกับเพศศึกษายังไม่เท่าทันสถานการณ์หรือกระแสที่เด็กสนใจ อีกทั้งไม่สามารถกระตุ้นให้เด็กอยากเรียนรู้ตลอดเวลา และยังไม่มียุทธวิธีที่ดีในการต้านทานสื่อลามกอนาจารที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาจารย์บางท่านเชื่อว่าเด็กไม่ทำพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหา นอกจากนี้ อาจารย์ยังกระตุ้นให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์หรือโรคเอดส์น้อยเกินไป

- เนื้อหาการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ ที่มีอยู่ในรายวิชาเป็นแบบเดิมๆ นำเบื่อ นอกจากนี้เนื้อหาน้อยเกินไป เมื่อสอนเด็กนักเรียนจะรู้สึกเบื่อเพราะมีแต่รูปภาพซ้ำซาก ขณะที่อาจารย์บางท่านสะท้อนว่า การเจาะลึกในการบรรยายให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจยังทำได้ยาก เพราะเด็กบางคนอาจมองว่าเป็นเรื่องลามก ไม่สุภาพ ทำให้อาจารย์ไม่สามารถสอนได้อย่างเต็มที่ ขณะเดียวกันบางรายวิชามีเนื้อหาดีมากแต่เวลาสอนน้อย โดยเฉพาะวิชาสุขศึกษาที่มีเวลาเรียนเพียง 1 คาบต่อสัปดาห์ เนื้อหาหลักสูตรสุขศึกษามีมากอยู่แล้ว ดังนั้นเมื่อเวลามีจำกัด จึงสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์และการป้องกันได้น้อย

- วิธีการสอนยังไม่เปิดกว้างหรือไม่มีวิธีการสอนให้เด็กเข้าใจเรื่องที่เป็นจริงอย่างตรงไปตรงมา นอกจากนี้วิธีการให้ความรู้เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ยังขาดความต่อเนื่อง วิธีการสอนยังไม่เหมาะสมและไม่เพียงพอเท่าที่ควร เช่น ช่วงที่มีชีวิตไปออกมาหลายๆ จะต้องสอบถามเด็กว่าเคยดูหรือไม่ อาจารย์จะต้องอธิบายให้เด็กเข้าใจ นอกจากนี้วิธีการสอนส่วนใหญ่ยังเน้นการบรรยาย บางโรงเรียนไม่มีการฉายสไลด์ประกอบ รวมทั้งไม่มีการแทรกกิจกรรมอื่นๆ ในรายวิชาสุขศึกษา เช่น การพาไปทัศนศึกษาที่วัดพระบาทน้ำพุเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสพบผู้ป่วยโรคเอดส์กับผู้ติดเชื้อจริงๆ รวมทั้งได้เห็นสื่อต่างๆ ที่มีภาพของผู้ติดเชื้อเอดส์ ความรุนแรงและอันตรายของโรคเอดส์เพื่อที่จะทำให้นักเรียนตระหนักกลัว และป้องกันโรคเอดส์จากจิตสำนึกของตัวเอง

- ขาดสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนเกี่ยวกับวิธีการป้องกันโรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์ ทำให้เผยแพร่ความรู้ไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะสื่อการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนเห็นภาพความน่ากลัวเกี่ยวกับโรคเอดส์ รวมทั้งสื่อการเรียนการสอนและหนังสือที่ใช้ในปัจจุบันล้าสมัย เนื้อหาไม่เป็นปัจจุบัน

2. สังเกตจากพฤติกรรมของเด็กเอง เด็กยังไม่ให้ความสนใจเรื่องโรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์ โดยมองเรื่องพวกนี้ว่าเป็นเรื่องไกลตัว นอกจากนี้เด็กค่อนข้างอายที่จะซื้อขายคุมกำเนิด หรืออุปกรณ์ในการป้องกันสังเกตจากการที่อาจารย์ให้ความรู้แต่เด็กบางส่วนยังไม่ค่อยปฏิบัติตามเท่าที่ควร จึงมีเด็กผู้หญิงท้องเพราะไม่มีการป้องกัน ส่วนเด็กผู้ชายมีความรู้แต่ไม่ยอมปฏิบัติ

3. ข้อจำกัดของสื่อและอิทธิพลของสื่อ

ข้อจำกัดของสื่อ โดยเฉพาะสื่อทางวิทยุและโทรทัศน์ มีรายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์น้อยมาก ขาดความต่อเนื่องในการให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ จะมีการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ เฉพาะช่วงวันเอดส์โลก ไม่มีสื่อที่ทำให้เด็กสนใจเรื่องโรคเอดส์ รวมทั้งเวลาออกอากาศไม่ตรงกับเวลาที่คนส่วนใหญ่ดูโทรทัศน์

ขณะที่สื่อมีข้อจำกัดในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ สื่อกลับมีอิทธิพลต่อเด็กให้เลียนแบบวัฒนธรรมบางอย่างของสังคมตะวันตกมากเกินไป โดยเฉพาะการกระตุ้นให้เด็กมีเพศสัมพันธ์กันมากขึ้น นอกจากนี้สื่อลามกและสื่อที่สื่อถึงความรุนแรงชนิดต่างๆ ยังแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ทั้งสื่อทางอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ ซีดี หนังสือ ข่าวสารที่สื่อนำเสนอเรื่องราวเพศบ่อยมาก อาจทำให้เด็กมีพฤติกรรมเลียนแบบจากสื่อต่างๆ โดยเฉพาะดาราในโทรทัศน์ เด็กอาจจะเกิดความท้อแท้ อายากล้ง ขณะที่เด็กขาดทั้งประสบการณ์ ขาดความรอบคอบและขาดความรับผิดชอบ นอกจากนี้สื่อต่างๆ ที่มีอยู่มากมายทำให้อาจารย์ผู้สอนตามสื่อไม่ค่อยทันเด็ก รวมทั้งเด็กมักจะไม่เชื่อฟังที่ครูอาจารย์และผู้ปกครองอบรมสั่งสอน

4. สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งยั่วยุ มีสถานบันเทิงบางที่ปล่อยปละละเลยไม่เข้มงวดกวดขันในเรื่องการแสดงออกทางเพศ

3.2.8 พฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ในโรงเรียนเท่าที่อาจารย์พบเห็นในปัจจุบัน

จากการสอบถามอาจารย์ถึงพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ของนักเรียนที่อาจนำไปสู่ปัญหาทางเพศและโรคเอดส์ มาจากหลายๆ วิธี และกลุ่มที่เกี่ยวข้องทั้งเด็ก เพื่อน และผู้ปกครอง เช่น การสังเกตจากเหตุการณ์ที่ประสบเอง จากการบอกเล่าประสบการณ์ของเด็กและเพื่อนของเด็ก จากการซักถามนักเรียนในห้องเรียนโดยเฉพาะผู้ที่น่าจะอยู่ในกลุ่มเสี่ยง จากการที่เด็กเข้ามาปรึกษาอาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์ฝ่ายปกครองให้ช่วยหาวิธีการแก้ปัญหา จากการเรียกผู้ปกครองเด็กมาคุย รวมทั้งการที่ผู้ปกครองมารายงานให้อาจารย์ทราบ ซึ่งพฤติกรรมต่างๆ ที่อาจารย์มองว่าเป็นพฤติกรรมเสี่ยงเริ่มจากการสังเกตพฤติกรรมในชีวิตประจำวันทั่วไปที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมตามวัยของเด็ก จนถึงพฤติกรรมที่ล่อแหลมมีวามเสี่ยงต่างๆ เช่น พฤติกรรมการแต่งกาย พฤติกรรมความสม่ำเสมอในการเรียน พฤติกรรมการแสดงออกต่อเพศตรงข้าม เป็นต้น จากการสัมภาษณ์ถึงพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กที่อาจารย์พบ ได้แก่

พฤติกรรมการแต่งกายที่ล่อแหลม ซึ่งมาจากการเลียนแบบจากเพื่อนและจากสื่อต่างๆ เช่น ในทีวี ดารา จากข่าวที่นำเสนอ ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมการเลียนแบบ

การหนีเรียนไปเที่ยวด้วยกันทั้งเด็กนักเรียนชาย-หญิง โดยเด็กอาจจะมาโรงเรียนแต่ไม่เข้าห้องเรียนพากันไปเดินตามห้างสรรพสินค้า ซึ่งอาจารย์สามารถตรวจสอบได้จากรายชื่อที่เด็กมาเรียนในรายวิชาต่างๆ เมื่อถึงรายวิชาต่อไปมีการหายไปด้วยกัน และเมื่อตรวจสอบกลับไปทางบ้าน ทางบ้านแจ้งว่าออกมาเรียนแล้ว

การที่เด็กพากันมีวามสัมพันธ์ของมีนเมา เด็กนักเรียนบางคนมีพฤติกรรมชอบเที่ยวกลางคืน รวมทั้งไม่รู้จักรักษาป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะนักเรียนหญิง

พฤติกรรมอยากรู้ อยากเห็น และสนใจเรื่องทางเพศ มาจากการที่เด็กมีค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องเพศที่เปลี่ยนไป มองว่าพฤติกรรมทางเพศเป็นเรื่องปกติธรรมดาสามารถเปิดเผยได้ ทั้งเด็กนักเรียนหญิงและชายมีการแสดงออกทางเพศที่เปิดเผยมากขึ้น ไม่มีความอายที่จะพูดถึงเรื่องเพศสัมพันธ์ รวมทั้งกล้าแสดงออกต่อเพศตรงข้ามหรือ

คนที่ตนเองชอบอย่างชัดเจน สังเกตจากการที่เด็กเล่าเรื่องของตนให้อาจารย์ฟังอย่างเปิดเผย พูดเรื่องเพศสัมพันธ์และการคบแฟนเป็นเรื่องธรรมดาในชีวิตประจำวัน โดยไม่เห็นว่าเป็นเรื่องที่เสียหาย

พฤติกรรมการวางตัวที่ไม่เหมาะสมกับเพศตรงข้าม การจับมือถือแขนกันและนั่งคุยกันในที่ลับตาคน การแสดงพฤติกรรมที่แสดงความรักต่อกันอย่างโจ่งแจ้งเปิดเผยโดยไม่ปิดบัง จากแต่ก่อนเด็กผู้หญิงยังมีความอายแต่ปัจจุบันพบว่ามีความอายลดลง ให้ความสำคัญด้านวัตถุนิยมมากขึ้นไปจึงยอมแลกกับศักดิ์ศรีของตนเอง ทำให้คุณค่าของตนเองลดลง

เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนมากขึ้น เช่น ในโรงเรียน มีกระเทย ทอม และดี มากขึ้น เด็กจะมีพฤติกรรมเลียนแบบเพื่อนนักเรียนที่มีพฤติกรรมเด่นๆ รุ่นน้องจะเลียนแบบรุ่นพี่ โดยเฉพาะเรื่องการรักเพศเดียวกันจะมีมากในโรงเรียนหญิงล้วน โดยสังเกตจากพฤติกรรมของเด็ก การได้พูดคุยกับเด็กที่มาปรึกษา รวมทั้งการที่ผู้ปกครองของเด็กมาขอคำปรึกษา

เด็กนำสื่อลามกเข้ามาเผยแพร่ในโรงเรียนมากขึ้น อาจารย์สะท้อนว่าในปัจจุบันปัญหานี้มีมากกว่าเดิม เช่น หนังสือโป๊ โทรศัพทมือถือ คลิปวิดีโอ หรือวีซีดีไอ มีการแอบดูคลิปวิดีโอไอพี รวมทั้งโรงเรียนตรวจพบ ซีดีเรเทอร์ จากการตรวจกระเป๋าของเด็กนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ความอิสระจากการอยู่หอพัก ในพื้นที่จังหวัดจะเชิงเทรบบางโรงเรียนมีเด็กอาศัยอยู่นอกพื้นที่การศึกษา ทำให้เด็กต้องเช่าห้องพักอยู่ เด็กบางกลุ่มมีการเช่าหอพักอยู่ด้วยกันซึ่งเอื้อต่อการจับกลุ่มทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากพ่อแม่ไม่สามารถดูแลดูตัวได้ ส่วนบางรายชายหญิงเช่าห้องอยู่ด้วยกัน ทำให้เพิ่มโอกาสต่อการมีเพศสัมพันธ์ และพบว่าเด็กมีการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควรบ้างแต่เพียงส่วนน้อย

เด็กบางกลุ่มสภาพครอบครัวแตกแยก พ่อแม่แยกทางกัน เด็กต้องอาศัยอยู่กับตายาย หรือบางครอบครัวที่พ่อแม่ทำงานโรงงานไม่ค่อยมีเวลาให้ลูก ทำให้เด็กขาดความรัก ความอบอุ่น แล้วมาแสวงหาที่โรงเรียน เด็กกลุ่มนี้ผลการเรียนไม่ค่อยดี มักแยกตัว พยายามสร้างอำนาจของตนขึ้นมาด้วยการสร้างกลุ่มและพรรคพวก นอกจากนี้สภาพแวดล้อมในครอบครัวของเด็กที่ยากจน ที่นอนร่วมกับพ่อแม่บางครั้งเด็กอาจรับรู้ในสิ่งที่ไม่เหมาะสม

นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน โดยพฤติกรรมความสัมพันธ์จะพบตั้งแต่เด็กนั่งคุยกันเป็นคู่ การจับคู่กันเป็นแฟน ลักษณะการพูดจาเมื่ออยู่กันสองต่อสอง การจับมือถือแขน มีการเปลี่ยนคู่รักบ่อย ปัจจุบันอาจารย์พบว่าเด็กมีเพศสัมพันธ์มากขึ้น พร้อมทั้งจะมีเพศสัมพันธ์กันง่ายขึ้นและมีความสัมพันธ์ทางเพศตั้งแต่อายุน้อย มีการเปลี่ยนคู่กันนอนและนอนรวมกันหลายคู่ทั้งชายและหญิง เนื่องจากเป็นไปตามความพึงพอใจของทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้สังเกตพฤติกรรมของเด็ก เช่น เริ่มขาดเรียนบ่อยครั้ง การเรียนเสีย ส่วนเด็กกลุ่มที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่จะหนีเรียนไปมีเพศสัมพันธ์ช่วงกลางวัน เด็กกลุ่มเสี่ยงมักจะไม่ป้องกันเมื่อมีเพศสัมพันธ์แต่จะป้องกันเฉพาะการตั้งครรรค์มากกว่า ซึ่งเด็กที่ตั้งครรรค์จะขอพักการศึกษาไปคลอดบุตรก่อน บางคนจะเลิกเรียน แต่บางคนจะกลับเข้ามาเรียนหลังจากแก้ปัญหาเรียบร้อยแล้ว โรงเรียนให้โอกาสเรียนต่อได้ ซึ่งถ้าโรงเรียนหรืออาจารย์ทราบจะแก้ไขปัญหาร่วมกับผู้ปกครองของนักเรียนแต่ถ้าแก้ไขปัญหาล้มเหลวจะหาโรงเรียนให้ใหม่

เด็กนักเรียนบางคู่อาศัยอยู่ด้วยกันแล้ว พ่อแม่ทั้งสองฝ่ายรับรู้ว่านักเรียนทั้งสองอยู่ด้วยกันแล้ว ซึ่งเวลาเกิดปัญหาเช่นนี้ พ่อแม่มักแก้ปัญหาด้วยการให้เด็กมาอยู่ด้วยกันเลย เพื่อจะได้อยู่ในสายตา

3.2.9 สถานการณ์เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ในโรงเรียน

จากการให้อาจารย์กลุ่มตัวอย่างประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ในโรงเรียน อาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ว่าเป็นห่วง เนื่องจากอาจารย์กลุ่มนี้มองว่า

เด็กมีค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องเพศในทางที่ผิด เห็นว่าพฤติกรรมทางเพศเป็นเรื่องปกติธรรมดา สามารถเปิดเผยได้ อยากรู้อยากเห็น สนใจเรื่องทางเพศ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของเด็กมีความอิสระมาก ทั้งนี้เป็นไปตามความพึงพอใจของทั้งสองฝ่าย สังเกตว่าเด็กนักเรียนทั้งหญิงและชายกล้าแสดงออกถึงความรักหรือคนที่ชอบอย่างชัดเจน มีพฤติกรรมการจับคู่คบกันเป็นแฟน บางรายมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควร มีความสัมพันธ์ทางเพศกันเร็วขึ้น ซึ่งทราบจากผู้ปกครองมารายงาน ทราบจากเพื่อนนักเรียน สังเกตจากการซักถามของนักเรียนที่น่าจะเป็นกลุ่มเสี่ยง หรือบางครั้งมีเด็กมาปรึกษา รวมทั้งสังเกตจากนักเรียนไม่มีความอายที่จะแสดงความรักต่อกันมีความเปิดเผยมากขึ้น บางโรงเรียนเด็กมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควรจนตั้งครรรค์

เด็กมีค่านิยมให้ความสำคัญด้านวัตถุนิยมมากเกินไป ยอมแลกกับศักดิ์ศรีของตนเอง ยอมลดคุณค่าของตนเอง รวมทั้งจริยธรรมทางจิตใจลดลง จากแต่ก่อนเด็กยังมีความอายแต่ปัจจุบันพบว่าผู้หญิงมีความอายลดลง สังเกตจากการที่เด็กเล่าเรื่องให้อาจารย์ฟังอย่างเปิดเผย หรือพบว่าเด็กมียาคุมไว้ในกล่องดินสอ

พื้นฐานครอบครัวของเด็กส่วนใหญ่มาจากครอบครัวหย่าร้าง เด็กไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ ผู้ปกครองของเด็กจึงเป็น ลุง ป้า น้า อา หรือ ปู่ ย่า ตา ยาย เด็กจะไม่ค่อยมีความใกล้ชิดสนิทสนม รู้สึกขาดความอบอุ่น ทำให้เด็กประพฤติตัวไม่เหมาะสม เช่น ดื่มเหล้า สูบบุหรี่ เป็นต้น

บางโรงเรียนเด็กนักเรียนมาจากนอกพื้นที่ต้องเช่าห้องพักอยู่ ช่วงที่ไม่ได้มาโรงเรียนมีการจับกลุ่มทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากพ่อแม่ไม่สามารถดูแลควบคุมได้ เด็กบางคู่เช่าหอพักอยู่กันแบบคู่รักชายหญิง ทำให้เพิ่มโอกาสต่อการมีเพศสัมพันธ์กันง่ายขึ้น พบการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควรบ้าง แต่ยังมีเพียงส่วนน้อย

กลุ่มที่ 2 ประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ว่าไม่มีความน่าวิตก หรือมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

อาจารย์กลุ่มนี้ประเมินจากการที่นักเรียนรู้จักวิธีป้องกันเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากขึ้น โดยสังเกตว่าเด็กนักเรียนกล้าที่จะถามปัญหาที่ตัวเองอยากรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ ทำให้เด็กได้รับความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปรับพฤติกรรมตนเองให้ดีขึ้น มีการวางตัวที่เหมาะสมทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น สังเกตจากพฤติกรรมการเรียน โดยเด็กนักเรียนจะมาเรียนสม่ำเสมอ มีการดูแลตนเอง พบว่าเด็กมีการพกถุงยางอนามัยมากขึ้น ซึ่งอาจารย์กลุ่มนี้มองว่านักเรียนมีความกลัวโรคเอดส์มากขึ้น ส่วนที่เกิดปัญหามีเพียงส่วนน้อย เพราะไม่ค่อยสนใจตอนเรียนทำให้ไม่รู้ แต่ปัญหาใหม่ที่พบ ได้แก่ เด็กเปลี่ยนคู่นอนกันมากขึ้นอาจทำให้มีความเสี่ยงเรื่องโรคติดต่อมากขึ้น

ไม่เกิดปัญหว่านักเรียนหญิงตั้งครรรค์ระหว่างเรียน จากในอดีตเมื่อนักเรียนตั้งครรรค์แล้วต้องปกปิดอาจารย์ แต่ช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมาพบว่าไม่เกิดปัญหาดังกล่าว เนื่องจากโรงเรียนแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ให้เด็กนั่งสมาธิสงบจิตใจ มีการให้เด็กเตรียมข้าวสารอาหารแห้งเพื่อมาทำบุญทุกวันพระ ทำให้เด็กมีการ

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น จากแต่เดิมที่มีการทะเลาะเบาะแว้ง ชายหญิงมีการจับเนื้อต้องตัวกัน พฤติกรรมดังกล่าวลดลงอย่างเห็นได้ชัด

โรงเรียนที่มีขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนน้อยทำให้ดูแลได้อย่างทั่วถึง ในกรณีที่มีเด็กบางคนขาดเรียนหนีไปเป็นคู่ๆ หรือเด็กที่เป็นแฟนกัน ในโรงเรียนอาจารย์ก็จะคอยติดตามดูพฤติกรรมและคอยตักเตือนตลอด

พฤติกรรมเด็กนักเรียนที่มีการเชื่อฟังครูมากขึ้น นิสัยที่เคยก้าวร้าวลดลง เนื่องจากทางโรงเรียนได้มีการกิจกรรมเกี่ยวกับด้านศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง สามารถช่วยขัดเกลาคิดใจเด็กให้ดีขึ้นมาก

3.2.10 ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ในการป้องกันหรือการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์

3.2.10.1 ตัวเด็กนักเรียน

เด็กนักเรียนควรนำความรู้ที่อาจารย์อบรมสั่งสอนในการดูแลป้องกันปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์ไปปฏิบัติจริงอย่างถูกต้องเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง รวมทั้งเมื่อมีปัญหาควรปรึกษาผู้ปกครองหรืออาจารย์ ที่ผ่านมามีเด็กยังนำความรู้ไปใช้น้อยมาก ซึ่งปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาจากการที่เด็กขาดความยับยั้งชั่งใจ ดังนั้น ถ้าเด็กมีความรู้ จะทำให้เกิดการใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างเท่าทัน กล่าวคือ ต้องรู้ ต้องดู และต้องฟังให้เป็น เนื่องจากปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ถ้าเด็กมีความตระหนักรู้ จะสามารถป้องกันตนเองจากสถานการณ์และพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ได้ เช่น ถ้าเกิดความตระหนักรู้ว่าหากมีเพศสัมพันธ์แล้ว อาจเกิดการตั้งท้องก่อนที่ตนเองจะพร้อม ซึ่งจะทำให้พ่อแม่ลำบาก และเสียใจ ควรรักตัวเองมากกว่าการรักสนุก รู้จักระมัดระวังตัวเอง แต่ถ้าไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ควรใช้วิธีการป้องกันตนเอง เช่น การใช้ถุงยางอนามัย นอกจากนี้ควรเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเช่น เข้ากลุ่มหรือชมรม เป็นตัวแทนไปอบรมเพื่อนำความรู้มาเผยแพร่กับเพื่อนนักเรียน เป็นต้น

- นำวิถีชีวิตความเป็นไทยมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน โดยยึดถือคุณธรรมจริยธรรมประจำใจในการประพฤติปฏิบัติ เพราะถ้านักเรียนยึดหลักธรรมะเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตจะสามารถช่วยลดพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ เช่น รู้จักการวางตัวอย่างเหมาะสมในการคบเพื่อนต่างเพศ มีความรักนวลสงวนตัวมากขึ้น รู้จักผิดชอบชั่วดีในการยับยั้งการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ รู้จักการปฏิเสธเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่คับขัน ไม่เสี่ยงที่จะออกไปกับผู้ชายสองต่อสอง หรือไปเที่ยวกลางคืน เป็นต้น

3.2.10.2 พ่อแม่ ผู้ปกครอง

- บทบาทในการดูแลทรนลานของตนเองให้มากขึ้น ให้ความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด ให้คำปรึกษาและข้อคิด เป็นทั้งพ่อและแม่ ทั้งเพื่อน ให้คำปรึกษาและคำแนะนำได้ในทุกเรื่อง รวมทั้งทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก เช่น ไม่เล่นการพนัน และดื่มเหล้าเมายา เพื่อที่เด็กจะได้ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยง

- บทบาทในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว ติดตามพฤติกรรมอย่างใกล้ชิดเพราะถ้าเด็กนักเรียนมีปัญหาหนีเรียน ไม่เข้าห้องเรียน อาจจะทำให้เกิดปัญหาความเสี่ยงที่เด็กจะไปมั่วสุม มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หรือเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ได้

- บทบาทในการอบรมสั่งสอนลูกหลานให้รู้จักผิดชอบชั่วดี ได้แก่ สอนให้ลูกหลานรู้จักคุณค่าในตนเอง ให้รู้จักฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ให้รู้จักพอ โดยผู้ปกครองอาจพาเด็กไปทำงานในช่วงปิดเทอมเพื่อให้เด็กได้รู้จักความยากลำบากในการหาเงิน จะได้ไม่มีเวลาว่างไปหมกมุ่นเรื่องไร้สาระ สอนให้ลูกมีคุณธรรมและจริยธรรม ไม่ใช่เน้นที่วัตถุ สร้างให้ลูกหลานตระหนักและเห็นคุณค่าของการรักนวลสงวนตัว สอนให้เห็นถึงโทษของการเที่ยว

กลางคืน ข้อดีของการกลับบ้านตรงเวลา ไม่ควรอนุญาตให้ลูกไปค้างบ้านคนอื่น และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว

- แสวงหาความรู้เพื่อให้เข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัย รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ และถ่ายทอดวิธีการดูแลสุขภาพและความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ให้กับลูกหลานของตนเอง
- ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนอย่างจริงจังในการเปิดเผยข้อมูลของลูกหลานที่อาจจะเกิดพฤติกรรมเสี่ยง โดยช่วยเป็นหูเป็นตาให้กับโรงเรียน เพื่อทางโรงเรียนจะได้ทราบปัญหาที่แท้จริงและหาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกัน ทั้งนี้อาจเข้าร่วมประชุมผู้ปกครองเพื่อเสนอแนะแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ หรืออาจจะเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนในการเข้าร่วมอบรม หรือสัมมนา เป็นต้น
- พ่อ แม่ผู้ปกครองควรเปิดใจกว้าง ยอมรับความจริงกับสภาพปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ให้ความสนใจเรื่องราวที่สื่อต่างๆ นำเสนอมากขึ้น ไม่คิดว่าเป็นเรื่องน่าปิดบัง และชี้ให้ลูกหลานได้รับความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

3.2.10.3 อาจารย์และสถานศึกษา

- บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านนโยบายและกฎระเบียบต่างๆ
ให้ความสำคัญและสนับสนุนกระตุ้นเตือนเกี่ยวกับปัญหาเรื่องโรคเอดส์ เพราะเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อสุขภาพของเด็กนักเรียนโดยตรง โดยใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นแกนในการกำหนดหลักสูตร และเนื้อหาการเรียนการสอน ให้ฝ่ายวิชาการดำเนินนโยบายให้อาจารย์ทุกท่านช่วยสอดแทรกเนื้อหาประยุกต์ ในการสอนเรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์แก่เด็ก
- ส่งเสริมให้ระบบการเรียนการสอน และอาจารย์ในโรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์มากขึ้น รวมทั้งการนำคุณค่าวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยเข้ามาสอดแทรกในการปลูกฝังจิตสำนึกให้กับเด็กอย่างสม่ำเสมอ
- ออกกฎระเบียบ รวมทั้งมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่รัดกุมมากขึ้น โดยเฉพาะมีมาตรการเข้มงวดกับเด็กเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กนำสื่อเทคโนโลยีไปใช้ในทางที่ผิด เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือที่มี Clip VDO ของเด็ก เข้มงวดควบคุมความประพฤติของเด็ก เพราะเด็กจะมีมักจะมีพฤติกรรมเลียนแบบกัน
- บทบาทในการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้แก่
สนับสนุนให้ทุกๆ ฝ่ายในโรงเรียนสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ให้กับเด็กเป็นระยะๆ เพื่อกระตุ้นเตือนให้เด็กมีความสำนึกถึงโทษและพิษภัยของโรคเอดส์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง รวมทั้งให้ความรู้กับอาจารย์ทุกท่านที่สอนในโรงเรียน
- สนับสนุนการจัดกิจกรรมรณรงค์เรื่องโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆ ให้มากขึ้น เช่น จัดกิจกรรมเข้าค่ายอบรมจริยธรรม การจัดสวดมนต์หมู่ กิจกรรมต่อต้านโรคเอดส์ รวมทั้งสนับสนุนจัดกิจกรรมวันเอดส์โลกให้ต่อเนื่องทุกปี
- สนับสนุนให้มีการอบรมอาจารย์แนะแนวเรื่องเทคนิคการถ่ายทอดหรือสร้างแรงจูงใจเด็ก เพื่อให้บรรยากาศในการสอนเป็นไปด้วยความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ และเป็นกันเอง รวมทั้งเพื่อทำให้นักเรียนมีความไว้วางใจตัวอาจารย์ผู้สอน
- สนับสนุนให้มีการจัดประชุม อบรมและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครอง เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับพฤติกรรมเด็ก หรือเชิญผู้ปกครองมานั่งพูดคุยเป็นรายบุคคลในกรณีที่นักเรียนมีปัญหา

จัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมเกี่ยวเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์บางส่วน นอกเหนือจากงบประมาณจากกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งสนับสนุนสื่อให้ทันสมัยและเพียงพอต่อการเรียนการสอนมากขึ้น เพราะการบรรยายแบบเดิมๆ ทำให้เด็กเบื่อหน่ายการเรียน

-กระบวนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมและระบบการดูแลเด็กนักเรียน คือ

กระบวนการเรียนควรปลูกฝังให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น โดยอาจจัดอบรมศีลธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมสอดแทรกให้เด็กเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ได้จริง ปลูกฝังให้เด็กมีความรู้และมีเป้าหมายในชีวิต เพื่อให้เด็กมีทางเลือกในชีวิตมากขึ้น สร้างให้เด็กรู้สึกภาคภูมิใจและตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง โดยอาจจัดอบรมให้เด็กรู้จักการป้องกันตนเองอยู่เสมอ ปลูกฝังให้เด็กรู้จักใช้ชีวิตชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องจากจะช่วยสกัดกั้นค่านิยมทางวัตถุของเด็กให้ลดลงได้ เช่น การพออยู่พอกินอย่างไม่ฟุ้งเฟ้อ รู้จักใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและรู้คุณค่าของเงิน

กระบวนการเรียนการสอนควรควบคู่ระหว่างการให้ความรู้กับการเพิ่มประสบการณ์จากประสบการณ์จริง เช่น จัดทัศนศึกษาให้เด็กไปเยี่ยมผู้ติดเชื้อเอดส์ รวมทั้งให้ผู้ที่มีประสบปัญหาจากผลกระทบบดังกล่าว มาเล่าแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้เด็กฟัง เพื่อให้เด็กได้แง่คิด และไม่กล้าทำในสิ่งที่ยกนออกกลุ่มนอทาง นอกจากนี้ควรมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้อื่นๆ นอกเหนือจากตำราเรียนมากขึ้น เช่น ในอินเทอร์เน็ต

ให้ความรู้โดยการสอดแทรกความรู้ในการป้องกันและแก้ปัญหาในเรื่องโรคเอดส์ในทุกสาขาวิชาที่สอนเน้นการสอนเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการมีเพศสัมพันธ์ ต้องทำให้เด็กไว้ใจและกล้าปรึกษาเมื่อมีปัญหา การที่จะให้เด็กได้รับความรู้เต็มที่ต้องการจะสอนการใช้ทักษะในการแก้ไขปัญหาชีวิตโดยเอาเรื่องเพศศึกษามาเป็นองค์ประกอบหรือเชื่อมโยงกับการใช้ชีวิตประจำวันที่เด็กจะต้องเผชิญอยู่ ต้องมีการสอดแทรกเนื้อหาประยุกต์ในการสอน และต้องสอนให้ตระหนัก เพื่อนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

ระบบการเรียนการสอนควรดำเนินการควบคู่ไปกับระบบการดูแล ตักเตือนเพื่อป้องกันปัญหาแทนการแก้ไขปัญหา ทั้งนี้อาจารย์ผู้สอนควรหมั่นสังเกตพฤติกรรมเด็ก รวมทั้งเข้มงวดกวดขันพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ของเด็กนักเรียน ที่อาจจะนำไปสู่พฤติกรรมเชิงชั่วร้ายให้มากขึ้น มีมาตรการในการจัดการกับเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยงเรื่องชั่วร้ายเพื่อป้องกันนักเรียนคนอื่นเขาเป็นแบบอย่าง นอกจากนี้อาจารย์ในโรงเรียนทุกคนควรช่วยกันดูแลและตักเตือนนักเรียนให้รู้จักการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ โดยเน้นหลักการป้องกันตนเองให้พ้นจากสถานการณ์เสี่ยง ด้วยวิธีการปลอดภัยไว้ก่อน เช่น ให้ความรู้และข้อเสนอนะแก่นักเรียนบ่อยๆ เพื่อให้เด็กได้ซึมซับความรู้ ไม่ควรปล่อยให้เป็นที่ของอาจารย์ที่สอนวิชาพลศึกษา หรือสุขศึกษาเท่านั้น

จัดวิทยากรที่มีความรู้และมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาเข้ามาอบรมอาจารย์ในโรงเรียน เพื่อให้อาจารย์มีความรู้ และเพิ่มทักษะด้านเทคนิคและรูปแบบวิธีการสอนให้มากขึ้น เพื่ออาจารย์จะได้นำความรู้ไปถ่ายทอดสู่เด็กอย่างกระชับและเข้าใจง่ายขึ้น หรืออาจจัดให้มีหน่วยงานหรือวิทยากรที่มีวิธีการอบรมและมีเทคนิคที่ทันสมัยและเข้าใจง่าย มาอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เด็กอย่างสม่ำเสมอ

-สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองเด็กนักเรียน เช่น การจัดกิจกรรมพิเศษอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัยรุ่นและโรคเอดส์กับผู้ปกครอง เพื่อรณรงค์เผยแพร่ความรู้ในการดูแลเด็กในปกครองให้ปลอดภัยจากเอดส์มากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้โรงเรียนและผู้ปกครองมีการเฝ้าระวังร่วมกัน

3.2.10.4 ชุมชนต่างๆ

-บทบาทในการเฝ้าระวัง

ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของเด็กในชุมชน ช่วยเฝ้าระวัง คอยเป็นหูเป็นตา ช่วยดูแลพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กในชุมชน เช่น หลังจากที่เด็กออกจากบ้านมาโรงเรียน หรือออกจากโรงเรียนกลับบ้าน อีกทั้งยังต้องช่วยสอดส่องดูว่าสถานที่ใดในชุมชนเป็นจุดอับที่จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อไม่ให้กลายเป็นแหล่งมั่วสุมต่างๆ

นอกจากนี้เมื่อพบเหตุร้ายควรแจ้งกับผู้ปกครอง หรือพบเด็กมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ควรแจ้งกลับมาทางโรงเรียนให้ตักเตือน ตรวจสอบ อย่าคิดว่าไม่ใช่เรื่องของลูกหลานตน

-บทบาทในการรณรงค์ การให้ความรู้ และประชาสัมพันธ์

ผู้นำชุมชนจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญ เข้ามามีบทบาทให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง สร้างกิจกรรมรณรงค์ เช่น มีการจัดลานกีฬาชุมชน จัดให้มีการเดินรณรงค์ป้องกันและต่อต้านโรคเอดส์อย่างสม่ำเสมอ

แกนนำต่างๆ ของชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน อบต. อ.ส.ม. ในชุมชนควรแสวงหาความรู้หรือเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับโรคเอดส์ตามหน่วยงานต่างๆ แล้วนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาถ่ายทอดและเผยแพร่แก่ลูกบ้านหรือคนในชุมชน

องค์กรปกครองท้องถิ่นและเทศบาลต่างๆ ควรตระหนักถึงปัญหาและสร้างกิจกรรมให้เด็กในชุมชน รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้ความรู้กับคนในชุมชนเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ให้มากขึ้น มิใช่เพียงแค่แจกถุงยางอนามัยเท่านั้น เช่น ควรจัดอบรมเผยแพร่ความรู้จัดทำป้ายสารสนเทศ แจกแผ่นพับ สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเอดส์ในชุมชน หรือเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้

ส่งเสริมให้เด็กในชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่ชุมชนของตนเอง รวมทั้งส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ภายในครอบครัว เช่น จัดกิจกรรมกีฬาฟุตบอลหรือ เปตอง รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ว่าชุมชนมีการจัดกิจกรรม หรือมีการรณรงค์เกี่ยวกับโรคเอดส์อย่างไรบ้าง

-บทบาทในการสร้างความร่วมมือในลักษณะเครือข่ายเชื่อมโยง ชุมชนควรให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เวลาที่จัดกิจกรรมวันเอดส์โลก เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ เข้ามารับรู้ถึงสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนว่ามีความร้ายแรงมากน้อยเพียงใด รวมทั้งมีบทบาทร่วมกับโรงเรียนในการทำกิจกรรม เผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ให้มากขึ้น

3.2.10.5 หน่วยงานอื่นๆ ของภาครัฐ

1. ด้านนโยบาย และการออกกฎหมาย

กำหนดเป็นวาระแห่งชาติ ให้สถานศึกษาให้ความสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นอันอาจจะนำไปสู่การติดเชื้อเอดส์ได้

มีมาตรการในการป้องกันแก้ไขพฤติกรรมเด็กวัยรุ่นให้เข้มงวดมากกว่าเดิม โดยการออกกฎหมายที่สอดคล้องกับพฤติกรรม รวมทั้งออกกฎหมายเพื่อให้เด็กได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ให้มากขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการควรวางโครงสร้างหลักสูตรการสอนพุทธศาสนาโดยเน้นทักษะการดำเนินชีวิต ให้เด็กได้เห็นจริงและสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ นามาตรการที่เคร่งครัดดูแลจัดการผู้เผยแพร่เว็บไซต์หรือนาฬิกาภาพการมีเพศสัมพันธ์หรือภาพเปลือยต่างๆ มาเผยแพร่ เพื่อไม่ให้เกิดการกระตุ้นให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม สนับสนุนด้านงบประมาณหรือจัดสรรงบประมาณไปยังองค์กรและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถาบันการศึกษาดำเนินการในการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้แก่เด็ก

2. แนวทางในการปฏิบัติ

มีบทบาทในการส่งเสริมการให้ความรู้แก่สังคม

ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานต่างๆ จัดโครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์อย่างต่อเนื่อง และทั่วถึงทั้งในกลุ่มประชาชน นักเรียน อาจารย์ และชุมชน

ทุกหน่วยงานของภาครัฐควรมีการนำเสนอถึงโทษและพิษภัยของโรคเอดส์ให้เป็นไปในแนวเดียวกัน อย่างเป็นบูรณาการ เช่น องค์กรทางพุทธศาสนาควรนำหลักธรรมทางศาสนามาสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยในการสอนเด็ก

หน่วยงานภาครัฐด้านการศึกษาหรือด้านสาธารณสุขควรจัดวิทยากรมาให้ความรู้ และสร้างความตระหนักแก่เด็กและผู้ปกครองให้เห็นถึงความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนและคนในชุมชนให้บ่อยครั้ง

หน่วยงานของรัฐควรร่วมมือกันไม่ควรแยกกันทำ ทั้งกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษา และกระทรวงวัฒนธรรม สร้างกิจกรรมหรือโครงการรณรงค์ให้มีการนำความรู้จากหลายๆทางมาบูรณาการเข้าด้วยกัน

ควบคุมและดูแลสื่อต่างๆ เพื่อป้องกันเด็กสามารถเข้าถึงสื่อลามกต่างๆ ได้ง่าย ไม่ว่าจะเป็นภาพโป๊ทางอินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ ซีดี คลิปวีดีโอ ภาพยนตร์ ภาพดารานัฏตามนิตยสารต่างๆ

มีการประสานงานกับสื่อต่างๆ เพื่อร่วมกันรณรงค์ปลุกจิตสำนึก สร้างคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็ก รวมทั้งประสานกับหน่วยงานท้องถิ่นในการสนับสนุนการให้ความรู้กับเด็กนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กสามารถสร้างเกราะกำบังและสามารถป้องกันตนเองได้

3. มีการติดตามโครงการจากหน่วยงานอื่นๆ ของภาครัฐที่เสนอมาให้ความต่อเนื่องมากขึ้น

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามควรดูแลวดขันและลงมือปฏิบัติกับผู้ละเมิดกฎหมายอย่างจริงจัง โดยมีองค์กรหลักที่จะทำงานด้านนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เช่น จัดการกับแหล่งที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในการเกิดปัญหาโรคเอดส์ เช่น บริเวณแหล่งขายบริการในจังหวัด

3.2.10.6 สื่อมวลชน

สื่อมวลชนเข้ามาร่วมรณรงค์เพื่อให้สื่อลามกอนาจารลดไปจากสังคม ที่สำคัญสื่อมวลชนควรรณรงค์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับกลุ่มสื่อสารมวลชนด้วยตนเอง

สื่อมวลชนควรช่วยกันรณรงค์เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของโรคเอดส์มากขึ้น

สนับสนุนให้มีรายการเกี่ยวกับเด็กในช่วงหัวค่ำให้มากขึ้น

3.3 การจัดกิจกรรมเพศศึกษาเพื่อประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของเด็กและเยาวชน

การจัดกิจกรรมเพศศึกษาได้รับความร่วมมือจากศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กจัดกิจกรรมใน 5 โรงเรียนที่สมัครใจเป็นตัวอย่างโดยส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโครงการ ประกอบด้วยโรงเรียนกอนแก้วพิทยาคม โรงเรียนบางคล้าพิทยาคม โรงเรียนราชสาส์นวิทยา โรงเรียนบางปะกง "บวรวิทยายน" และโรงเรียนเขินต์หลุยส์ ช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2550 มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมประมาณโรงเรียนละ 20-30 คน และจากคำตอบของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด โดยสรุป ดังนี้

3.3.1 สิ่งที่กำลังเป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่น ได้แก่

- การสักยันต์ เจาะลิ้น เจาะหู ดัดฟัน เพนท์เล็บ
- การช้อปปิ้งออนไลน์ การแข่งรถ แต่งรถ เด็กแว่นซ์ สกอย
- เที่ยวกลางคืน เที่ยวเรค บาร์
- การแต่งตัวโป๊ สายเดี่ยว แต่งตัวเลียนแบบดารา แต่งหน้า ซอยผม ทาปากด้วยน้ำยาอูทีย ไขมัน-ทรงรากไทย สกินเฮด ใส่รองเท้าเหยียบสัน
- หนีเรียน แหกกฎโรงเรียน ตีกัน ใส่เสื้อนอกกางเกง
- มั่วซุ่มสูบบุหรี่ กินเหล้า เสพยาบ้า ไอซ์
- ตั้งแก๊งค์ พกอาวุธ มีด/ปืน ระเบิดปิงปอง พกพวกตีกัน
- ดูซีดีโป๊/คลิป์วิดีโอ /ซักรัวร์/มีก๊ิก/หลายใจ/ตบตีกัน /เพศสัมพันธ์/ เกี้ยวเบ็ด /ผ่าเบนซ์/ มิ่งมุก /สนใจเพศตรงข้าม
- ฟังเพลง Mp3 เล่นเกมส์ คุยโทรศัพท์

3.3.2 4 สถานีในการสำรวจความรู้ความคิดเห็นเรื่องเพศของเด็กและเยาวชน

3.3.2.1 สถานการณ์ปัญหาทางเพศของวัยรุ่น

- ท้องก่อนแต่ง ท้องก่อนวัยอันควร ท้องในวัยเรียน
- โดนรุมโทรม มีเพศสัมพันธ์ ถูกพันแล้วทิ้ง
- ตบตีกันเพื่อแย่งผู้ชาย
- แอบซักรัวร์
- ชอบเที่ยวกลางคืน
- ติดเชื่อเฮดส์

3.3.2.2 ประเด็นที่วัยรุ่นอยากรู้หรือกังวลเรื่องเพศ

- อยากรู้เรามีเพศสัมพันธ์กันอย่างไร
- เปิดบริสุทธิ์เป็นอย่างไร
- ลงแขกหมายถึงอะไร
- อยากรู้เรื่องบนเตียง ท้องระหว่างเรียน
- มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเจ็บไหม

-ใส่ถุงยางร่วมเพศอย่างไร

-การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย เจริญเติบโตทางเพศ กังวลใจเรื่องสิ่ว

3.3.3.3 เพศศึกษา คือ อะไร

-การมีเพศสัมพันธ์ การมีเซ็กซ์ การร่วมเพศ

-สิ่งที่ให้ความรู้เรื่องเพศทุกอย่างแก่วัยรุ่น

-การศึกษาเรื่องเพศ การสอนเรื่องเพศ

-พัฒนาการของวัยรุ่น การป้องกันการถูกลวนลาม

3.3.3.4 วัยรุ่นเรียนรู้เรื่องเพศ จาก

-เพื่อน

-สื่อทั่วไป อินเทอร์เน็ต

-ซีดีวีซีของเพื่อน

-เห็นเหตุการณ์จริงที่เขามีเพศสัมพันธ์ ในป่า

3.3.3 คำถามที่คาใจ เป็นคำถามที่นักเรียนอยากรู้แต่ไม่กล้าถามครู

- ตกเบ็ด ผึงมูก ผ่าเป็นซี่ คืออะไร
- ถ้ามีเพศสัมพันธ์แล้วจะบอกพ่อแม่ยังไง แล้วพ่อแม่จะรู้สึกยังไง
- เวลาชักกว่า รู้สึกยังไง
- ทำไมต้องมีประจำเดือน
- จำเป็นต้องมีขนอวัยวะเพศหรือไม่
- เวลาเลสเบียนมีเพศสัมพันธ์กันเค้าทำยังไง
- คู่เกย์ที่มีเพศสัมพันธ์ทางกัน ทำแล้วไม่อันตรายจริงหรือ
- ถ้ามีเพศสัมพันธ์แล้วเยื่อพรหมจารีขาดจะเจ็บไหม
- ถ้าเรามีเซ็กซ์แล้วคนรอบข้างรู้เค้าจะมองเราไม่ดีจริงปะ
- ประจำเดือนไม่ปกติแก้ยังไง
- ผู้หญิงเกิดอารมณ์ได้ยากกว่าผู้ชายจริงไหม
- เวลาที่มีเซ็กซ์ช่องคลอดจะขยายขึ้นหรือ ของผู้ชายถึงเข้าไปได้
- ตกขาวมีประโยชน์ยังไง ทำไมต้องมีตกขาว
- ชักกว่าบ่อน้ำเชื้อหมดไหม น้ำเชื้อแข็งแรงไหม
- น้ำตกใน คือ ตกในช่องคลอดใช่ไหม
- อวัยวะเพศตอนอายุ 15 ใหญ่กี่นิ้ว
- จุดสุดยอด คืออะไร
- ทำไมสมัยนี้ถึงมีชาวรัมาชนขึ้นบ่อยจัง
- จำเป็นไหมว่าการมีลูกต้องมีเพศสัมพันธ์
- ทำไมสมัยนี้ผู้ชายเลวจัง

- คนที่เห็นเป็นโรคจิตใหม่
- ถ้าจะปฏิเสธสิ่งที่ผู้ชายต้องทำยังไง , ถ้ามีผู้ชายจะลวนลามจะทำยังไง
- เจียนคืออะไร , เวลาผู้หญิงอยากเป็นอย่างไร
- เมื่อมีเพศสัมพันธ์กันจะมีความรู้สึกอย่างไร
- ญงยงใช้อย่างไร
- คลอดลูกเจ็บไหม , ทำแท้งเจ็บไหม
- คนที่เดินขาต่างจำเป็นไหมที่จะโดนแล้ว
- เมื่อเรามีอารมณ์กับคนนั้นแล้วเราจะทำอย่างไร
- ทำไมต้องมีเพศสัมพันธ์ , ทำไมคนเราต้องมีแฟน
- อาการทางเพศของผู้หญิงผู้ชายเหมือนกันหรือไม่ อย่างไร
- การมีเพศสัมพันธ์คืออะไร พฤติกรรมทางเพศ คือ อะไร
- ทำไมผู้หญิงจึงท้อง
- การมีเพศสัมพันธ์มากๆ จะทำให้เป็นเอดส์
- ชักว่าวบ่อยๆ จะเป็นอันตรายไหม
- การมีเพศสัมพันธ์กับแฟนทำอย่างไร จึงปลอดภัยจากการท้อง
- ทำไมวัยรุ่นต้องมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย
- การที่คนเรามีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามเกิดจากอะไร
- การที่เราอยากมีเพศสัมพันธ์มันเป็นเพราะฮอร์โมนในตัวหรือเปล่า
- การทำแท้งผิดไหม เพราะตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร
- อวัยวะเพศใหญ่ทำไงดี
- ประจำเดือนไม่มา 2 เดือนจะท้องไหม
- ถ้าเรามีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามเมื่อบาน แล้วเรามากินยาอีกวันหนึ่งจะคุมไม่ให้ท้องได้ไหม
- เวลาประจำเดือนมาทำไมเกิดปวดท้อง และจะทำอย่างไร จริงหรือห้ามกินน้ำแข็ง น้ำเย็น ปวดท้องประจำเดือนแบบใด
- ช่วงมีประจำเดือนห้ามกินผลไม้ที่คนไข้กินไม่ได้จริงหรือ
- เป็นใช้ทับทิมมีอันตรายไหม
- ยาคุมกำเนิดสามารถใช้ได้เมื่ออายุเท่าไร
- ทำไมเราถึงอยากมีเพศสัมพันธ์(หรืออยากมีแฟน)
- คนที่มีมากไปดีไหม
- ทำไมเวลามีเพศสัมพันธ์จึงท้อง
- เพราะอะไรที่ถึงรู้จักชักว่าว
- การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเจ็บหรือเปล่า

3.4 ผลการทำกลุ่มสนทนากลุ่มนักเรียนเพื่อหารูปแบบการให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนเพศศึกษา

3.4.1 เพศศึกษา คือ อะไร

1. การมีเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้อง
2. ป้องกันการร่วมเพศ , เรียนรู้ระบบสืบพันธุ์ของร่างกาย , เรียนรู้การมีเพศสัมพันธ์อย่างถูกวิธี
3. การป้องกันการร่วมเพศที่ถูกต้องวิธีที่จะใช้จะไม่เกิดผลเสียต่อตัวเราเองและวิธีสืบพันธุ์อย่างถูกต้อง และจะไม่เกิดผลเสีย
4. การเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และทักษะความคิดเกี่ยวกับการวางตัวการที่เราไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดและการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและโรคเอดส์
5. การที่เพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้ชายที่แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน
6. ผู้ชายกับผู้หญิงที่ต้องมีเพศสัมพันธ์กันหรือว่าแต่งงานและอยู่บ้านเดียวกันเป็นผัวเมียภรรยา
7. หมายถึง สุขภาวะ , สังคมและวัฒนธรรม , การป้องกันการเป็นเอดส์ , และทำให้เราหลีกเลี่ยงจากสิ่งเหล่านั้น
8. การเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันและการมีเพศสัมพันธ์ การป้องกันโรคต่างๆ ในการมีเพศสัมพันธ์ รับรู้เรื่องระบบสืบพันธุ์และหน้าที่ต่างๆ ของร่างกาย และการหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยเรียน และเรียนรู้วิธีป้องกันตนเองจากอันตรายโดยไม่อยู่ในที่ลับตากับผู้ขายสองต่อสอง เป็นต้น
9. การมีเพศสัมพันธ์/เพศสัมพันธ์
10. การมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม
11. การมีเพศสัมพันธ์ มีการป้องกันที่ถูกต้อง
12. การมีเพศร่วมกับผู้หญิง หรือเรียกกันว่าเพศสัมพันธ์
13. ให้รู้ว่าการมีเพศศึกษาก่อนวัยอันควรเป็นสิ่งไม่ดี
14. การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของวัยรุ่นและเรื่องเพศศึกษา
15. การมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศ พฤติกรรมเกี่ยวกับเพศ
16. การเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์
17. การเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา
18. การศึกษาเกี่ยวกับเพศศึกษาหรือเรื่องเพศต่างวัยต่างๆ
19. การปฏิสนธิผู้ชายและผู้หญิงที่นอนเตียงเดียวกัน
20. มีการสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับชายและการเรียนรู้ภัยใกล้ตัว
21. ที่เพศตรงข้ามมาชอบกันหรือมีความสัมพันธ์กัน
22. การที่เรามีเพศสัมพันธ์กันระหว่างคนสองคน
23. การที่เราได้เรียนรู้เรื่องเพศ
24. มีความสัมพันธ์ทางเพศหรือการศึกษาเรื่องเพศตรงข้ามหรือว่าเพศศึกษาที่เราศึกษาจากหนังสือเรียนในวิชาสุขศึกษา
25. มีความสัมพันธ์กัน

26. คนที่มีเพศหรือยังไม่มีเพศควรศึกษาไว้ก่อนเพื่อป้องกันอันตรายที่อยู่ในเรื่องนี้เพราะฉะนั้นควรเรียนเรื่องเพศศึกษา
27. การเรียนรู้เรื่องอวัยวะเพศและต่อมต่างๆ
28. การที่เราได้รับรู้เกี่ยวกับวัยที่เจริญพันธุ์ สามารถมีลูกได้
29. การเข้าสู่วัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์ คือ การเอากัน
30. รู้และเข้าใจในการมีเพศศึกษา การสัมพันธ์ทางเพศ มีการเปลี่ยนแปลงทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์
31. การศึกษาเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ การศึกษาเกี่ยวกับสุขอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์
32. การศึกษาทางเพศที่ถูกต้อง และต้องมีความเชี่ยวชาญทางเพศ การใช้ถุงยางอนามัย การตั้งครรภ์ และการมีประจำเดือน
33. มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางเพศที่ถูกต้อง การมีเพศสัมพันธ์
34. มีความรู้เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ ความเข้าใจ ศึกษา มีความรู้จากข่าวสาร การมีเพศสัมพันธ์ทำอย่างไรถึงถูกต้อง
35. ลักษณะการมีเพศสัมพันธ์ การเรียนรู้ในการปฏิบัติตนเมื่อมีเพศศึกษา การป้องกันและแก้ไขในการมีเพศศึกษา การมีเพศสัมพันธ์
36. การศึกษาสุขอนามัยทางเพศ การศึกษาเรื่องเพศ
37. การศึกษาทางเพศที่ถูกต้อง การมีเพศสัมพันธ์ที่จะไม่เป็นโรคต่างๆ การช่วยเหลือตัวเอง การใช้ถุงยางอนามัย ไม่มั่วสุมเกี่ยวกับหนังเปื้อ การคบกับเพศตรงข้าม เป็นต้น
38. การศึกษาทางเพศที่ถูกต้อง การใช้ถุงยางอนามัย และป้องกันไม่ให้โรคติดต่อ
39. การศึกษาเรื่องเพศของแต่ละเพศถึงความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ทางเพศ
40. ความรู้และเข้าใจเรื่องเพศ ข้อที่ไม่ควรปฏิบัติในพฤติกรรมเรื่องเพศ การดูแลรักษาตนเอง
41. การหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องนิสัยการแสดงออกของวัยรุ่น การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ในเรื่องเพศ เช่น ในด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ และการรู้จักดูแลรักษาสุขภาพของตนเอง
42. การศึกษาเพศ/ เรื่องเพศ
43. การเรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์อย่างถูกวิธี และกระบวนการปฏิสนธิอย่างปลอดภัย
44. การศึกษาเรื่องเพศอย่างถูกต้อง การเรียนรู้และเข้าใจเรื่องเพศ
45. การศึกษาทางเพศที่ถูกต้อง การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่มีโรค
46. การศึกษาทางเพศที่ถูกต้องและการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศต่างๆ
47. การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งในการมีเพศสัมพันธ์
48. การศึกษาทางเพศอย่างถูกต้อง ถูกวิธี
49. การมีเพศสัมพันธ์โดยมีการป้องกันและมีการเรียนรู้เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร รู้โทษของการมีเพศสัมพันธ์ว่าเป็นอย่างไร รู้ว่าการมีเพศสัมพันธ์ว่าควรตอนไหน ไม่ควรตอนไหน
50. การมีเพศสัมพันธ์ในวัยต่างๆ
51. การมีเพศสัมพันธ์ รู้เรื่องเพศศึกษา
52. ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศว่ามีวิธีการป้องกันและความรู้อื่นๆว่าวัยรุ่นควรมีเพศสัมพันธ์เมื่อใด พัฒนาการเพศ การเจริญเติบโต

53. การที่ไม่ควรมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หรือการที่มีเพศสัมพันธ์อย่างถูกหลักอนามัย เช่น ใส่ถุงยางอนามัย
54. เพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายกับผู้หญิง คือ การร่วมเพศกัน
55. การเจริญเติบโต พัฒนาการทางเพศ ทางอารมณ์ ทางสังคม ทางจิตใจ
56. การเจริญเติบโตทางเพศของแต่ละเพศ ทางด้านต่างๆ ที่ไม่เหมือนกัน
57. การให้ความรู้ในการมีเพศสัมพันธ์อย่างระมัดระวัง
58. การใช้ชีวิตอย่างระมัดระวังในการมีเพศสัมพันธ์
59. การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา
60. การเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์
61. ภาวะต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องเพศที่จะต้องปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับภาวะของแต่ละคนเราจึงต้องศึกษาไว้
62. การมี Sex กัน / ผู้หญิงกับผู้ชายทำอะไรกัน
63. การศึกษาเกี่ยวกับเพศอื่นๆ ทั้งผู้ชายและผู้หญิง
64. การศึกษาที่เกี่ยวกับเพศอื่นๆ หรือเพศตรงข้ามและการมีเพศสัมพันธ์
65. การเข้าสู่วัยรุ่นที่เข้าในเพศสัมพันธ์
66. คนสองคนที่เขาร่วมเพศกันอย่างมีความสุขมากๆ
67. วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเพศในทุกๆ เรื่อง ทั้งในด้านการเปลี่ยนแปลงของหญิงชาย และการป้องกันอันตรายในการร่วมเพศต่างๆ เป็นวิชาที่ศึกษากันในวัยรุ่นเพื่อความปลอดภัยและประสบการณ์ต่างๆ เป็นวิชาที่จำเป็นสำหรับวัยรุ่น
68. การแสดงความรักทางร่างกายของชายหญิง สิ่งที่ต้องรู้เพื่อแนวทางการป้องกันที่ดี
69. วิชาที่เกี่ยวกับเรื่องเพศในชีวิตประจำวันอย่างเช่น การมีเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ การศึกษาทางเพศ
70. การศึกษาในเรื่องเพศทั้งหญิงและชายไม่ว่าการมีเพศสัมพันธ์หรือการศึกษาในเรื่องต่างๆเกี่ยวกับเพศ อวัยวะสืบพันธุ์
71. การเรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์โดยเรียนรู้การป้องกัน การปฏิบัติตัวให้ถูกวิธีในเวลามีเพศสัมพันธ์
72. การที่คนผู้ชายและผู้หญิงมีอะไรกันและทำการสืบพันธุ์และมีการป้องกันและเรียนรู้ต่างๆเกี่ยวกับเพศและการปฏิบัติต่างๆ
73. การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับเพศทั้งสองเพศ และการป้องกันและการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์
74. การมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งโดยการเข้าใจกันของคนสองคน การศึกษาเรื่องภายในตัวตนและการค้นหาตัวตนที่แท้จริง
75. การศึกษาเรื่องเพศ การมีเพศสัมพันธ์ เพศหญิง ชาย
76. การมีเพศสัมพันธ์หรือการที่ผู้หญิงกับผู้ชายมีเพศสัมพันธ์
77. การมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามอย่างรุนแรง

3.4.2 วัยรุ่นควรมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนหรือไม่

- ควร** เพราะ
- จะได้มีลูก
 - ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์/อยากมีเพศสัมพันธ์
 - ได้ประสบการณ์
 - ได้ลอง/อยากรู้/อยากลอง
 - ได้เงิน
 - มันส์/สะใจ/สนุกเร้าใจ
 - อยากเท่/อยากดัง
 - อยากมีแฟน/อยากมีผิว
 - อยากรู้มันเป็นอย่างไร
 - เห็นผู้หญิงเป็นของเล่นยามว่าง
 - อารมณ์ เหตุการณ์พาไป(ใกล้ชิดกันในที่ลับตาคน)
 - ได้ศึกษาของจริง/ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ
 - จะได้ไม่เครียด
 - สนองความต้องการเพศตรงข้าม
 - อุดหนุนหนังเอ็กซ์
- ไม่ควร** เพราะ
- จะทำให้พ่อแม่เดือดร้อน/เสียใจ/ทำความเสียหายให้ตัวเอง
 - จะทำให้ห้องก่อนแต่ง/ทำให้เรียนไม่จบ/ห้องระหว่างเรียน/มีบุตรก่อนวัยอันควร
 - อายเพื่อน/โดนเพื่อนล้อ/เพื่อนไม่คบ
 - ติดเชื้อเอชไอวี /กลัวเสื่อมสมรรถภาพทางเพศ
 - จะต้องทำแท้ง/ไม่สามารถเลี้ยงดูลูกได้
 - จะทำให้เสียการเรียน/กำลังศึกษาอยู่/หมดอนาคตในการเรียน
 - ทำให้ไม่มีเวลาในการเรียน /เสียอนาคต
 - ลูกอาจถูกทอดทิ้ง/เกิดปัญหาในครอบครัว
 - เสียตัว/ไม่ดี(เปลืองตัวเสียอนาคต)/จะได้ไม่เสียความบริสุทธิ์
 - ไม่สามารถหาเงินได้/ยังไม่มีการงาน/ไม่ยอมมีลูก(ยังไม่พร้อมเพราะยังเรียนไม่จบ)
 - เสียตั้งค์ (ค่าถุงยาง) /เสียการงาน/อ่อนเพลีย/เสียบุคลิก
 - ยังไม่ถึงวัย/ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
 - ทำให้อยากฆ่าตัวตายเมื่อทำผิดพลาด
 - ทำให้อับอายในสังคม/ทำให้สังคมเสื่อมโทรม/สังคมรังเกียจ/เป็นภาระสังคม
 - ไม่ยอมลอง/ไม่เหมาะสม/ผิดศีลธรรม

3.4.3 วัยรุ่นควรมีเพศสัมพันธ์เมื่อใด

- สามารถดูแลตัวเองและครอบครัวได้
- เมื่อกระจุ๋โต-เมื่อมีน้ำอสุจิ

- เมื่อมีอายุ 20 ปีขึ้นไป(บรรลุนิติภาวะ) /เมื่อบรรลุนิติภาวะ/อายุ 25 ปีขึ้นไป/เมื่อถึงวัยอันควร(วัยผู้ใหญ่) / เมื่ออายุเลย 18 ปี
- เรียนจบมีงานทำแล้ว /เมื่อมีงานทำ/เมื่อเรียนจบ
- ร่างกายพร้อม(แต่ต้องมีงานทำแล้ว) /เมื่อมีประจำเดือน/เมื่อมีความต้องการทางเพศ
- แต่งงานแล้ว/แต่งงานแล้วมีลูก/เมื่อพร้อมที่จะมีลูก
- เมื่อพ่อแม่อนุญาต/บวชก่อน
- เมื่อพร้อมในหน้าที่การงานและพร้อมที่จะมีบุตร/ร่ายก่อน/เมื่อมีฐานะมั่นคง
- เมื่อมีอาการ/พร้อมอยากจะทำ/อสุจิแข็งแรง/พร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ
- ตอนกลางคืน/เมื่อขึ้นเตียง/5 ทุ่มครึ่ง/ตอนเช้า/หลังอาหาร/3เวลาหลังอาหาร
- พร้อมอยากจะทำ/เมื่อพอใจ/เมื่ออีกฝ่ายยินยอม
- ตอนดูหนังเอ็กซ์/เมื่อเข้าสถานบริการ/เมื่อมีถุงยางอนามัย/เมื่อเมียไม่อยู่บ้านชวนก็มา

3.4.4 เนื้อหาหลักสูตรเพศสัมพันธ์ที่โรงเรียนสอนเพียงพอที่จะนำไปใช้ป้องกันตัวเองหรือไม่

- เพียงพอ** เพราะ
- สามารถป้องกันตนเองให้ปลอดภัย
 - สามารถนำวิธีความรู้ไปเผยแพร่
 - นำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างถูกวิธี

- ไม่เพียงพอ** เพราะ
- ต้องการให้ลดการพูดเรื่อยเปื่อย(การพูดออกนอกเรื่องไม่เกี่ยวกับเรื่องเรียน)
 - อยากรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันโรคเอดส์
 - อยากเรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์มากขึ้น (ทั้งโดยไม่พร้อม)
 - ให้โรงเรียนสอนเกี่ยวกับอวัยวะเพศ,ระบบภายใน,การชักว่าว,การตกเบ็ด , ส่วนประกอบอวัยวะเพศหญิง/ชาย ระบบการปฏิสนธิ ยาสมุนไพร การป้องกันตนเองจากเหตุการณ์เสี่ยง ทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ควรใช้ถุงยาง การปฐมพยาบาล ยี่ห้อยาคูม สถานการณ์เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์

3.4.5 สิ่งที่ต้องการให้เพิ่มในด้าน

เนื้อหา

- วิธีการป้องกันเวลาที่มีเพศสัมพันธ์/การมีเพศสัมพันธ์ให้ถูกวิธี/วิธีการแก้ปัญหาเมื่อต้อง
- ภาคปฏิบัติ/การใส่ถุงยางให้ถูกวิธีเพื่อป้องกันการมีลูก/การกินยาคุม/การทำหมัน/การใส่ห่วง
- วิธีการลดความต้องการทางเพศ/การมีเพศสัมพันธ์ให้ถูกวิธี
- การป้องกันตนเองจากสิ่งรอบข้างสังคมและวัฒนธรรมได้อย่างถูกวิธี
- การป้องกันสื่ออนาจาร/ลามก/การป้องกันตัวจากภัยทางเพศ(เพศที่3)
- วิธีการช่วยตัวเองทั้งหญิงชาย
- ยาปลูกอารมณ์มีประโยชน์อะไร
- การทำแท้ง/การทำคลอด/การทำกิ๊ฟ

วิธีการเรียน/การสอน

- อยากให้มีอธิบายวิธีการป้องกันเกี่ยวกับวิธีการใช้ยาคุม
- อยากให้มีภาพประกอบการเรียน/มีโปสเตอร์
- มีการศึกษาจากสื่อ เช่น วีซีดี หนังสือ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ คลิปวิดีโอ
- มีวิดีโอประกอบการเรียนการสอน/คลิปวิดีโอการมีเพศสัมพันธ์
- มีโมเดลอวัยวะเพศ/ภาพจำลอง
- ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเพศศึกษา(บอร์ด วิทยุโรงเรียน)
- เกมส์ เต็ม/บทบาทการแสดงละคร

3.4.6 กิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนเพศศึกษามีอะไรบ้าง

- อุปกรณ์ประกอบการสอน เช่น วีดีโอ ซีดีการทำคลอด
- มีการศึกษานอกห้องเรียน/มีการไปทัศนศึกษา เช่น จากสถานการณ์จริงที่วัดพระบาทน้ำพุ/จัดค่ายอบรม(สอนเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา / ให้อำนาจการป้องกันตัวเอง / หาความรู้เพิ่มเติม / นำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้)
- เข้าค่ายอบรมเกี่ยวกับโรคเอดส์/เล่นเกมเกี่ยวกับโรคเอดส์/อยากให้มีกิจกรรมแบบนี้บนันทนาการ
- การเรียนแบบทำกิจกรรมกับการเรียนในห้องเรียน ชอบแบบทำกิจกรรม (เล่นเกม) /การแจกของรางวัล
- เรียนรู้เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์โดยการสอนการป้องกันก่อนมีเพศสัมพันธ์/อยากรู้เกี่ยวกับวิธีการปฏิสนธิ (อสุจิ กับไข่)
- อยากให้มีหน่วยงานจากข้างนอกมาสอนให้ความรู้ในโรงเรียน
- ใบงานเรื่องสุขภาพ/ทำแผ่นชาร์ต
- นิมายเกี่ยวกับการเจริญเติบโต/อยากให้อำนาจการ
- อยากให้อาจารย์เข้าใจวัยรุ่น

3.4.7 ถ้าเกิดปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์ จะปรึกษาใคร เพราะอะไร

- พ่อแม่ เพราะเป็นคนที่เข้าใจเราและหาทางออกที่ดีที่สุด
- คนที่ไว้ใจได้ ผู้ใหญ่ที่ไว้ใจ ญาติผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด เพราะมีประสบการณ์
- เพื่อน เพราะเรากังวลไม่กล้าปรึกษาพ่อแม่ ได้ระบาย สนทนากัน อาจจะมีปัญหาเหมือนเรา
- ครู/ครูที่ปรึกษา/ครูที่ไว้ใจ เพราะให้ความรู้ได้
- หมอ /พยาบาล /ผู้เชี่ยวชาญด้านการคุมกำเนิด เพราะให้ความรู้ได้ สามารถช่วยเหลือเราได้/ตรวจร่างกายได้
- แฟน/ภรรยา/คนรู้ใจ เพราะ รู้กัน 2 คน
- พี่น้อง เพราะเป็นบุคคลใกล้ชิด
- เพื่อนทาง MSN เพราะ จะได้เป็นความลับ

-คะแนนโหวตโรงเรียนที่ 1

- อันดับ1 พ่อแม่ / คนที่ไว้ใจได้
- อันดับ 2 เพื่อน/แฟน
- อันดับ 3 ครู เพราะ เป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดี
- อันดับ 4 หมอ/พยาบาล/ผู้เชี่ยวชาญ

-คะแนนโหวตโรงเรียนที่ 2

- อันดับ1 พ่อแม่/ญาติ/ผู้ปกครอง
- อันดับ 2 ผู้เชี่ยวชาญ
- อันดับ 3 หมอ/พยาบาล
- อันดับ 4 ครู
- อันดับ 5 เพื่อนรัก
- อันดับ 6 แฟน/กิ๊ก/คนรู้ใจ

-คะแนนโหวตโรงเรียนที่ 3

- อันดับ1 พ่อแม่
- อันดับ 2 หมอ
- อันดับ 3 พี่น้องเดียวกัน

-คะแนนโหวตโรงเรียนที่ 4

- อันดับ1 พ่อแม่
- อันดับ 2 หมอ
- อันดับ 3 เพื่อน
- อันดับ 4 ครู
- อันดับ 5 ญาติ/พี่น้อง

-คะแนนโหวตโรงเรียนที่ 5

- อันดับ1 เพื่อน
- อันดับ 2 พ่อแม่
- อันดับ 3 แฟน
- อันดับ 4 ผู้ใหญ่ที่ไว้ใจ , หมอ/พยาบาล , พี่น้อง

3.4.8 วิธีการป้องกันการติดโรคจากการมีเพศสัมพันธ์/การตั้งครรภ์

- ทำความสะอาดอวัยวะเพศ/ตรวจโรคก่อนแต่งงาน
- ทำหมัน/ฝังเข็ม/ฉีดยาคุม/ใส่ห่วง/ยาคุมกำเนิดแบบเม็ด
- ใส่ถุงยางอนามัย (ซื้อ/ขอที่อนามัย/ผู้หยุดเหรียญตามห้าง/โรงพยาบาล/หน่วยงาน NGO/Seven-eleven)
- เลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์/ห้ามมีเพศสัมพันธ์เกิน 2 คน/ไม่มั่วสุม/ใช้ของเทียม
- หน้า 7 หลัง 7

3.4.9 พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์มีอะไรบ้าง

- การมีแฟน/ไปกับแฟนด้วยกันสองต่อสอง
- การติดโรคติดต่อ/ติดโรค
- สำส่อน/การยั่วยุ/การแต่งกายโป๊ (เกาะอก กระโปรงสั้น)
- การคบเพื่อน(ต่างเพศ/เพื่อนไม่ดี)
- ซ้อนท้ายมอเตอร์ไซด์/แข่งรถตอนกลางคืน/ไปเที่ยวกลางคืน
- หนีออกจากบ้าน/ไปบ้านผู้ชาย/การอยู่ด้วยกันสองต่อสอง/หลีกเลี่ยงที่มีด/นอนร่วมเตียง
- ใช้รั้วค / จับนม/จับกัน/จับมือถือแขน/เล้าโลม(กระตุ้น)/หอมแก้ม/ดูดปาก
- เล่น MSN , แชนท / คุยโทรศัพท์
- ดูคลิปวิดีโอ / สื่อลามก / วีซีดี / ดูหนังสด
- การ์ตูนเว็บ/เว็บแคม/แชทไลน์

3.4.10 ทักษะในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์(ทักษะในการป้องกันการตั้งครรภ์/ทักษะในการป้องกันการติดเอดส์)

- ไม่ว่าง/แม่ไม่ให้ไป/แม่ไม่ให้ออกนอกบ้าน/ติดธุระสำคัญ/ทำงานบ้าน/ทำงานไปเที่ยวกับพ่อแม่ / แม่ไม่ให้ไปเที่ยวกับผู้ชาย/แม่ไม่ให้ไปกับคนแปลกหน้า/ไม่มีรถไป/เสียตั้งค์
- เราเลิกกัน / ยอมเลิกกับแฟน/ไม่ (เอา)
- ไปอยู่บ้านคนอื่น/หลบหน้า/ไม่ไปบ้านผู้ชาย/ผู้หญิง
- ยังไม่พร้อม/มันไม่ดีและยังไม่ถึงเวลา/คนอื่นอาจจะมองว่าเราเป็นผู้หญิงไม่รักษานวลสงวนตัว
- ยังไม่อยากเสียความบริสุทธิ์/ไม่อยากมีเพศสัมพันธ์/ไม่มีอารมณ์
- รักแล้วต้องรออีกนิด/ถ้ารักจริงต้องรอก่อน
- ปฏิเสธอย่างนุ่มนวลเพื่อให้ผู้ชายหรือหญิงใจอ่อน /วันนี้ไม่ พุ่งนี้ดีกว่า
- ฝังเข็ม/ใส่ถุงยางอนามัย/กินยาคุม/ฉีดยาคุม/ทำหมัน
- เปลี่ยไม่ไหว/เป็นไข้/วันนี้มีประจำเดือน
- อ้างว่าเป็นเอดส์
- ไปทำอย่างอื่นดีกว่า/ไปนั่งสมาธิ

3.4.11 ทำไมวัยรุ่นจึงอยากมีเพศสัมพันธ์

- อยากลอง/ตามเพื่อน/เพื่อนชวน
- อยากรู้/อยากศึกษา
- เพศตรงข้ามยั่ว
- อยากเรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์/อยากเรียนรู้เพศตรงข้าม
- อยากลองฝึกปฏิบัติตามสื่อ/ข่าวสาร/ดูสื่อโป๊(วีซีดี คลิป)

3.4.12 คิดอย่างไรกับที่ผู้ใหญ่เป็นห่วง

- กลัวเราเสียตั้งค์
- กลัวลูกได้รับอันตราย
- กลัวลูกท้องไม่มีพ่อ/กลัวผู้ชายไม่รับผิดชอบ
- กลัวลูกเสียตัว/เสียอนาคต
- กลัวลูกติดเฮดส์
- กลัวลูกฆ่าตัวตาย
- กลัวลูกอายุเพื่อน ๆ
- กลัวลูกทำแท้ง

3.4.13 อยากให้ครูสอนประเด็นใดที่เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์/เฮดส์

- สอนวิธีป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของหญิงและชายเมื่อเวลาเที่ยวกลางคืน
- วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์/วิธีการมีเพศสัมพันธ์/การมีเพศสัมพันธ์ทำอะไร
- อยากให้มีการจัดอบรม/อยากให้มีตัวอย่างวิธีการใส่ถุงยางอนามัย/วิธีใส่ถุงยาง/ใช้ยาคุม/การทำแท้ง
- อยากให้มีเรื่องทักษะการป้องกันตัวเรื่องการมีเพศสัมพันธ์/ อยากรู้วิธีป้องกันตัวจากการมีเพศสัมพันธ์
- ควรมีเนื้อหาที่ละเอียดกว่านี้
- สอนทักษะการปฏิเสธ
- การปฏิเสธอย่างไรและอยากเรียนภาคปฏิบัติด้วย
- สอนมากไป คือ สอนทฤษฎีมากเกินไป และสอนน้อยไป คือ วิธีการนำไปใช้/ภาคปฏิบัติ

3.4.14 พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์/เฮดส์/การตั้งครรภ์

- มั่วสุมทางเพศ(มีเพศสัมพันธ์หลายคน)
- ขายบริการ
- ไม่ป้องกันขณะที่มีเพศสัมพันธ์/ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์
- การถูกล่อลวง-การใช้คำพูดให้ทำผู้ชาย/หญิง
- แต่งตัวล่อแหลม/ยั่ว/ให้ทำ
- ออกเที่ยวกลางคืนที่เปลี่ยว /เดินในที่เปลี่ยว/อยู่ในที่ลับตา 2 ต่อ 2
- ไม่ไปเที่ยวกับเพื่อนที่ไม่สนิท/ไปเที่ยวกับคนแปลกหน้า
- การใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน /การให้เลือด/การสักTattoo/การจูบแบบแลกน้ำลาย/โดนแผลของผู้ติดเชื้อ
- การไปสถานที่ร้านอาหาร/พาผู้หญิงไปค้ำบ้านเพื่อน/พาไปแข่งรถ (เด็กแวนท์)
- ไม่ใส่ถุงยาง /ไม่กินยาคุม
- การตะแคงเนื้อตองตัว (จูบๆ คำๆ) /การใช้คำพูดให้ทำผู้ชาย/หญิง
- พาไปดูสื่อ คลิป วิดีโอโป๊ ลามก

3.4.15 ข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ด้านต่างๆ

- นักเรียน
 - ให้ยึดคอกพกถุง(ยาง)
 - ต้องรู้จักดูแลตัวเอง
 - ต้องรู้จักรักตัวเองให้มาก
 - หลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์
 - หลีกเลี่ยงยาเสพติด
- พ่อแม่
 - อยากให้ช่วยดูแล
 - สอนเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์และดูแลลูกหลาน
 - ให้พ่อแม่มีเวลาให้ลูกมากขึ้น
 - อยากให้พ่อแม่เข้าใจในสิ่งที่ลูกทำผิดพลาด
 - ไม่มัว(ไม่เจ้าชู้/ไม่ไปมีอะไรกับคนอื่น)
- โรงเรียน
 - ช่วยจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องการมีเพศสัมพันธ์
 - อยากให้อาจารย์เปลี่ยนหลักสูตรการเรียนบ่อยๆ
 - ช่วยสอดส่องดูแลในเรื่องผู้ชาย(ทั้งนักเรียน/ครู)
 - มีการรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์
 - ครูควรเปิดใจในการสอนเรื่องเพศ
- สื่อมวลชน
 - ไม่ลงข่าวแรงๆ / ไม่ควรนำภาพที่ไม่เหมาะสมมาเผยแพร่
 - ไม่ลงคลิปวีดีโอ
 - ไม่ลงข่าวที่เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์
 - ให้นำเสนอข้อมูลที่จะทำให้เด็กรู้วิธีแก้
 - ให้มีสารคดีเกี่ยวกับการป้องกันตนเอง
 - ออกข่าวให้น่ากลัว(ฆ่าเข้มขึ้น)
- อื่นๆ
 - อยากให้มีเอกสารเพิ่มเติม
 - ปรับปรุงหลักสูตรให้มีเนื้อหามากกว่านี้/อยากให้ออนเรื่องเพศสัมพันธ์มากกว่านี้
 - อยากให้มีการเรียน มวย คาราเต้ ทักษะการต่อสู้(เฉพาะผู้หญิง)
 - อยากให้อ่านตั้งคำถามเองได้
 - อยากให้อ่านแบบ Child Center
 - ไม่ทำสื่อลามกขาย
 - ไม่ทำตัวมั่วซุ่ม
 - ไม่ควรมีเพศสัมพันธ์ในวัยที่ไม่เหมาะสม(เด็ก)
 - ไม่มีเพศสัมพันธ์กับคนอื่น(ไม่ใช่ภรรยาตนเอง)
 - ไม่แต่งตัวล่อแหลม
 - เป็นคนดีของสังคม

บทที่ 4

สรุปและข้อเสนอแนะ

การประเมินความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศของนักเรียนเป็นจุดมุ่งหมายหลักในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อดูว่าเด็กและเยาวชนมีความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาเพียงพอที่จะมาพัฒนาคุณภาพชีวิตได้มากน้อยเพียงใด ในการศึกษาเป็นการสำรวจความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเพศศึกษา อาทิ การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย พฤติกรรมที่เสี่ยงทางเพศ และพฤติกรรมการป้องกันโรคเกี่ยวกับเพศนั้น

สรุปผล

1. ความรู้เรื่องเพศศึกษาของเด็กและเยาวชนในโรงเรียน

นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศยกเว้นเรื่องประสิทธิภาพของการใช้ถุงยางอนามัยว่าเป็นวิธีการป้องกันที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุดโดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนมัธยมปลายซึ่งต่างจากนักเรียนสายอาชีพที่จะมีความรู้ในเรื่องนี้มากกว่า ส่วนความรู้เรื่องโรคเอดส์นั้นเด็กนักเรียนจะรู้ในเรื่องสาเหตุของการติดต่อของโรคเอดส์ค่อนข้างดี แต่ยังไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการป้องกันการติดเชื้อจากโรคเอดส์

2. หลักสูตรการเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน

การเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนนั้นครูอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการสอนเพศศึกษามองว่าเนื้อหาหรือหลักสูตรการสอนดีแล้วเพราะได้รับการสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรม ด้านงบประมาณ การพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน และได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก แต่การที่เด็กนักเรียนยังมีพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคนั้นเป็นเพราะพฤติกรรมส่วนตัวของเด็ก ค่านิยม สภาพครอบครัว และการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ แต่ก็มีบางส่วนที่คิดว่ายังมีข้อจำกัดอีกหลายประการทั้งสถานศึกษา ครูผู้สอน และการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

การจัดกิจกรรมเพศศึกษาและการจัดกลุ่มสนทนาเพื่อระดมความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาในโรงเรียน และการจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนต้องการ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้มากกว่าที่ได้เรียนในหลักสูตรรวมแต่ยังมีความรู้อีกมากมายที่ควรเพิ่มเติมไว้ในหลักสูตรการเรียนเพศศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. นักเรียน
 - ต้องตระหนักถึงปัญหาและนำความรู้ไปป้องกันตนเองจากการมีเพศสัมพันธ์และต้องปฏิบัติอย่างถูกต้องจริงจัง
 - ยับยั้งการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์และรู้จักการปฏิเสธ

2. **พ่อแม่ ผู้ปกครอง**
- มีบทบาทในการดูแลเอาใจเด็กอย่างใกล้ชิด ให้คำปรึกษาและข้อคิดแก่บุตรหลานให้มากขึ้น
 - ต้องหาความรู้เพื่อให้เข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัย รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์
 - เปิดใจกว้าง และให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการหาวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. **สถานศึกษา/อาจารย์**
- ให้ความสำคัญและสนับสนุนปัญหาเรื่องโรคเอดส์ว่ามีความสำคัญต่อสุขภาพของเด็กในสภาพสังคมปัจจุบัน
 - สอดแทรกเนื้อหาและประยุกต์การสอนเรื่องเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์แก่เด็กนักเรียนอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน และสามารถประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้
 - จัดสรรงบประมาณการอบรมอาจารย์ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์
 - สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองเด็กนักเรียนให้มีการเฝ้าระวังร่วมกับทางโรงเรียน
4. **ชุมชนต่างๆ**
- ผู้นำชุมชน แกนนำต่างๆ ของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องตระหนักถึงปัญหาเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์
 - มีบทบาทในการรณรงค์ ให้ความรู้ และประชาสัมพันธ์กับคนในชุมชนเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ให้มากขึ้น
 - ส่งเสริมให้เด็กในชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่ชุมชนของตน สร้างความร่วมมือเป็นเครือข่ายเชื่อมโยง และชุมชนควรให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ
5. **หน่วยงานอื่นๆ ของภาครัฐ**
- ด้านนโยบายและกฎหมาย
- กำหนดเป็นวาระแห่งชาติ ให้สถานศึกษาให้ความสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงของการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นอันจะนำไปสู่การติดเชื้อเอดส์ได้
 - กระทรวงศึกษาธิการควรวางโครงสร้างหลักสูตรการสอนพุทธศาสนาโดยเน้นทักษะการดำเนินชีวิตให้เด็กได้เห็นจริง และสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง
 - กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ หามาตรการที่เคร่งครัดจัดการผู้ที่ไม่เผยแพร่เว็บไซต์ที่นำภาพการมีเพศสัมพันธ์ หรือภาพเปลือยต่างๆ มาเผยแพร่ เพื่อไม่ให้เกิดการกระตุ้นให้เด็กแสดงพฤติกรรมเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม
 - สนับสนุนหรือจัดสรรงบประมาณให้องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถาบันการศึกษาที่ดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กและเยาวชน

ด้านการปฏิบัติ

- การให้ความรู้แก่สังคมโดยส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานต่างๆ จัดโครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์อย่างต่อเนื่องและทั่วถึงทั้งในกลุ่มประชาชน นักเรียน อาจารย์ และชุมชน
- ทุกหน่วยงานของภาครัฐควรมีการนำเสนอถึงโทษและพิษภัยของโรคเอดส์ให้เป็นไปในแนวเดียวกันอย่างเป็นบูรณาการ
- ควบคุม ดูแลสื่อต่างๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเข้าถึงสื่อลามกต่างๆ ได้ง่าย เช่น ภาพโป๊ทางอินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ ซีดี คลิปวีดีโอ ฯลฯ
- มีการประสานงานกับสื่อต่างๆ เพื่อร่วมกันรณรงค์ปลูกจิตสำนึก สร้างคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็ก รวมทั้งประสานกับหน่วยงานท้องถิ่นในการสนับสนุนการให้ความรู้กับเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กสามารถสร้างเกราะกำบังในการป้องกันตนเอง
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามควรดูแลวดขันและลงมือปฏิบัติกับผู้ละเมิดกฎหมายอย่างจริงจัง โดยมีองค์กรหลักที่จะทำงานด้านนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

6. สื่อมวลชน

- ร่วมรณรงค์เพื่อให้สื่อลามกอนาจารลดไปจากสังคม
- ควรรณรงค์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับกลุ่มสื่อสารมวลชนด้วยตนเอง
- ช่วยกันรณรงค์เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของโรคเอดส์มากขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- กนกกรณ์ แสงประทีป. การประเมินผลโครงการเพื่อนเตือนเพื่อน เพื่อป้องกันเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาประชากรศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล,2542
- ขวัญชนก ศิริวัฒน์กาญจน์. พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของเยาวชนหญิงโสด ในสังกัดศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการเจริญพันธุ์และวางแผนประชากรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล,2541
- จรงรัตน์ เทพยา. ปัจจัยที่ส่งผลให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ของนักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2545.
- จุฑามาส แสงทองดี. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี ของนักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจ. วิทยานิพนธ์คณะวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต วิชาเอกสุขภาพศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2547
- จุฑารัตน์ จุลรอด. ปัจจัยทางสังคมจิตวิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ในนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดสงขลา. งานวิจัยโรงพยาบาลประสาทสงขลา,2537
- จตุพร ลือชัย. การนำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิถีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2545
- จุติมา เพชรรัตน์. การเปิดรับหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหาทางเพศของเด็กวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครกับทัศนคติต่อเพศสัมพันธ์. วิทยานิพนธ์ภาควิชาวารสารสนเทศมหาบัณฑิต สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2541
- เจตนสันต์ แดงสุวรรณ , พูนสุข ช่วยทอง , อนงค์นาฏ เหลี่ยมสมบัติ และ ศิริกุล อิศรานุรักษ์. พฤติกรรมเสี่ยง ความเชื่อทางสุขภาพกับการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค จังหวัดสมุทรสงคราม. ภาควิชาอนามัยครอบครัว คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล,2541
- จันทร์สวย จันเป็ง. เยาวชนคิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาเป็น : หัวใจสำคัญของการแก้ไขปัญหาเอดส์. งานวิจัยกลุ่มสร้างฝันวันใหม่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
- เจนจิรา สุขเกื้อ. อิทธิพลของทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์คณะศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2546
- จริยา อภิรักษ์อาภา. ประสิทธิภาพของโปรแกรมสุขภาพศึกษาโดยการใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อป้องกันเอดส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต วิชาเอกสุขภาพศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2542

- จวนเพ็ญ สุริยไกร. การให้การศึกษเพื่อปรับเปลี่ยนความรู้ ทำศนคติ และปฏิบัติตน ในการป้องกัน
โรคเอดส์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดชลบุรี. งานวิจัยโรงพยาบาลชลบุรี,2539
- จุฬาลักษณ์ ศาสตร์สาระ. ผลกระทบของการติดเชื้อเอดส์ที่มีต่อการศึกษา : การวิจัยรายกรณี
อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ภาควิชาวิจัยการศึกษามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย,2540
- โอมยง สาระพันธ์. ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ : ศึกษาเฉพาะกรณี
จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม มหาวิทยาลัยเกริก,2543
- ร้อยตำรวจโท ชัยนาม พักไร่. อิทธิพลของผ้าต่อกรณีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น : ศึกษากรณีวัยรุ่นที่เคยไปใช้
บริการฝ้าย่านถนนอาร์ ซี เอก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์คณะรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคม
วิทยา,2545
- ชูชาติ ชันตยาภรณ์. การศึกษาความรู้และเจตคติเรื่องโรคเอดส์ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กิ่งอำเภอ
บ้านหลวง จังหวัดน่าน. งานวิจัยโรงพยาบาลบ้านหลวง จังหวัดน่าน,2536
- ชูชาติ นพพลกรัง. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ กับพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี. งานวิจัยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏใน
กรุงเทพมหานคร.
- ชูศักดิ์ สุคนธมาน , นุชนารถ แก้วดำเกิง และ นงเยาว์ จันทรทองคำ. ผลการสำรวจความรู้ เจตคติและการรับรู้
สื่อเกี่ยวกับโรคเอดส์ของนักเรียนมัธยมศึกษา ที่เข้าร่วมกิจกรรมในสัปดาห์รณรงค์โรคเอดส์เนื่องในการ
ประชุมเอดส์โลกครั้งที่ 15 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. งานสัมมนาเรื่องโรคเอดส์ ครั้งที่ 10 ,2548
- ชาติวุฒิ วัจวล. อิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีต่อความรู้และทัศนคติเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนระดับมัธยม
ศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสหศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.
งานวิจัยคณะวารสารศาสตร์และสื่อมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2542
- ดรุณี รุจกรกานต์ , พร้อมจิตร์ ท่อนบุญเหิม และ สร้อย อนุสรณ์ธีรกุล. การพัฒนาศักยภาพของเยาวชนเพื่อ
แก้ไขปัญหาโรคเอดส์ในชุมชน. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,2542
- ดวงหทัย นุ่มนวน. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2546
- ทิตวัจน์ ณรงค์แสง. การศึกษาเปรียบเทียบการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์แก่เด็กหนุ่มสาวโดยผ่านสื่อ
ละครใบ้และละครใบ้ประกอบภาษามือ. วิทยานิพนธ์คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2542
- ทวีศักดิ์ นพเกษร , ทิโมที ดี มาสโตร , เทียง เทพพา , นิเวศร์ บัวดิษฐ์ , รุ่งกานต์ ศรีลัมพ์ และ วรานุช ชินวร
โสภาค. การจัดกิจกรรมเรื่องเอดส์แบบเพื่อนสอนเพื่อนให้นักเรียนอาชีวศึกษา. งานวิจัยโรงพยาบาลค่าย
สมเด็จพระนเรศวรมหาราช,2537

- ทัศนีย์ ทองก้อน. ความรู้และเจตคติเกี่ยวกับเรื่องเพศของนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 แผนกบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย วิชาเอกศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2542
- นงเยาว์ จันทร์ทองคำ , นันทวัน ยันตะดิกล , นุชนารถ แก้วดำเกิง , ชูศักดิ์ สุคนธมาน. การสำรวจ ความรู้ เรื่องเอดส์ ทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ในกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการ. งานวิจัยกลุ่มโรคเอดส์ สำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข,2547
- นุชนารถ ขำขำยัน. ความเข้าใจวัฒนธรรมทางเพศในการป้องกันเอดส์ของวัยรุ่น : กรณีศึกษาในวัยรุ่นที่อยู่ในชุมชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล,2543
- นรลักษณ์ เอื้อกิจ. ประสิทธิผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ ในวัยเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ วท.ม. สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล,2545
- นินา พูนศรี , ทักษิณี สิทธิบุญ และ รุจิรา ผิวมะลิ. โครงการเพื่อนเตือนเพื่อน เพื่อรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ปัญหาเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และดูแลนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์. งานสัมมนาเรื่องโรคเอดส์ ครั้งที่ 10 ,2548
- นิรมล เมืองโสม. วัฒนธรรมทางเพศ การรับรู้ความเสี่ยง และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของวัยรุ่นหญิงเขตเมือง : กรณีศึกษาจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์สาขาวิชา สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล,2546
- นิตารัตน์ ทองอุการ. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวและทัศนคติต่อเรื่องเพศ ของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์คณะวารสารศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538
- เนาวนิต ยี่ม้วน. กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดเพื่อสังคมในโครงการป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนการบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย,2543
- บุญถม ชะนะกาล , สมบัติ มูลทา , คะนะอะะะ ชิโรตะ และ ประเสริฐ คงทน. การทำงานด้านเอดส์ของเยาวชน เพื่อแก้ไขปัญหาเอดส์อย่างมีส่วนร่วม. ที่มางานสัมมนาเรื่องโรคเอดส์ ครั้งที่ 10 โดยมีผู้ช่วยผู้ประสานงานภาคสนามองค์การแอช ประเทศไทย จังหวัดอำนาจเจริญ เจ้าหน้าที่องค์การแอช ประเทศไทย ผู้แทนองค์การแอช ประเทศไทย ประธานกลุ่มเยาวชนตะวันออกแสง,2548
- ปวีณา สายสูง. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ในจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,2541

- พงษ์เดช สารการ. แนวทางและปัจจัยหนุนเสริมกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มแกนนำเยาวชนในโรงเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาเอดส์: กรณีภาคอีสาน. งานสัมมนาเรื่องโรคเอดส์ ครั้งที่ 10 ,2548
- พิชัย นิรนามสกุล. การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องเพศศึกษาและเนื้อหาทางเพศที่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชน. งานวิจัยคณะนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ,2548
- พัชริน ดำรงกิตติกุล. พฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ในกลุ่มนักเรียนระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่. งานวิจัยคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,2535
- พินดา เหมโลหะ. พฤติกรรมกรรมการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตกรุงเทพฯ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต วิชาเอกสุขศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2544
- พิมพ์วรรณ เขะตะตา. การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจากการทำงานด้านเอดส์ในชุมชนจังหวัดเชียงราย. งานสัมมนาเรื่องโรคเอดส์ ครั้งที่ 10 ,2548
- พรศักดิ์ อุปการดี. ความสามารถในการเผชิญภาวะวิกฤตของครอบครัวที่เกิดจากลูกหลานมีเพศสัมพันธ์ระหว่างเรียน. วิทยานิพนธ์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2548
- ภาวดี บุญเพิ่ม. การสอนเพศศึกษาของครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว มหาวิทยาลัยขอนแก่น,2544
- มยุรี วรรณไกรโรจน์ และคณะ. โครงการสร้างแกนนำนักศึกษาให้มีความรู้ทักษะและพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์โดยการเสริมสร้างทักษะชีวิตที่จำเป็น ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในระดับอาชีวศึกษา อ.เมือง จ.เชียงราย. งานวิจัยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย,2540
- มานิดา ธรรมตารีย์. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับครอบครัวและระดับความนับถือตนเองกับทัศนคติต่อเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ภาควิชาจิตเวชศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2542
- ยุทธนา ภาระนันท์. การศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมป้องกันเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2546
- รัตนาภรณ์ ตั้งยั้งยง , ทนุธรรม หนูเพชร , คมกฤษ มาบำรุง และ กัลยรัตน์ กล้าถนอม. การสื่อสาร / สร้างความเข้าใจกับเด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ด้วยกิจกรรมค่ายเด็กครอบครัวสัมพันธ์. งานสัมมนาเรื่องโรคเอดส์ ครั้งที่ 10 ,2548
- ระพีพรรณ ศรีสุข. ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่6 เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตครุศาสตร์(สุขศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2536

- ลำยอง หอมกลิ่นเทียน. พฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ของนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์คณะศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกสุขภาพศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2542
- วัชรภรณ์ รังสีกุลพิพัฒน์. รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีผลต่อความรู้และทัศนคติในเรื่องเพศ : ศึกษา
เฉพาะกรณีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์คณะวารสารศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2546
- วณี กอสุวรรณศิริ, พรพิมล พรธนะประเทศ, สาลี ผลจันทร์ และคณะ. การศึกษาเพื่อลดผลความเสี่ยงเอดส์
จากการใช้ยาเสพติดของเยาวชน. งานสัมมนาเรื่องโรคเอดส์ ครั้งที่ 10 ,2548
- วรรณวิมล สุรินทร์ศักดิ์. การมีทัศนคติต่อการแต่งงานของวัยรุ่น.
วิทยานิพนธ์สาขาสังคมวิทยาการพัฒนามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น,2546
- วรศิลป์ พวงสวัสดิ์. การประเมินผลโครงการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้าง
ทักษะชีวิตในการป้องกันเอดส์. วิทยานิพนธ์คณะพัฒนาศังคม วิชาเอกการวิเคราะห์และวางแผนทาง
สังคมมหาบัณฑิต สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์,2541
- วราพร กระหมุดความ. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมวัยรุ่นที่มีต่อการตรวจคัด
ใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันโรคเอดส์ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์คณะนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานิเทศศาสตรพัฒนากการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2545
- วิไลวรรณ ทองเรือง. การจัดการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม
ศึกษา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ศึกษาศาสตร์ (การประถมศึกษา)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,2538
- ศจีพร พงษ์ผล. ความสัมพันธ์ระหว่างทวิมาตรฐานทางเพศกับแนวโน้มการมีพฤติกรรมเสี่ยงเอดส์ของนักเรียน
ชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์คณะสังคมสงเคราะห์
ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2546
- ศันสนีย์ นิจนานิช, พัชรี มะรุมติ และ สิทธิชัย โภคาทรัพย์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมเสี่ยงใน
ในการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดกาฬสินธุ์. งานวิจัยสำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์,2540
- ศรีสุดา โภคา. พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่กำหนดความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอดส์
ของเด็กวัยรุ่นชาย. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลแม่และเด็ก
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,2541
- สกล บุญคำ. บทบาทของชุมชนกับการดูแลเด็กผลกระทบจากเอดส์ ศึกษาเฉพาะกรณี การดำเนินงานของ
สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ เชียงใหม่. กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิ
การสังคม,2542

- สกล วรเจริญศรี. การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่น.
วิทยานิพนธ์คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
,2545
- สิทธิพล นิลบุตร. สมรรถนะของการสอนแบบบูรณาการ โดยการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจ เพื่อการป้องกัน
โรคเอดส์ แก่นักศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตวิทยาศาสตร์
(สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล บัณฑิตวิทยาลัย,2542
- สุทธิลักษณ์ ตั้งกุลบริบูรณ์; วิณา นานาศิลป์; นิลาวรรณ ชันทะปรีดา และกฤตยา แสงเจริญ. ทักษะคิดต่อ
บริการทางเพศ ความเชื่ออำนาจภายใน – ภายนอกตนด้านสุขภาพและพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อ
การติดเชื้อโรคเอดส์ ของนักศึกษาอาชีพและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดขอนแก่น. งานวิจัย
โดยทบทวมหาวิทยาลัย,2542
- สมคิด วงศ์พิพันธ์. การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ของเยาวชนในการศึกษาเขตเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,2541
- สมเจตน์ สดเอี่ยม. พฤติกรรมกำบังกัการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต พัฒนาสังคม (การวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนา
บริหารศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย,2538
- สมิตรา เชาวน์เมธากิจ. ความสัมพันธ์ระหว่างทวิมาตรฐานทางเพศของครู กับการเป็นผู้ฝึกทักษะชีวิตเพื่อ
ป้องกันเอดส์สำหรับนักเรียน. วิทยานิพนธ์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์,2544
- สมบูรณ์ จิตชาณวิชัย. วิธีการขัดเกลาทางสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของวัยรุ่น โดยสถาบัน
ครอบครัว ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์,2546
- สมศร ชีวะเกตุ. ทักษะและพฤติกรรมการใช้ชีวิตคู่ของวัยรุ่น นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
และอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิต
,2547
- เสรี ตู้จินดา , ทวี โชติพิทยสุนนท์ และ อัจฉรา ธีรรัตน์กุล. ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับโรคเอดส์. งานวิจัยกลุ่มงานกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลเด็ก,2541
- สำราญ ศิริ. ความรู้ ทักษะคิด พฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาขยาย โอกาสทางการศึกษา
ชั้น ม.1 – ม.3 ตำบลป่าตึง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. งานวิจัยกระทรวงสาธารณสุข สถานีอนามัย
บ้านเล่าผู้ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย,2546
- อังสนา บุญธรรม. เปรียบเทียบปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักเรียนมัธยม
ศึกษาตอนปลาย เขตชนบทกับเขตเมือง จังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัยโรงพยาบาลโนนไทย นครราชสีมา
,2535

- อุบลรัตน์ ธนรุจิ , อรทัย หรุเจริญพรพานิช และ ทศนีเย์ รอดรักษา. การศึกษาแนวโน้มของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่5 และนักเรียนอาชีวศึกษา ปวช. ชั้นปีที่ 2 ในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี 2543 – 2545 ฝ่ายแผนงานและระบาดวิทยา กองควบคุมโรคเอดส์ สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร. งานวิจัยกรุงเทพมหานคร สำนักงานอนามัย กองควบคุมโรคเอดส์,2546
- อุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์. การใช้สื่อเพื่อปรับเปลี่ยนความคิดเห็นและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น : กรณีศึกษา โรงเรียนพาณิชย์การแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร. งานวิจัยมหาวิทยาลัยมหิดล และ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม,2540
- อรุณรัตน์ วรธนรัตน์. การเปรียบเทียบพฤติกรรมและปัจจัยเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของนักศึกษาชายในสองสถาบันก่อนและหลังเข้ามหาวิทยาลัย : กรณีศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่. งานวิจัยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,2536
- อรทัย หรุเจริญพรพานิช , อุบลรัตน์ ธนรุจิวงศ์. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี และการเข้าถึงบริการตรวจเลือด และการให้การปรึกษาแนะนำเรื่องโรคเอดส์ของประชากรวัยเจริญพันธุ์ในชุมชนแออัด กรุงเทพมหานคร. งานวิจัยกรุงเทพมหานคร สำนักงานอนามัย กองควบคุมโรคเอดส์,2547
- อรยา สุขฉ่ำ. รายงานการสรุปผลการดำเนินงานและประเมินผลสำเร็จของโครงการพัฒนารูปแบบการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อเอดส์ในกลุ่มหญิงวัยรุ่นในประเทศไทย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. งานวิจัยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดประจวบคีรีขันธ์,2540
- อรวรรณ มีชัย. ความคิดเห็นของครูที่ผ่านการอบรมโครงการเสริมสร้างเจตคติและทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์ต่อการสร้างเครือข่าย “เพื่อนเตือนเพื่อน” ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2542
- อัสนีนา แลนะ. การใช้หลักศาสนาอิสลามสร้างความตระหนักในการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ของวัยรุ่นมุสลิม. วิทยานิพนธ์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2547
- อภาภรณ์ เดชรัตน์. พฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์คณะวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2546
- อภัสสรีย์ ไชยคุณา. ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมป้องกันเอดส์ของผู้เข้าศึกษาต่อหลังระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่. งานวิจัยสถาบันราชภัฏเชียงใหม่,2536
- อัษฎมณี สมด้ว. การศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมสั่งสอนลูกเรื่องทางเพศ และการคบเพื่อนต่างเพศ : ศึกษาเฉพาะครอบครัวของนักเรียนหญิงในโรงเรียนบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ,2543

อุมารัตน์ ภัทรวาณิชย์. ปัจจัยทางวัฒนธรรมทางเพศที่ผลต่อพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เสี่ยงของวัยรุ่น.

งานวิจัยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล,2539

อุมารัตน์ ภัทรวาณิชย์. การใช้สื่อเพื่อปรับเปลี่ยนความคิดเห็นและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น: กรณีศึกษา

โรงเรียนพณิชยการแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร. งานวิจัยสถาบันวิจัยประชากรและสังคมได้รับทุน

สนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหิดล และทุนอุดหนุนบางส่วนจากสถาบันวิจัยประชากรและสังคม

,2540

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย